

СРПСКО КОЛО

• ЛИСТ САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА • ПИСАН ИЈЕКАВСКИМ ИЗГОВОРОМ • ГОДИНА I • БРОЈ 1 • ДЕЦЕМБАР 2015 • БЕСПЛАТАН ПРИМЈЕРАК

СРПСКА У СРБИЈИ

У служби повезивања
нас са ове са нама
са оне стране Дрине

Млађен Цицовић, директор Представништва РС у Београду сумира резултате године на измаку, говори о односима са Србијом, амбасадом БиХ у Београду... На актуелно питање око Суда и Тужилаштва БиХ, Цицовић каже да, уколико се демократским путем не уваже права свих народа и грађана у складу са Уставом БиХ, Представништво РС је спремно да омогући грађанима да остваре своје грађанско право на референдуму

СТРАНА 10.

АКАДЕМИЈА У БЕОГРАДУ

Олуја – да се не заборави злочин

Патријарх српски Иринеј на Меморијалној академији: „Ово је први пут да можемо јавно да кажемо оно што се десило, јер смо годинама прикривали истину у име лажног братства и јединства, штитећи оне које је требало да изведемо пред суд. Многи су избегли суд овоземаљске правде, али по вјеровању, поред људске, постоји правда божја коју нико не може избjeни“

СТРАНА 17.

ИНТЕРВЈУ МИОДРАГ ЛИНТА, ПРЕДСЈЕДНИК САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА

Срби у региону треба да постану државно и национално питање!

Срби су вијековима живјели на својим огњиштима и морамо да створимо услове за њихов опстанак, а то је могуће само ако буду имали економске услове. Буду ли Срби у региону запостављени Србија ће ослабити

Неправедно је да су Крајишићи једина категорија бораца на простору бивше Југославије којима није признат ратни стаж

СТРАНЕ 6. И 7.

40

хиљада лица покушава да оствари станарска права у Хрватској, 50 хиљада пензионера чека на неисплаћене пензије, није враћено пољопривредно земљиште...

ПОТПИСАНИ УГОВОРИ

Наставља се рјешавање стамбених проблема изbjегличких породица

Министар спољних послова Ивица Дачић уручio је у Новом Саду представницима 61 општине и града уговоре за рјешавање стамбеног питања изbjеглица укупне вриједности 47,5 милиона евра

Милош Вучевић:
Нови Сад гради
428 станови

Планирано је да 276 станови буде изграђено у насељу Ветерник, док би у наредним фазама требало да се изгради још 152 стана у Футогу

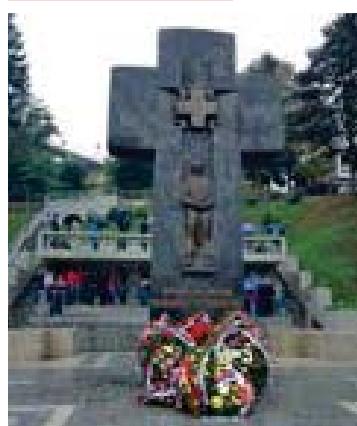
СТРАНА 5.

САВЕЗ СРБА ИЗ РЕГИОНА ПОКРЕЋЕ АКЦИЈУ ЕВИДЕНТИРАЊА ОТЕТЕ И УНИШТЕНЕ ИМОВИНЕ ИЗБЈЕГЛИХ И ПРОГНАНИХ СРБА И ДРУГИХ ОШТЕЋЕНИХ ГРАЂАНА У ХРВАТСКОЈ, БИХ И СЛОВЕНИЈИ

ПРИЈАВИ СВОЈУ ОТЕТУ И УНИШТЕНУ ИМОВИНУ

детаљна упутства на странама 3. и 4.

МРКОЊИЋ ГРАД

Двадесет година од страдања Срба у Западној Крајини

У организацији Одбора за његовање традиције ослободилачких ратова РС у Мркоњић Граду обиљежена је двадесетогодишњица страдања Срба у Западној Крајини, када су јединице Хрватске војске, ХВО и Армије БиХ, потпомогнуте НАТО снагама учинили стравичне злочине против цивилног становништва и ратних заробљеника

СТРАНА 18.

УВОДНИК

ЗАШТО СРПСКО КОЛО

Драги читаоци,

Српско коло представља јединствени лист у нашем систему информисања из више различитих разлога. Чињеница је да у Србији живи велики број грађана српске националности који су родом или поријеклом са простора бивше Југославије, прије свега са подручја данашње Хрватске, БиХ (Републике Српске, Федерације БиХ), али и из Црне Горе и Македоније.

Српско коло жели да посвети велику пажњу просторима са којих су ти људи дошли у Србију, силом прилика или слободном вољом или воде поријекло. С обзиром на то да се ниједан медиј не интересује конкретно за њихове проблеме, Српско коло жели да испрати сва дешавања у вези са овим дијелом популације у Србији.

Српско коло настоји да помогне очување њихове културе, традиције и обичаја, па се новине штампају на ијекавском изговору, који је, под екавским изговором, такође, стандардан у српском језику. Сматрамо да је веома важно сачувати ијекавски изговор у Србији, јер је то један од начина борбе за очување српског народа у региону. Настојећи да скапујемо енергију која долази из љубави према незaborављеном завичају, Српско коло једино прати и промовише активности Савеза Срба из региона, политичког покрета који покушава да ријеши проблеме Срба из свих околних држава Србије, и то кроз државне институције.

Српско коло постоји због ове категорије грађана Србије на чије проблеме желимо да укажемо пажњу у јавном животу, а са циљем да буду ријешени. Такође, Српско коло постоји и због разлога да допринесе очувању специфичности овог дијела грађана Србије. Зато је свака ваша сугестија добродошла, а свако указивање на проблем даће смиса овим новинама. Са надом да ћемо сваки проблем заједно побједити, а да завијајемо са кога смо дошли или водимо поријекло никада нећemo заборавити, желимо да нас ово коло симболично све повеже, а та веза нека донесе радост и вама и нама.

РЕДАКЦИЈА СРПСКОГ КОЛА

СРПСКО КОЛО

основач и издавач:
Савез Срба из региона

Главни и одговорни уредник:
Трифко Торовић

Лектор:
Сања Вуковић

веб администратор:
Милисав Шапић

Адреса редакције:
Српско коло,
Краљице Марије 47, Београд

Мејл: info@ssr.org.rs
Телефон: 011/3820-250
Сајт: www.ssr.org.rs

Штампа:
Штампарница „Рађеновић“
Нови Сад, Десанке Максимовић 52

ISSN 2466-3476

ВИСОКИ ПРЕДСТАВНИК ВЛАДЕ СРБИЈЕ ЗА СУКЦЕСИЈУ ПРОФ. ДР РОДОЉУБ ЕТИНСКИ

БИЛАТЕРАЛНИ СПОРАЗУМИ УСЛОВ ЗА СПОВОЂЕЊЕ АНЕКСА Г

Високи представник Владе Србије за сукцесију проф. др Родољуб Етински саставо се у Министарству спољних послова делегацију избегличких и војних удружења на челу са народним послаником Миодрагом Линтом.

Циљ састанка је био да професор Етински информише делегацију избегличких и војних удружења о садржају четвртог састанка Сталног мјешовитог комитета за спровођење Бечког споразума о сукцесији који је одржан 12. новембра 2015. године у Сарајеву. Стални мјешовити комитет чине високи представници Владе Србије, Словеније, Хрватске, БиХ и Македоније а препоруке владами држава наследница бивше Југославије могу да се донесе само консенсусом а не прогласавањем.

Професор Етински је информисао делегацију избегличких и војних удружења да се у Сарајеву разговарало о спровођењу шест анекса Бечког споразума о сукцесији (Анекс А – Покретна и непокретна имовина бивше федерације, Анекс Б – Дипломатско-конзулатарна представништва, Анекс Ц – Финансијска актива и пасива бивше федерације, Анекс Д – Архиве, Анекс Е – Пензије и Анекс Г – Приватна својина и стечена права).

Делегацију избегличких удружења највише је интересовало шта је договорено у вези спровођења Анекса Г у којем јасно стоји да ће свим грађанима и правним лицима бити заштићена и враћена права која су имали на дан 31. 12. 1990. године а сви уговори скопљени за вријеме рата под притисцима и пријетњама биће проглашени нишавним, као и Анекс Е.

Према речима професора Етинског хрватска представница у Сталном мјешовитом комите

витом комитету Андреја Метелко-Згомбић је одбила да прихвати препоруку да све државе које су наследнице бивше Југославије обезбеде директну примјену Анекса Г без икаквих разлика.

На крају је усвојена компромисна препорука владами која садржи три става: да се закључе билатерални споразум за спровођење Анекса Г између државе наследнице; да се сви уздрже од мјера којима се омета спровођење Анекса Г и да државе наследнице усвоје акте којима ће спомене Анекса Г.

Када је ријеч о Анексу Е – (Пензије) професор Етински је рекао да је тражио да се усвоји препорука којом би се Хрватска обавезала да исплати заостале, а неисплаћене пензије преко 50 000 крајишских пензионера. Међутим, и овог пута хрватска представница у Сталном мјешовитом комитету Андреја Метелко-Згомбић је то одлучно одбила.

Потребно је истаћи да и у случају усвајања препору-

ка оне нису обавезујућег карактера за државе наследнице и нису гаранција да ће доћи до конкретног рјешавања проблема.

Договорено је да се слиједећи састанак Сталног мјешовитог комитета одржи за шест мјесеци у Загребу.

Миодраг Линта је подсејтио професора Етинског да је готово идентична ситуација била на трећем састанку Сталног мјешовитог комитета који је одржан септембра 2009. године у Београду. Хрватска страна је и тада одбила принцип директне примјене Анекса Г.

На крају састанка словеначка и српска страна су прихватиле хрватски став да није могућа директна примјена Анекса Г већ да је претходно потребно закључити билатералне споразуме између држава наследница о његовом спровођењу.

Влада Србије је три мјесеца касније тј. 31. 12. 2009. године послала нацрт билатералног споразума о спровођењу Анекса Г хрватској Влади с молбом да изнесе своје примједбе и сугестије. Пуних 5 година хрватска страна је упорно одбила да се изјасни о нацрту билатералног споразума иако је она на томе инсистирала.

Било је јасно да Влада Хрватске купује вријеме да заврши процес преговора са Европском унијом без поштовања људских права претераних Срба и српских по-вратника.

Влада Србије је коначно 2014. године повукла свој нацрт билатералног споразума о Анексу Г јер је било очигледно да Хрватска неће по-лати никакав одговор.

Линта је изразио своју бојазан да се не понови иста ситуација и послиje недавно одржаног четвртог састанка Сталног мјешовитог комитета у Сарајеву.

Усвојена је препорука: да се закључе билатерални споразум за спровођење Анекса Г између држава наследнице; да се сви уздрже од мјера којима се омета спровођење Анекса Г и да државе наследнице усвоје акте којима ће спомене Анекс Г

ТОКОМ ОВЕ ГОДИНЕ ОДРЖАНА ТРИ САСТАНКА СА ТУЖИОЦЕМ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Тужилаштво испитује случајеве убијених српских цивила

Народни посланик Миодраг Линта замолио је тужиоца за ратне злочине Владимира Вукчевића да подржи иницијативу избегличких удружења да се прогнаним Србима, који су под истрагом, утужени или им се суди пред Судом за ратне злочине у Београду, омогући да адвоката по службеној дужности бирају сами.

Ову иницијативу избегличких удружења подржао је предсједник Адвокатске коморе Бео-

града Слободан Шошкић. Представници избегличких удружења предали су Тужилаштву за ратне злочине листу адвоката са које осумњичени, оптужени и осуђени Срби могли да изаберу свог бранџија за кога сматрају да би их најбоље заступао у судском поступку пред Судом за ратне злочине у Београду. Линтаје такође замолио Владимира Вукчевића да тражи од хрватске стране да предмете осумњичених, оптужених и осуђених Ср-

Анекс Г

ПРИВАТНА СВОЈИНА И СТЕЧЕНА ПРАВА

Члан 1

Приватна својина и стечена права грађана или других правних лица СФРЈ ће бити заштићена од стране држава сукцесора у складу са одредбама овог Прилога.

Члан 2

(1) (а) Права на покретну и непокретну имовину која се налази на територији државе сукцесора и на коју су грађани или друга правна лица СФРЈ имали право на дан 31. 12. 1990. године биће призната, заштићена и враћена у првобитно стање од стране те државе у складу са утврђеним стандардима и нормама међународног права, и то независно од националности, држављанства, боравишта или пребивалишта таквих лица. Овим се обухватају лица која су, након 31. 12. 1990. године стекла држављанство или ново пребивалиште или боравиште у држави различитој од државе сукцесора. Особе које нису биле у могућности да остваре таква права ће имати право на накнаду у складу са грађанским и међународним правним нормама.

(б) Сваки намјерни пренос права на покретну или непокретну имовину извршен после 31. 12. 1990. године закључен под притиском или супротно подпаратографу (а) овог члана ће бити иштаван.

(2) Сви уговори закључени између грађана или других правних лица СФРЈ почев од 31. 12. 1990. године укључујући и оне закључене од стране јавних предузећа, биће поштовани без икакве дискриминације. Свака држава сукцесор ће обезбедити извршавање обавеза на основу таквих уговора, у случајевима где је распадом СФРЈ било онемогућено извршавање таквих уговора.

Члан 3

Државе сукцесори ће поштовати и штитити права свих физичких и правних лица СФРЈ у односу на интелектуалну својину, укључујући патенте, заштитне знакове, ауторска права и друга сродна права (нпр. тантијеме) у складу са међународним конвенцијама у тој области.

Члан 4

Државе сукцесори ће предузети такве активности које могу бити захтјеване општим правним принципима и на други начин предвиђене да би се обезбедила ефикасна примјена принципа који се наводе у овом Прилогу као што је закључување билатералних споразума и обавјештење својих судова и других овлашћених органа.

Члан 5

Претходно наведене одредбе овог Прилога неће поништити одредбе билатералних споразума закључених по истим питањима између држава сукцесора, који по одређеним питањима могу бити коначни између тих држава.

Члан 6

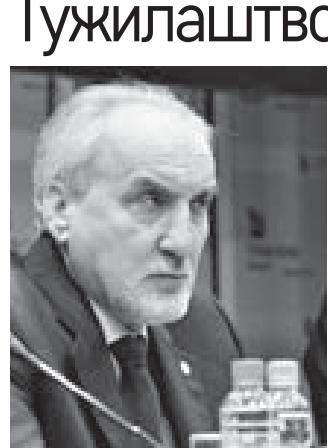
Домаће законодавство сваке од државе сукцесора које се односи на „станарско право“ ће се примјењивати једнако на лица која су била држављани СФРЈ и која су имала таква права без дискриминације по било ком основу, као што је пол, раса, боја, језик, религија, политичко или друго мишљење, национално или друштвено поријекло, припадност националним мањинама, имовину стање, рођење или други статус.

Члан 7

Сва физичка и правна лица из сваке државе сукцесора ће на основу реципроцитета, имати иста права приступа судовима, административним вијећима и тијелима те државе и других држава сукцесора с циљем остваривања заштите њихових права.

Члан 8

Наведене одредбе овог Прилога немају утицај на било какве гаранције у погледу одсуства дискриминације у вези са приватном својином и стеченим правима који постоје у домаћем законодавству државе сукцесора.

ISSN 2466-3476

ПОЗИВ ПРЕДСЈЕДНИКА САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА МИОДРАГА ЛИНТЕ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ИМОВИНЕ ИЗБЈЕГЛИХ И ПРОГНАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИХ ОШТЕЋЕНИХ ГРАЂАНА КОЈА СЕ НАЛАЗИ У ХРВАТСКОЈ, БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ И СЛОВЕНИЈИ

Поштовани земљаци, dame и љосићо,

Савез Срба из региона креће 15. децембра 2015. године у евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине избјеглих и прогнаних лица из Хрватске, Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Словеније који живе расејани широм свијета и имовине осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, Босни и Херцеговини и Словенији. Евиденција имовине ће трајати три мјесеца тј. до 15. марта 2016. године.

Први циљ акције Савеза Срба из региона јесте да се изврши, у што већој мјери, евиденција отете, уништене, општећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине путем попуњавања обрасца. Образац за евидентирање имовине налази се нају нашему вебсајту (www.ssr.org.rs). Образац је могуће попунити само нају наше организације електронским путем тј. није га могуће штампати и ручно попуњавати. Након што лице попуни образац потребно је на крају обрасца само да кликне на ријеч „Пошаљи“ и образац ће бити послан у нашу базу.

Други циљ акције Савеза Срба из региона јесте да, након завршетка евиденције имовине, ангажује угледне стручњаке који ће извршити анализу прикупљеног материјала и урадити свеобухватан извјештај са прецизним подацима о систематском кршењу људских права избјеглих и прогнаних лица и других оштећених грађана. Изјава ће бити преведен на енглески језик а затим послат на адресе свих значајних међународних организација, као што су Уједињене нације, Европска унија, ОСЦЕ, Савјет Европе и друге. Извјештај ће бити доступан и нају нашему вебсајту.

Савез Срба из региона ће тражити, прије свега од Европске уније тј. од њених институција: Европског парламента, Европског савјета, Савјета министара и Европске комисије да изврши притисак на Хрватску, Босну и Херцеговину и Словенију да поштују Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода; да Хрватска испуни преузете обавезе потписивањем Уговора о приступању Европској унији крајем 2011. године и да Босна и Херцеговина испуни Анекс 7 Дејтонског мировног споразума који се односи на повратак имовине избјеглих и расељених лица.

Једини попис имовине избјеглих и прогнаних лица урађен је још 1996. године а Изјава тек 2001. године. Нажалост, у претходне дводесет године нису предузете никакве мјере и активности да се међународне организације и међународна јавност упознају са подацима о систематском кршењу људских права избјеглих и прогнаних лица који су наведени у Изјави из 2001. године. Наш је став да није могуће успоставити односе међусобног поштовања и повјерења међу државама насталим на простору бивше Југославије без проналажења правичног и трајног рјешења овог питања.

Главни разлог због чега Савез Срба из региона креће у евиденцију отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине избјеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, Босни и Херцеговини и Словенији јесте јер су подаци из пописа имовине из 1996. године застарјели и у једном дијелу промјењени. Наиме, један мањи дио наших земљака и оштећених грађана је повратио, продао или размјенио имовину, другом дијелу су обновљене куће и др. Дакле, подаци из пописа имовине из 1996. године не могу да се шаљу међународним организацијама и међународној јавности јер нису тачни и поуздана.

За више информација о нашој акцији и начину попуњавања обрасца можете се обратити путем емаила info@ssr.org.rs или позвати на слиједеће телефоне: 011 3820 250 (канцеларија у Београду), 021 6613 600 (канцеларија у Новом Саду) и на број мобилног телефона 064 1162 109. Такође, у случају да су потребна додатна појашњења можете и мене позвати на мој број мобилног телефона 063 76 86 837.

Радно вријеме канцеларије у Београду (ул. Краљице Марије 47, код Вуковог споменика) је уторком и четвртком од 9 до 15 часова а понедјељком, сриједом и петком од 14 до 20 часова. Радно вријеме канцеларије и Новом Саду (ул. Булевар ослобођења 26) је понедјељком, сриједом и петком од 9 до 15 часова а уторком и четвртком од 13 до 19 часова.

С поштовањем,

Предсједник Савеза Срба из региона
Миодраг Линта

Наведени позив и образац за евидентирање налази се на нашем сајту [www.sr.org.rs](http://www.ssr.org.rs)

Почетна О нама Актуелно Организација Документа Видео Фотографије Учлани се Контакт

Позив предсједника Савеза Срба из региона Миодрага Линте за евидентирање имовине избеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији

■ уторак, 15. децембар 2015. [Edit](#)

Поштовани земљаци, даме и господо.

Савез Срба из региона креће 15. децембра 2015. у евидентирање имовине избеглих и прогнаних лица из Хрватске, Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Словеније који живе расејани широм света и имовине осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији. Евиденција имовине ће трајати три мјесеца тј. до 15. марта 2016. [Детаљније...](#)

Образац за евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине избеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији

■ уторак, 15. децембар 2015. [Edit](#)

Молимо Вас да сваку ријеч у обрасцу пишете великом почетним словом. Пожељно је да се подаци у обрасцу уписују Ћирилицом а ако се попуњава латиницом потребно је користити слова Č, Ć, Đ, Š, Đ, đ а не C, Dj, S, Z, Dj, z.

Да бисте отворили образац кликните [ОВДЕ](#)

CCP на фејсбуку

Савез Срба из региона
437 сијања

[Свија ми се страница](#)

[Подели](#)

Будите први међу својим пријатељима коме (е овај сајт)

Линта на фејсбуку

Миодраг Линта
313 сијања

[Свија ми се страница](#)

[Подели](#)

САВЕЗ СРБА CCP ИЗ РЕГИОНА

Почетна О нама Актуелно Организација Документа Видео Фотографије Учлани се Контакт

Образац за евидентирање отете, уништене, оштећене, неадекватно обновљене, неадекватно размјењене и неадекватно продате имовине избеглих и прогнаних лица и осталих оштећених грађана која се налази у Хрватској, БиХ и Словенији

Молимо Вас да сваку ријеч у обрасцу пишете великом почетним словом. Пожељно је да се подаци у обрасцу уписују Ћирилицом а ако се попуњава латиницом потребно је користити слова Č, Ć, Đ, Š, Đ, đ а не C, Dj, S, Z, Dj, z.

1. ПРЕЗИЈЕ / ИМЕ ОДА / ИМЕ НОСИОЦА ДОМАЋИНСТВА

У случају да је носилац домаћинства потикну у дату или првомај, податак у наредније рубрики уписан један од преосталих чланова домаћинства. У случају да је у питању самоно домаћинство свак образац популази сама.

Презиме	Име ода	Име
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. ПОДАЦИ ПОСТОЈАЊА ДОМАЋИНСТВА

- Изаберите град -

3. ДАДУМ РОЂЕЊА НОСИОЦА ДОМАЋИНСТВА

- Изаберите дан - - Изаберите месец - - Изаберите годину -

4. ИДЕНТИЧНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАДА / ЈМНГ НОСИОЦА ДОМАЋИНСТВА

5. КОНТАКТ ПОСТОЈАЊА НОСИОЦА ДОМАЋИНСТВА

Молимо Вас да држимо факс и телефону уникатне на начин тако да прво или текајући (+381) искључив број за државу и први у некој линији и идентични број телефона, тј. из Хрватске (055, из Загреба 010), из Словеније - 061/0 из које лични број, из Србије 061, из 01 из државе, из унапредјед - 00 463 из које лични број).

Мобилен телефон:	Фиксни телефон:	Место/адреса:
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

6. САДАВИЋИ ПРЕДШАСТНИХ НОСИОЦА ДОМАЋИНСТВА

Чланови домаћинства који стању на територији неких градова (тј. Београд, Нови Сад, Крагујевац, Ниш и др.) у Републици Србији у рубрику Град или општина уписан су тек тога града.

Чланови домаћинства који стању на територији неких градова или општина (тј. Суботица, Травник, Краљево, Рума и др.) у Републици Србији у рубрику Град или општина уписан су тек тога града или општине.

Држава:	Град или општина:	Место или насеље или село:	Адреса:
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

7. КАТЕГОРИЈА НОСИОЦА ДОМАЋИНСТВА ИЛИ ЛИЦА ЧИЈЕ ДЕ СЕ ИМЕ И ПРЕИМЕ НАВЕДЕНО У ПИТАЊУ 1.

- Изаберите категорију -

Овде можете видјети почетни дио обрасца у коме су наведена општа питања од 1 до 11. Преостала питања (од 12 на даље) тичу се конкретне евиденције отете, уништене и друге имовине

Изаберите категорију:

У НОВОМ САДУ УРУЧЕНИ УГОВОРИ ПРЕДСТАВНИЦИМА 61 ЛОКАЛНЕ САМПОУПРАВЕ

Наставља се рјешавање стамбених проблема избегличких породица

Представницима 61 општине и града у Србији 31. октобра у Српском народном позоришту у Новом Саду уручени су уговори у оквиру регионалног стамбеног пројекта за рјешавање стамбеног питања избеглица укупне вриједности 47,5 милиона евра.

Представницима градова и општина Србије уговоре је уручиле министар спољних послова и први потпредсједник владе Јвица Дачић који је уједно предсједник Комисије за координацију процеса трајне интеграције избеглица.

Уручивању уговора присуствовали су шеф Делегације ЕУ у Србији Мајкл Давенпорт, амбасадор САД Мајкл Кирби, амбасадор Турске Мехмет Кемал Бозај, комесар за избеглице и миграције Владимир Цуцић, градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, представници УНХЦР-а, ОЕБС-а, Развојне банке Света Европе и народни посланик Миодраг Линта.

Обраћајући се присутнима Дачић је рекао да долењивање уговора представља наставак примјене регионалног стамбеног програма за збрињавање избеглица.

Србија ће истражати на имплементацији Сарајевске декларације, рекао је Дачић додајући да је број избеглица у Србији тренутно око 45 000 и да је број захтјева за рјешавање стамбеног питања тренутно много већи од расположивих средстава.

„За 61 општину и граду Србији кроз поменути пројекат дођењено је 47,5 милиона евра и није ријеч ни о каквом кредиту већ бесповратним средствима”, објаснио је Дачић додајући да ће до коначног рјешавања стамбених проблема свих избеглица у ту сврху бити уложено више од 300 милиона евра.

Шеф Делегације ЕУ Мајкл Давенпорт рекао је да се цјелокупна Међународна заједница ових дана сусреће са великим таласом избеглица незабиљежених у историји, али да је овај чин додјеле уговора показатељ да људи који су де-

До коначног рјешавања стамбених проблема свих избеглица биће уложено више од 300 милиона евра

МИЛОШ ВУЧЕВИЋ: Нови Сад гради 428 станови

Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић изјавио је да ће 276 станови бити изграђено у насељу Ветерник и да ће, по слову уговора, градња тих станови бити завршена до новембра 2017. године, а да је обавеза Новог Сада обезбеђивање земљишта за градњу и комунално опремање.

„Ми смо већ припремили и предали апликацију за даље учествовање у наредним фазама Регионалног стамбеног програма, и то за изградњу још 152 стана који ће за рјешавање стамбеног проблема избеглица бити изграђени у Футогу”, рекао је Вучевић, нагласивши да ће Град максимално одговорно приступити реализацији поменутих пројеката. Тиме би, трајним смештајем за 428 породица, успјели да рјешимо клучно питање становиња прогнаних Срба у Новом Саду”, рекао је Вучевић.

Он је подсјетио да је деведесетих година прошлог вијека Нови Сад имао највећи прилив избеглог становништва, тј. наших супародника са простора Хрватске и БиХ и да је управо због тога регионални пројекат рјешавања стамбеног питања избеглица за Нови Сад посебно важан.

Станови на Ветернику граде се за прогнане Србе

Дана 6. јула ове године, одржана је трибина у сали мјесне заједнице Ветерник на тему рјешавања стамбених и других проблема избеглих и прогнаних лица са подручја Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) и Републике Хрватске, а који сада живе у Новом Саду.

На трибини су учествовали представници Комесаријата за избеглице и миграције, града Новог Сада и народни посланик Миодраг Линта.

Интересовање за ову трибину било је огромно, па је око 160 земљака било у сали, а више од 50 је остало испред сале, јер није било довољно мјеста.

Мада су услови били веома лоши јер се у сали нису могли отворити прозори била, па је била несносна врућина, трибина је потрајала пуна три часа. Линта је инсистирао је да се омогући сваком присутном земљаку да

постави питање и да добије одговор на своје питање.

Он се у свом обраћању захвалио градским властима Новог Сада и градоначелнику Милошу Вучевићу јер су на његову молбу, обезбедили земљиште са инфраструктуром у насељу Ветерник за изградњу 276 станови за избегле и прогнане Србе са подручја Хрватске и Федерације БиХ.

Линта је истакао да је градоначелник Вучевић, на његову молбу, прихватио да

Град Нови Сад обезбеди још једно земљиште у насељу Футог за изградњу још 152 стана за прогнане Србе из Хрватске и Федерације БиХ. Након расписаног јавног позива и завршеног одабира 276 породица започеће изградња зграде у насељу Ветерник за поменуте породице.

Линта је одлучно демантовао наводе које су, у претходном периоду, ширили појединци да ће у насељу Ветерник бити изграђени станови за азиланте из Сирије, Палести-

ведесетих година остали без својих домаћина и постали избеглице нису заборављени.

Према његовим ријечима, у оквиру овог програма у Србији ће бити финансирана куповина 321 сеоске куће и 992 стана и биће додјељено 482 пакета грађевинског материјала чиме ће више од 1.800 породица бити стамбено обезбеђено.

Истакао је да је ЕУ од 2000. године у Србији за рјешавање проблема избеглица уложила 74 милиона евра истакавши да ће ЕУ наставити да се бави ових проблемом све док, како је рекао, постоји иједно избегло лице коме је помоћ неопходна.

Амбасадор САД Кирби је рекао да овај пројекат значи рјешавање стамбеног проблема за посљедњу велику групу избеглица из периода деведесетих година прошлог вијека.

Амбасадор Турске у Србији Бозај рекао је да је помоћ Турске усмјерена и на обезбеђивање посла за избегла лица и истакао чињеницу да је у Панчеву финансирано 12 стакленика, а да се тренутно воде разговори на обезбеђивању посла за избегла лица на територији општине Љубовија.

Реализација овог пројекта изградње стамбених објеката мора бити по уговору окончана до новембра 2017. Очекује се реализација нових пројеката у оквиру регионалног стамбеног програма.

не, Ирака и других арапских земаља. Он је нагласио да лично гарантује да је у питању лажи и да ће бити, као што је већ написано, изграђени станови за наше земљаке.

Представница Комесаријата за избеглице за јужнобачки округ Ивана Ђурковић је рекла да ће у септембру или октобру бити расписани јавни позиви у Новом Саду за додјелу поменутих 276 станови, за додјелу пакета грађевинског материјала и куповину сеоских имања.

Поред тога Ивана и њена сарадница из Комесаријата за избеглице из Јагодине су исто одговарале на питања присуних учесника трибине.

На трибини су још говорили директор Јавног предузећа Урбанизам из Новог Сада Душан Миладиновић, народни посланици Жарко Мићин и Милан Новаковић и предсједник Мјесне заједнице Ветерник Александар Јованчевић који су, такође, одговарали на бројна питања.

РЕГИОНАЛНИ СТАМБЕНИ ПРОГРАМ

Регионални стамбени програм се реализује кроз тзв. под-пројекте или таласе. У претходном периоду Србија је потписала уговоре о реализацији пет под-пројекта.

ПОД-ПРОЈЕКАТ I

У првом под-пројекту дођењено је 125 пакета грађевинског материјала локалним самоуправама (Сремска Митровица, Суботица, Ириг, Шид, Инђија, Кула, Оџаци, Апатин, Мали Иђош, Бачка, Топла, Стара Пазова, Рума, Пећинци, Земун). Сви пакети материјала су подијељени и мониторинг над уградњом је у току. У склопу овог под-пројекта дођењено је 70 монтажних кућа. (Сурчин, Палилула, Обреновац, Нови Сад, Крагујевац, Темерин, Стара Пазова, Рума, Пећинци, Земун)

Изабрано је 66 корисника који испуњавају услове и посједују комплетну документацију. Постављање кућа је у току. Крај реализације ове компоненте се очекује на пролеће 2016. године.

ПОД-ПРОЈЕКАТ III

Трећи под-пројекат се односи на град Београд. Рок за пријаву за јавни позив истекао је крајем јуна ове године. У овом пројекту предвиђена је изградња 235 стамбених јединица, изградња 80 монтажних кућа, додјела 350 пакета грађевинског материјала, куповина 50 сеоских домаћинстава. Пројекат се спроводи на територији 17 општина Града Београда: Земун, Палилула, Вождовац, Нови Београд, Гроцка, Сурчин, Обреновац, Зvezдар, Раковица, Барајево, Стара Град, Младеновац, Лазаревац, Сопот, Чукарица и Врачар.

Избор корисника је у току.

ПОД-ПРОЈЕКАТ II, IV и V

Овај пројекат се односи на представнике 61 локалне самоуправе којима су 31. октобра у Новом Саду уручени уговори у оквиру регионалног стамбеног програма за рјешавање стамбеног питања избеглих и прогнаних лица.

Градови и општине су добили средства за додјелу пакета грађевинског материјала (ГМ), сеоских домаћинстава (СД) и станови. Породице које добију станове са ознаком ЗАКУП и ОТКУП имају могућност да постану њихови власници. Породице које добију станове за социјално становље у заштићеним условима (ССЗУ) неће имати право откуп. Ови станови додјељују се само оним појединцима или породицама који се налазе у екстремно тешким условима. Појединачи или породица не плаћају закуп већ само трошкове режија (струја, вода, комуналне...).

Јавни позив у 61 општини за избор корисника за рјешавање стамбених потреба биће расписан крајем ове или почетком следеће године.

Доносимо табеларни приказ локалних самоуправа које обухвата овај пројекат

ГРАД/ОПШТИНА	БРОЈ ПАКЕТА ГМ	СЕОСКЕ КУЋЕ	СТАНОВИ	ЗАКУП-ОТКУП ССЗУ
АПАТИН	14	11	-	-
АРАНЂЕЛОВАЦ	10	-	-	-
БАЧКА ПАЛАНКА	14	14	16	16
БАЧКИ ПЕТРОВАЦ	-	-	3	3
БАЧКА ТОПЛА	14	-	-	-
БЕЛА ЦРКВА	5	-	-	-
БЕОЧИН	17	-	-	-
ВАЉЕВО	-	-	20	-
ВЕЛИКА ПЛАНА	7	-	-	-
ВЕЛИКО ГРАДИШТЕ	-	7	-	-
ВРЊАЧКА БАЊА	11	-	-	-
ВРБАС	10	14	-	-
ВРШАЦ	14	13	-	-
ЖАБАРИ	5	-	12	12
ЖИТИШТЕ	5	-	-	-
ЗАЈЕЧАР	-	7	-	-
ЗЕМУН	9	-	-	-
ЗРЕЊАНИН	-	7	40	40
ИРИГ	14	15	12	12
ЈАГОДИНА	12	12	-	-
КИКИНДА	20	14	16	-
КОВИЋ	14	10	-	-
КОЦЕЉЕВА	6	5	-	-
КРУПАЉ	-	-	5	5
КРУШЕВАЦ	-	-	40	-
КУЛА	14	14	-	-
КУЧЕВО	-	8	-	-
ЛАЈКОВАЦ	11	-	-	-
ЛОЗНИЦА	20	14	60	30
ЛУЧАНИ	-	-	15	15
МАЛО ЦРНИЋЕ	-	-		

Кад сви ћуте, он говори! Народни посланик Миодраг Линта широј јавности познат је по бројним јавним наступима и саопштењима у ситуацијама када су угрожена права Срба у комшијским државама. Недавно је подnio оставку на мјесто предсједника Коалиције удружења избјеглица да би потом дошао на чело новоформираног Савеза Срба из региона. Разлог за ову промјену, по његовим ријечима лежи у чињеници да Коалиција удружења избјеглица јесте кровна организација избјегличких и завичајних удружења, али по својој форми није окупљала грађане као појединце, већ само правна лица.

Линта има јасну визију будућег дјеловања.

- Савез Срба из региона (скраћено ССР) дјеловаће као политички покрет и најмјерава да учествује на изборима на државном, покрајинском и локалном нивоу.

» У Србији већ постоји велики

број разних странака. По чemu је Савез Срба из региона другачији од других?

- Савез Срба из региона је политички покрет која се зајлаже да Срби у региону постану државно и национално питање у Србији. Под регионом се сматрају државе настале на простору бивше Југославије (Словенија, Хрватска, БиХ, Црна Гора и Македонија), Мађарска, Румунија и Албанија.

Ако Срби у региону буду запостављени и Србија ће ослабити. Ми не смијемо да допустимо да завлада малодушност. Срби су вијековима живјели на својим огњиштима и морамо да створимо услове да тамо опстану, а то је могуће само ако буду имали економске услове и могућност да очувају национални и културни идентитет кроз слободну употребу српског језика и ћирилице. Морамо да помогнемо у највећој мјери она мјеста у којима Срба још увијек има. У супротном ризикујемо да како народ потпуно нестанемо са тих простора.

Залажемо се да се грађанима који су родом или поријеклом из република бивше Југославије и свим другим оштећеним грађанима Србије активно помогне у повратку одузетих имовинских, стечених и бројних других права, исплати почвани најнада за уништену или отету имовину, успоставе исти стандарди у суђењима за ратне злочине и коначно решити питање несталих лица.

Такође, Савез Срба из региона се залаже да надлежне државе институције активним дјеловањем помогну прогнаним Србима, који су још увијек подстанари или

Срби у региону треба да постану државно и национално питање!

МИОДРАГ ЛИНТА

ПРЕДСЈЕДНИК САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА

Црна Гора
дискриминише
Србе. У Албанији нам
пријети нестанак.
Словенија не
признаје статус
националне
мањине, иако су
наши сународници
други по бројности,
Македонци
угрожавају нашу
цркву, најтежи
положај Срба
је у Хрватској и
Федерацији БиХ

српским породицама отети станови, куће и локали у приватном власништву; ревизију проданих кућа преко хрватске Агенције за промет некретнина путем двоструких или лажних уговора; повратак преко 800.000 катастарских честица пољопривредног и шумаског земљишта које је отела хрватска држава или моћни појединци или групе; исплату заосталих а неисплаћених пензија за преко 50.000 пензионера или њихових потомака; исплату девизне и динарске штедње; признање радног стажа који је стечен прије рата и за вријеме бивше РСК; завршетак обнове порушених кућа на крајишком подручју; правичну накнаду за уништену, оштећену и несталу покретну имовину; исте услове откупна за лица која су добила стан кроз тзв. Програм стамбеног збрињавања; новчану накнаду за неучествовање у процесу приватизације и др.

» **Какав је однос Хрватске и његовог правосуђа према српским жртвама: Познато је да је одштета пресуђена само у једном случају (Берић и његове сестре) или они до сада нису добили ни динара?**

- У Хрватској нема политичке воље да се казне почињиоци злочина над српским цивилима и заробљеницима што показује да је хрватско правосуђе етички мотивисано. Поступци за злочине према Србима трају недопустиво дugo и најчешћe су окончани увредљивим пресудама тј. починиоци су били или ослобођени или им је изречена увредљиво ниска казна (случајеви Михајла Храстова, Мирка Норца...). Подјељам да 20 година од злочиначке акције „Олуја“ постоји само једна правосуђна пресуда за убиство двоје српских стараца у селу Прокљан у општини Скрадин и једног ратног заробљеника у засеку засеку Мандићи (село Зечево), општина Кистање. Прошле године је изречена цинична пресуда за

убиство шест српских цивила у селу Грубори, код Книна, у којој је утврђено да су злочин починили припадници Хрватске војске, али нико није осуђен. Поред тога, Хрватска је пресудом признала масакр над деветоро српских цивила у селу Вариводе (општина Кистање) и пресудила у случају породице Берић новчано обештећење али за тај злочин, као и за многе друге нико није осуђен. Ако се узму у обзир горе наведене чињенице онда не представља никакво изненадење због чега породица Берић није досад добила ништа.

» **Колико Србија и сама оптерећена проблемима може да учини за српску јединицу у околностима веома варљивих односа са Хрватском?**

- Србија се залаже за политику сарадње са Хрватском у рјешавању свих отворених питања, као што су нестали, повратак прогнаних Срба, суђења за ратне злочине, имовинска питања или и питање опструкције уласка српског капитала и робе у Хрватску. Чињенице покazuју да је Србија послије 2000. године широм отворила врата хрватској роби и капиталу. Директне инвестиције преко 200 хрватских подuzeћа у Србију износе 700 милиона евра. С друге стране

» **Срби су вијековима живјели на својим огњиштима и морамо да створимо услове за њихов опстанак, а то је могуће само ако буду имали економске услове. Буду ли Срби у региону запостављени Србија ће ослабити.**

Дипломатија једини пут до примене Анекса Г

» У Србији већ десецијама једна од клучних тема је остваривање имовинских права у земљама бивче СФРЈ. Поставили сте већи број посланичким питањима на ту тему. Имате ли нека нова сазнања или је Анекс Г и даље остати мртво слово на папиру?

У Анексу Г под називом „Приватна својина и стечена права“ јасно се каже да ће грађанима и правним лицима бити призната, заштићена и враћена права која су имали на дан 31. децембра 1990. године а уговори склопљени за вријеме рата под пристисцима и пријетњама биће проглашени иштавним. Бечки споразум о сукцесији је међудржавни споразум који, према међународном праву и уставима држава наследница има већу правну снагу од домаћег законодавства. Морамо да интезивирамо вишегодишњу борбу и да употребимо сва дипломатска средства да Анекс Г заиста заживи.

Нови Сад гради станове за 428 прогнаних породица!

» **Најавили сте рјешавање стамбених потреба прогнаних лица који су преко 20 година подстанари или живе у колективним центрима. Колико су такве приче реалне?**

Охрабрује чињеница да је започела реализација регионалног стамбеног програма за рјешавање стамбених потреба избјеглица кроз четири модела: куповина сеоских кућа, изградња станове, куповина монтажних кућа и додјела пакета грађевинског материјала за завршетак или адаптацију кућа. Као један од позитивних примера односа локалних самоуправа према прогнаним лицима који нису рјешили стамбено питање је градоначелник Новог Сада Милош Вучевић и његови сарадници јер ће 276 станови бити изградњи у насељу Ветерник а обавеза града јесте да обезбеди земљиште за градњу и комунално опремање. Такође, Град Нови Сад је предао документацију за даље учествовање у Регионалном стамбеном програму, и то за још 152 стана који ће требали да се изграде у насељу Футог.

као најважније цивилизацијско и хуманитарно питање. Такође, заједничка сједница треба да створи предуслове за рјешавање бројних отворених питања између државе: кажњавање ратних злочинаца, неспровођење Анекса Г Бечког споразума о сукцесији везано за рјешавање одузете имовине и стечених права грађана, лош положај Срба у БиХ.

» **Колико је реално да се поправи положај Срба у Федерацији БиХ?**

- Нажалост, Срби у Федерацији БиХ су грађани другог реда јер не могу да остваре основна људска права. Срби су у ФБиХ конститутиван народ само на папиру док се њихова уставна права крше у свакодневном животу. У бројним институцијама ФБиХ нема ниједног запосленог Србина а малобројни српски повратници напуштају имовину јер веома немају елементарних услова за одржив останак. Ако се оваква практика настави зе кратко вријеме

Пребиловци

Наш народ је склон подјелама и није га лако мотивисати. Задњих година имао сам прилику да сарађујем са Херцеговцима у Србији који су исказали велику мотивисаност у жељи да се обнови Храм Христовог Воскресења у Пребиловцима. Они имају велики број удружења у Србији и на најбољи могућ начин искористили су заједничку енергију утврђујући се ко ће организовати боље донаторско вече и скupите више новца. Одјево сам их на састанак код државног секретара за спорт Предрага Перунчића и надамо се ускоро добрим вијестима и почетку градње спортског терена у Пребиловцима.

Јединство и слога увијек дају добар резултат.

40

хиљада лица покушава да оствари стварска права у Хрватској, 50 хиљада пензионера чека на неисплаћене пензије, до данас није враћено одузето пољопривредно земљиште ...

Срба неће бити у овом ентитету укључујући општине у којима Срби чине већину као што су Дрвар, Гламоч и Грахово и Босански Петровац.

Срамотно је да Тужилаштво БиХ одбија да подignite оптужнице против Хрвата и Бошњака који су одговорни за злочине у случајевима Тузланског колона и Добровољачка улица, као и за бројне злочине над Србима у Босанској Посавини, средњем Подрињу, западнокрајишичким општинама, Сарајеву и на многим другим мјестима у БиХ. Морамо путем дијалога, створити предуслове да Тужилаштво и Суд БиХ постану независне и непристрасне институције које неће имати дискриминаторски и селективан приступ ратним злочинима.

» Какав је став Савеза Срба из региона према РС Српској?

Очување и напредак Републике Српске је стратешки национални интерес Србије и српског народа. Залажемо се за досљедну примјену Дејтонског споразума и Споразума о специјалним паралелним везама Републике Србије и Републике Српске који омогућава развијање сарадње у областима привреде и коришћења привредних ресурса, науке и технологије, образовања, културе и спорта, здравства и социјалне политику, туризма и заштите околнине, информисања и др. Један од стратешких циљева државне политике треба да буде развијање свестране економске, културне, научне, просветне, спортске и сваке друге сарадње између Републике Србије и Републике Српске.

» Недавна изјава британског амбасадора у БиХ Едварда Фергусона у којој тражи да да Савјет безбедности УН усвоји Резолуцију којом се злочин у Сребреници квалификује као геноцид изазвао је праву буру.

- Амбасадор Фергусон као један од аргумента за усва-

јање Резолуције износи да је Сребреница била под заштитом УН или да УН није успио да спречи злочин који се десио 1995. године. У Сребреници се десио тежак злочин над Бошњацима или исто тако тежак злочин десио се и над 3.500 Срба у средњем Подрињу (Сребреница, Скелањи, Братунац, Милић, Власеница, Осмаци, Зворник) од којих су скоро половина убијених били цивили. Због тога, настојање да се један од злочина који су се десили на простору БиХ квалификује као геноцид, неће допринијети помирењу и неће обезбедити да се из трагедија у прошlosti извuku поуке за будућnost. На другој страни Фергусон не помиње Крајину која је, такође, била под заштитом УН или то није спријечило злочин који се десио августа 1995. године када су хрватске оружане снаге у злочиначкој акцији „Олуја“ пртjерale преко 220.000 Срба, убиле 2.000 Срба и опљачкале и уништиле око 40.000 стамбених, привредних и помоћних објеката. Ако Фергусон Сребреницу дефинише као геноцид, којим именом онда треба назвати највеће етничко чишћење које се десило на тлу Европе послиje Другог светског рата.

Задовољавајуће стање само у Румунији

» Какав је положај Срба у осталим државама региона?

Положај Срба, поред Хрватске и Федерације БиХ, посебно је тежак у Црној Гори и Албанији. У Црној Гори се води политика дикриминације према Србима и покушаји асимилације на највишем нивоу. Срби у Албанији су пред нестакном збор политike асимилације у прошлом вијеку која се наставља до данашњих дана. Словенција одбија да Србима призна статус националне мањине иако чине највећу националну заједницу послиje већинског народа. У Македонији постоји дикриминација према Србима у образовању, науци, култури, информисању и положају наше цркве. Једино у Мађарској и, посебно, у Румунији можемо рећи да је положај Срба задовољавајући.

је на вишестраначким изборима, који су одржани годину дана раније, изабран за посланика у Хрватском сабору. На жалост, тужилац Вукчевић је само послао допис државном тужилаштву Хрватске, а они, по обичају, нису урадили ништа по том питању. Сматрам да би наше Тужилаштво за ратне злочине требало да покрене истрагу и распиши потјернице против команда-ната хрватских гардијских и других бригада у чијој надлежности су страдали српски цивили и ратни заробљеници. Такође, сам замолио тужиоца да подржи нашу иницијативу да се прогнани Србима, који су под истрагом или им се суди пред Судом за ратне злочине у Београду, омогући да бирају адвоката по сопственој вољи а не да им се додјељује адвокат по службеној дужности. Држава би сносила трошкове адвоката за лице чије материјално стање је такво да не могу сами да финансирају своју одбрану. Наш приједлог је да прогнани Срби, лошег имовинског стања добију могућност да изаберу адвоката кога ће плаћати држава а за кога сматрају да ће најбоље заступати њихове интересе. Ову иницијативу наједном од састанака подржао је представник Адвокатске коморе Шошчић. Тужилаштву за ратне злочине доставили смо листу адвоката који имају искуство у области ратних злочина и који су квалификованi да заступају осумњичена, оптужена и осуђена лица по службеној дужности. Очекујемо наставак разговора са тужиоцем на ову тему.

» **Драган Васиљковић, познатији као капетан Драган, након дуге правне битке која је трајала девет година, испоручен је од стране Аустралије Хрватској почетком јула ове године. Шта се може учинити да капетан Драган има фер и поштену суђење?**

- Невероватно је да су Влада и Врховни суд Аустралије прихватили хрватски захтјев за изручење Капетана Драга-

Крајишицима ратни стаж и то у двоструком трајању

» Крајишици су једина категорија бораца на простору бивше Југославије којима није признат ратни стаж? Какво је Ваше мишљење поводом тога?

Залажем се да се Крајишицима призна ратни стаж и то у двоструком трајању. О томе сам говорио у Скупштини Србије, затим имао разговор са државним секретаром у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Драганом Поповићем. Нажалост, предложеним нацртом закона десетинама хиљада припадника бивше Војске Републике Српске Крајине не признаје се учешће у рату послиje 27. априла 1992. године тј. када је основана Савезна Република Југославија. Због тога сам почетком јуна ове године послао писмо државном секретару Поповићу у коме сам тражио да се нацрт закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица допуни одредбом према којој ће десетинама хиљада припадника бивше Војске Републике Српске Крајине бити признато учешће у рату у двоструком трајању до 1995. године. На тај начин Србија би исправила дугогодишњу неправду према Крајишицима. Господин Поповић је на мој захтјев одгorio негативно.

Желим да поручим Крајишицима да нећу одустати од борбе да им се призна ратни стаж. Посебно желим нагласити чињеницу да је Србија признала учешће у рату до 1995. године у двоструком трајању дијелу Крајишика који су били припадници бивше ЈНА, као и да је признала статус ратног војног инвалида дијелу припадника бивше Војске РСК који су рањени послиje 27. априла 1992. године. Поставља се питање коме су командовали крајишки официри ако је само њима признат ратни стаж у двоструком трајању? Па нису ваљда командовали сами себи!!!

на за наводне ратне злочине који нису образложени нити је хрватска власт поднијела никакав доказ о његовој умјешаности у њих. Колико је све апсурдано сведочи и чињеница да Хашки трибунал никад није подигао оптужнице против Капетана Драгана за ратне злочине нити је тражио да буде ухапшен док је званични Заједнички трибунал Капетана Драгана, што се тиче хрватске државе, јесте што је дошао у Крајину 1991. године да помогне одбрану свог народа у складу са прописима и законима о ратовању. Очекујем да наше Министарство правде активно помогне одбрану Капетана Драгана на начин да ангажује врхунске адвокате и да представници наше амбасаде у Загребу прате судски процес и алармирају домаћи и међународну јавност, ако се буде кришило његово људско право на фер и поштено суђење.

ТРИФКО ЂОРОВИЋ

СЕОБЕ СУ ЗАУВИЈЕК ПРОМЈЕНИЛЕ ИСТОРИЈУ СРПСКОГ НАРОДА: 70 ГОДИНА ОД САВЕЗНЕ КОЛONИЗАЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ (1)

Глад изнудила аграрну реформу

» Требало је сиротињи и беземљашима додијелити одузету земљу на уживање, али и спасити засијане површине, па тако бар мало ублажити свеприсутну глад

ПРЕНЕСЕНО ИЗ НОВОСТИ - БРОЈ 525

www.portalnovosti.com

ПИШЕ: Ђорђе Личина

Била је то највећа мирно-допска сеоба српског народа у новијој повијести и на овим просторима. Више десетака хиљада Банијаца, Кордунаша, Личана и Далматинаца, али и становника других дијелова Хрватске и других народности, тјерано борбом за голи опстанак, напустило је 1945. и у годинама које су сlijedile своја вјековна огњишта и у потрази за новим домом "возовима без возног реда" кренуло на исток – највише у Војводину. Ту су започели и нови живот. Закон о аграрној реформи и колонизацији био је правни и материјални оквир за ово пресељење. У четири године, колико је трајала савезна колонизација, из ратом опустошених крајева Баније, Кордуна, Лике, Далматије, Горског котара и Хрватског приморја у Војводину

52

хиљаде лица преселило се из опустошених крајева Баније, Кордуна, Лике, Далматије, Горског котара и Хрватског приморја у Војводину

увијек под страшним утицијама ратних збјегова. А сад га је опет требало привољети на нове одласке који су свима тешко падали..."

Црна биједа беземљаша

И тако је све почело, првих дана марта 1945. Ко је случајно имао радио-пријемник тај је већ тог 9. марта 1945. године на таласима Радио Београда могао чути потпуни текст Декларације јединствене владе ДФ Југославије која је, само два дана раније, била преузела управљање земљом, односно вођење свих државних послова. Декларацију, која је била и прва програмска изјава

» „Возови без возног реда“ у Војводину довели 240.000 људи

нове привремене владе, лично је прочитао Јосип Броз Тито. У њој се, уз дијелове о коначном ослобођењу, демократским тековинама Народно-слободилачке борбе, кажњавању ратних злочинаца, обнови порушене земље, изградњи народне власти и пријатељству са савезницима, говорило и о побољшању економскога и социјалног положаја народа, а први пут су, послије засједања у Јајцу, споменути аграрна реформа и колонизација.

„Влада сматра за потребно да нарочито истакне чињеницу, да су најтеже жртве у крви и материјалним доброма за ослобођење земље дали и још увијек дају управу најшири слојеви, то јест наше радне масе. Зато је подизање наше привредне снаге у циљу коначне побједе над не-пријатељем нераздвојно везано са задатком хитног побољшања снабдијевања и цјелокупнога економског и социјалног положаја тих слојева, у првом реду у оним крајевима где је привреда највише разорена, то јест управу у крајевима који су за ослобођење земље дали највеће жртве у крви. Влада ће у најкраћем могућем вријеме приступити рјешавању таквих питања као што су у погледу сељаштва, аграрна реформа и колонизација, како би сиромашни слојеви сељаштва добили на уживање земљу с потребним инвентаром...“

Десетак је дана касније – исто тако на београдском радију – о аграрној реформи и колонизацији проговорио и

Моша Пијаде. Говорећи о обавезама нове владе и неријешеном аграрном питању, истакао је да су "у оним областима, где је примјењивана аграрна реформа, где су укинути феудални односи, где је раздјељиван велики посјед, остale велике масе сељака гладних земља, остала је биједа сиромашног сељака, и црна биједа беземљаша и пљојпривредних надничара..."

Ублажити глад

Дошло је вријеме да се то стање из темеља измијени... За рјешење аграрног питања постоји данас прилично велики фонд земље слободне за додјељивање онима којима је потребна... Свирепо истребљивање читавих села, готово и читавих заселава, створило је велике комплексе напуштене земље, земље чији су власници нестали. Конфискација имовине народних непријатеља и ратних злочинаца такође увећава фонд слободне земље. А нарочито је ту и велики земљишни фонд, који је био власништво Нијемаца, а који је сада постао државном својином... Какве су данас све околности, може се аграрна реформа, највећим дијелом провести само колонизацијом... Нема сумње да то није лако провести, али се мора наћи начина да се то проведе..."

Али, било је то лакше рећи него провести. Земљом је владала глад и неимаштина, неки дијелови још увијек су били под њемачком окупацијом,

ПИЈАДЕ: Породицама које нису дали борце – ништа!

Како су јавности објашњени критерији о праву првенства у додјели земље и колонизацији? На то је можда најбољи одговор дао управо Моша Пијаде у већ споменутом говору на београдском радију 20. марта 1945. "Што се тиче избора коме ће се земља додељивати, јасно је да долазе у обзир сељаци који су уопште без земље или је имају недовољно. Али је исто тако јасно да се код тога мора водити рачуна о томе, ко између њих има првенstveno право да земљу добије. Очигледно је да у првом реду долазе они који су на бојном пољу лили крв за нашу слободу, борци и инвалиди, породице бораца и жртве фашистичког терора, сви они који су часно одујили свој дуг народу у овој великој борби и који су за ствар народу давали и страдали. Издавањи, слуге окупатора и сви који су се извлачили од обавеза њемачког народа, не могу очекивати да буду награђени земљом. Породица која није дала борце, већ издајнике и дезертере не може очекивати захвалност домовине..."

сјетва усјева обављана је каткад под кишом метака и топовских граната, а и оно што је засијано сада је било напуштено, јер су многи власници имања у међувремену побјегли заједно са окупаторском војском. Требало је, дакле, не само беземљашима и сиротињи додијелити одузету земљу на уживање, већ и спасити засијане површине, па тако барем и мало ублажити свеприсутну глад.

Основно начело у планираном провођењу аграрне реформе и колонизације требало је бити гесло да земљу могу у власништву имати, односно добити је само особе које ту земљу и саме обрађују. Земља је одузета капиталистима и крупним посједницима, сарадницима окупатора, ратним злочинцима и другима, а њезина расподјела беземљашима била је логична посљедица успјешно проведене оружане револуције.

Непуна три мјесеца након завршетка рата – 23. августа 1945. године – у привременој Народној скупштини ДФ Југославије изгласан је Закон о аграрној реформи и колониза-

цији, па је тако створен и правни оквир за пресељење више од 40 хиљада људи на цијелом подручју тадашње Југославије.

На основу Закона о аграрној реформи и колонизацији основан је и Аграрни савјет ДФ Југославије којем је био задатак да, заједно са савезним Министарством колонизације и Привредним савјетом, проводи реформу и колонизацију, као и да координира рад при доношењу других закона везаних за ту област.

Аграрни савјет, на чијем се челу налазио Моша Пијаде, одмах је преузео руковођење аграрном реформом и, посебно, колонизацијом Војводине. Већ 8. септембра 1945. савјет је основао Главну комисију за насељавање бораца Југословенске армије у Војводини, која је требала упућивати колонисте у мјесто насељавања, распоређивати земљу, зграде, покућство и остало инвентар, те се бринути о прехрани колониста.

У њезиној надлежности било је и оснивање мјесних и котарских комисија, које су имале исти задатак. У Хрватској је послове око аграрне реформе и колонизације најприје водило Равнатаљство за колонизацију при Предсједништву владе Хрватске, а доношењем Закона о аграрној реформи и колонизацији ти су послови пренети у надлеžност Министарства пољoprivredne и шумарства НР Хрватске. Иначе, за послове око колонизације из Хрватске у Војводину тадашњи министар пољoprivredne и шумарства

Томо Ђиковић основао је 26. септембра 1945. посебну комисију за пресељење колониста-борца. Та је комисија дјеловала у најужој сурадњи с главном, савезном комисијом. Она је одабирала колонисте, распоређивала мјеста насељавања, бринула се о организацији пријевоза и опскрби колониста. Комисија је дјеловала до 25. фебруара 1946. када је њезине послове преузео Одсјек за колонизацију у Министарству пољoprivredne и шумарства НР Хрватске.

(настава се)

Земљу могу у власништву имати, само лица која ту земљу и сама обрађују

500 ХИЉАДА ЈУТАРА ЗЕМЉЕ ЗА КОЛОНИСТЕ

Министарство колонизације у Привременој влади ДФ Југославије успостављено је 7. марта 1945. а на челу му се налазио Сретен Вукосављевић. У њему су, као и у Министарству пољoprivredne и сличним владиним органима федералних јединица, расправљане све могућности провођења аграрне реформе и колонизације, као и обликовани први законски акти, међу којима и Закон о аграрној реформи и колонизацији. Тада је закон изричito утврдио земљу за колонизацију, као и одредио кориснике колонизације. Тако је члан 18. предвиђао да се издвоји од земље конфисковане од лица њемачке народности до 500 хиљада јутара земље у Бачкој, Банату, Срему и

Барањи за насељавање оних бораца Југословенске армије који покажу интерес да са својим породицама земљу и обрађују. Члан 19. закона предвиђао је да свака колонистичка породица може добити између осам и дванаест јутара обрадиве земље. Народни хероји, односно чланови њихових породица, ванредно су могли добити више земље. У члану 25. било је одређено да лица која се на вријеме не насле на добијену земљу губе право на колонизацију. Исто тако закон је предвиђао ко је, уз борце партизанских одреда НОР-а и припаднике Југословенске армије, имао право првенства у додјели земље. То су углавном били инвалиди прошлих ратова, затим породице и

сирочад погинулих бораца НОР-а, те жртве и породице жртава фашистичког терора. Занимљиво је да су међу борцима право првенства имали они старији и добровољци. Врло је важан био и члан 24. Закона. Он је прописивао да се земља добијена аграрном реформом и колонизацијом не може у року 20 година раздјелити, продати, дати у закуп, заложити у цјелини или деломице. То је заправо био један од начина да се земљом, након што пређе у приватно власништво, не може до краja располагати, како би се спријечиле шпекулације и у највећој мjeri обезбедила њезину обраду.

Чонопља: Прослављено 70 година колонизације

У селу Чонопља, које се налази у општини Сомбор, 20. новембра 2015. године културно-умјетничким програмом обиљежена је седамдесетогодишњица колонизације Срба са Кордуна. Воз са становништвом из Цетинграда стигао је 21. новембра 1945. године, а 22. децембра

1945. стижу Срби из околине Слуња. Тада се у село Чонопља доселило око 3 000 становника. Организатор културно-умјетничког програма, који је одржан у сеоском дому културе, било је КУД „Вук Каракић“ из Чонопља на чelu са предсједници Мил-

ом Боснићем. Поред организатора програма наступили су и КУД „Никола Тесла“ из Бачког Брвастовца; КУД „Раванград“ из Сомбора; пјевачка група Чауши из Сомбора итд.

У салије је било присутнно око 150 гледалаца који су уживали у разноврсном

програму. Присутнима су се обратили предсједник Завичајног клуба Кордунаша Петар Шаула и замјеник предсједника Одбора за дјаспопору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта. У делегацији је био Миле Шапић – предсједник Коалиције удружења избрглица.

ИСТОРИЈСКИ ДОКУМЕНТ УБРЗАН ПРОЦЕС ПРОНАЛАЖЕЊА НЕСТАЛИХ ЛИЦА

Земље региона потписале Декларацију о несталима

Србија, Хрватска, БИХ и Црна Гора потписале су прошле године у Mostarу Декларацију о несталим лицима која има за циљ да подстакне процес проналажења несталих особа и дефинише одговорност и улогу држава у рјешавању тог питања. Декларацију су потписали предсједник Србије Томислав Николић, Хрватске Иво Јосиповић, Црне Горе Филип Вујановић и предсједавајући Председништва БИХ Бакир Изетбеговић.

Овим документом државе су потврдиле преданост рјешавању питања особа несталих услед оружаног сукоба

ба и повреда људских права у оквиру одговорности државе да осигура трајни мир и унаприједи сарадњу и помирење у демократским друштвима која подржавају и штите људска права.

Предсједник Србије Томислав Николић рекао је да Србија

ја никада неће одустати од постраге за несталим лицима нити од захтјева да се процесирају и санкционишту одговорни.

- За рјешавање овог проблема не постоји застарјелост која значи заборав - рекао је Николић, и додао да ће Србија учинити све да се нестало лица на територији Србије пронађу, али и да очекује од осталих потписиница да учини то исто.

Према његовим ријечима, на списку несталих лица која се воде у евиденцији Комисије Владе Србије у вези са оружаним сукобима на територији Хрватске у периоду од 1991 - 1995. Евидентирано је 1751 лице српске и других националности чија судбина још увијек није расвијетљена.

Подсјетио је да у региону има још 11 000 лица чија судбина још није утврђена.

- „Рјешавањем овог комплексног проблема дали бисмо огроман и важан подстицај јачању помирења, билateralne и регионалне сарадње наших држава“ - рекао је Николић.

Отварајући скуп, предсједавајући Међународне комисије за нестала лица (ИЦМП) Томас Милер истичући да је ово историјски дан, указао је даје од 40 000 особа које су нестале током оружаних сукоба 90-тих година у бившој Југославији пронађено и идентификовано више од 70 одсто.

Он је истакао да су земље региона показале значајну способност да преузму процес тражења великог броја несталих путем локалних институција и међународних механизама.

Представник ОЕБС-а Жејар Штудман честитао је државама потписnicima на потписивању декларације и препознавању одговорности коју државе имају у процесу тражења несталих особа. На овај начин иде се, како је рекао, ка нормализацији односа, враћа-

Сарадња Србије и БИХ

Предсједник Владе Србије Александар Вучић и предсједавајући Савјета министара Босне и Херцеговине Денис Звизић потписали су 4. новембра ове године у Сарајеву Протокол о сарадњи у тражењу несталих лица између Владе Србије и Савјета министара БИХ. Двije државе прихватију да, без одлагања, предузму све потребне мјере и активности за рјешавање случајева лица која се воде као нестала. Међусобна сарадња подразумијева размјену информација и документације о несталим лицима, постојању гробних мјesta, процесу експулсације и идентификације, као и олакшање и убрзаше поступка примопредаје посмртних остатака њиховим породицама.

њу повјерења и утирању пута будућности.

- Суочавање са проблемима из прошlosti представља почетак процеса помирења и отварање пута ка заједничкој европској будућности. Суочавање са прошloшћu је суочавање са будuшnoшћu - истакао је Штудман.

Предсједавајући Регионалне координације породица несталих осoba са подручја бивше Југославије Љиљана Алвир позвала је потписinice да спроводе потписану Декларацију како она не би остала "мртво слово на папиру" истакавши да је крајњи тренутак да се међурдјавне размирице ставе на страну.

Церемонији потписивања присуствовали су представници породица несталих, укључујући чланове регионалне координације асоцијација породица са бившој Југославије, чланови међународне заједнице...

11
хиљада лица
у региону се води као
нестало, а од тога
3 600 је српске
националности

» Николић, Вујановић, Јосиповић и Изетбеговић

Шта садржи Декларација

Декларација наглашава примарну одговорност државних тијела у раду на питању несталих и потребу да се обезбеди да механизми и методе који се користе поштују људска права и принципе владавине закона.

Обезбеђује, такође, да се подрже права чланова породица несталих и да преживјели и цивилно друштво имају приступ информацијама у вези са судбином и правилном истрагом, као и истини и правди. Декларација прописује и да одговорне и правичне државне институције раде на исправљању неправди из прошlosti, наведено је из Међународне комисије за нестала лица (ИЦМП). Истиче се да је Декларација међународни инструмент и да ће ИЦМП подстаки друге земље на Западном Балкану и у другим дијеловима света да је потпишу. Земље као што су Аргентина, Чиле, Јужна Африка и многе друге које се суочавају са питањем несталих особа ће такође бити позване да је потпишу.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН НЕСТАЛИХ

ТРАЖЕ РЈЕШАВАЊЕ СУДБИНЕ НАЈБЛИЖИХ

Породице несталих из цијеле Србије обиљежиле су Међународни дан несталих 30. августом програмом у Скупштини града Београда и полагањем ружа на спомен обиљежје у Ташмајданском парку. Само у нашем региону, скоро 11.000 лица води се као нестало.

Брзином рјешавања питања њихове судбине нису задовољне ни породице ни надлежне институције. Координација српских удружења породица несталих, убијених и погинулих са простора бивше Југославије затражила је поводом Међународног дана несталих да надлежни ријеше судбине њихових близњих и казне починиоце. Подаци Црвеног крста показују да се двије деценије након сукоба на простору бивше Југославије и даље 10.873 особе воде као нестале, а од тога 3.600 несталих је српске националности.

Предсједник Координације српских удружења породица несталих, убијених и погинулих лица са простора бивше Југославије Драган Јевач рекао је да жртве не треба дијелити по националности и да треба исказати солидарност, јер је то пут до помирења некада зарађених народа.

Истакао је да је у Хрватској до сада правоснажна пресуда донета само у једном случају, када је ријеч о акцији "Олуја", а есхумација и идентификација жртава се одвија веома споро.

ПАРЛАМЕНТ РС УСВОЈИО ДЕКЛАРАЦИЈА О ГЕНОЦИДУ У НДХ

Заједнички Дан сjeћања на страдале Србе, Јевреје, Роме...

Народна скупштина Републике Српске усвојила је Декларацију о геноциду Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата у НДХ смиљен и планиран геноцид.

Током провођења овог геноцида велики број Срба био је принуђен да, зада спас голог живота, промијени национални и духовно-историјски идентитет и да се одрекне своје православне вјере и под присилом и смртном пријетњом прихвати католицизам.

Народна скупштина Републике Српске Декларацијом захтијева да Хрватска, као држава хрватског народа, одлучком својих највиших органа, прихвати историјску и сваку другу одговорност за геноцид Независне Државе Хрватске над Србима, Јеврејима и Ромима током Другог светског рата.

Парламент Српске захтијева да се на достојан начин обиљеже и обезбеди сва мјesta злочина и чува успомена на његове многобројне жртве, да се у цијелини сачува

и одржава, као споменик жртвама, јасеновачки комплекс концентрационих логора за истreбљenje Срба, Јевреја и Рома, те да се утврди и спроведе програм заштите и уређења Спомен подручја Доња Градина.

Декларација предвиђа да се у Хрватској, БиХ и Србији одреди исти дан у знак сjeћања на жртве геноцида у Независној Држави Хрватској – Србе, Јевреје и Роме, те да се у разумном року исплати правична одштета жртвама и њиховим потомцима од Хрватске.

Народна скупштина Републике Српске очекује да међународна јавност, посебно државе антифашистичке коалиције Другог светског рата, подрже Декларацију како би она, након 70 година чекања, угледала свјетлост дана“, наведено је у тексту декларације.

ИЗРУЧЕЊЕ КАПЕТАНА ДРАГАНА ХРВАТСКОЈ

26. 5. 2015. Невјероватно је да су Влада и Врховни суд Аустралије прихватили хрватски захтјев из руку Капетана Драгана за наводне ратне злочине који нису образложени нити је хрватска власт поднijela икакав доказ. То потврђује и чињеница да Хашки трибунал никад није подигао оптужницу против Капетана Драгана за ратне злочине нити је тражио да буде ухапшен, а званични загреб је покренуо истрагу тек десет година послије завршетка рата у Крајини. Поставља се питање да ли је хрватски лоби или неки мобан међународни центар утицао да Аустралија учини преседан јер у својој историји никад није извршила свог држављанина, стоји у саопштењу Коалиције удржавања избеглица.

ГЕНЕРАЛУ ЂУКИЋУ СУДИТЕ У БЕОГРАДУ

20. 7. 2015. Коалиција удржавања избеглица оцјенила је да хапшење спрског генерала у пензији Борислава Ђукића по потерици из Хрватске од стране црногорске полиције представља наставак дугогодишње хрватске политike застрашивanja преторија Срба. Сматрају да евентуално суђење у Хрватској ће бити фер и поштено, народни посланик Миодраг Линта саставо са министром правде Николом Селаковићем са моловом да Србија затражи од Црне Горе изрчење свог држављанина генерала Борислава Ђукића. Министарство правде Србије је и званично упутило таквih захтјева ресорном министру у влади Џ. Драгану Лажину. Тим поводом, уз посредство Линте, бранилац генерала Ђукића, подгорички адвокат Миодраг Ивановић саставо са Чедомиром Бајковићем, помоћником министра правде у Влади Србије. Црна Гора до данас није донијела одлуку, али очекује се да у најскорије вријеме, по праву првенства, (слично као и у случају Орића) као спрски држављанин генерал Ђукић буде изречен Београду.

ПОСЉЕДЊИ ПОЗДРАВ ГЕНЕРАЛУ МРКШИЋУ

28. 8. 2015. Бивши командант Војске Републике Српске Крајине генерал-мајор Мило Мркшић сахрањен је на београдском гробљу Лешће а умро је током одслужења казне Међународног суда за ратне злочине, прије 13 дана. На сахрани није било ни војничког марша ни спрске заставе на кочију. Сахранију је организовала Мркшићева породица, уз помоћ пензионисаних колега преминулог генерала. Последњи поздрав и почаст генералу Мркшићу одали су чланови најује породице, супруга Ђурђа, ћерке Светлане, Јелена и Марија, брат Гојко, народни посланик Миодраг Линта као и многобројна родбина, пријатељи и колеге.

САХРАЊЕН ГЕНЕРАЛ МИЛЕ НОВАКОВИЋ

16. 9. 2015. Некадашњи командант Српске војске Крајине (СВК), генерал-потпуковник у пензији Миле Новаковић сахрањен је, уз највише војне почасти, на гробљу у месту Сурдука код Старе Пазове. Он је умро од посљедњих година до Војномедицинске академије. Сахранију је присуствовала делегација Војске Србије предвођена brigadnim генералом Јельком Нинковићем, као и савјетник за безbjednost предсједника Србије, полицијски генерал у пензији Миодраг Симић, народни посланик Миодраг Линта, као и многобројни саборци, пријатељи и родбина. Новаковић се, и као командант и лично, истакао у борбама за првојоруада према Србији у јуну 1992. године, где је командовао здруженом Тактичком групом два, која је ишла у напад централним делом фронта. Посљедњих година сређивао је забиљешке, припремајући материјал за књигу, која би у доброј мјери могла да расвијетли догађају у РСК, посебно у злочиначкој акцији "Олуја", али га је изненадна смрт спrijeчила да је заврши.

МЕМОРИЈАЛ СПОРТОМ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

17. 10. 2015. Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта присуствовао је Меморијалној утакмици у малом фудбалу као спортски помен фудбалеру Радовану Барађу и осталим српским жртвама ратног злочина (преко 150), који су убијени од стране хрватских оружаних формација у Господићу у јесен 1991. године. Меморијална фудбалска

Тешко је набројати све активности које је ове године реализовало Представништво РС у Београду, тек општи је утисак да Република Српска никад у толикој мјери није била присутна у Србији као ове године.

Један од разлога, сасвим сигурно, лежи у чињеници да су овогодишњи Дани Српске у Србији представљени у шест градова Србије. Ипак, то је тек један мали дио активности ове веома значајне институције за Србе с обе стране Дрине.

У разговору за Српско коло Млађен Цицовић, директор Представништва РС у Београду, сумира резултате године на измаку, говори о односима са Србијом, амбасадом БиХ у Београду, коментарише привредна кретања, рад завичајних удружења...

На актуелно питање око Суда и Тужилашства БиХ, Цицовић тврди да уколико се демократским путем не уваже права свих народа и грађана у складу са Уставом БиХ, Представништво РС спремно је да омогући грађанима да остваре своје грађанско право на референдуму.

» Како бисте на крају 2015. године оцјенили рад и учинак Представништва Републике Српске у Србији?

Сваки крај године је тренутак сабирања добрих и лоших потеза, акција, манифестија, али и детаља у низу редовних послова, а у нашем Представништву тога никад није мало, па није било ни ове 2015. године. С друге стране, кад год се негде нешто издвоји, хтјели ми то или не, то издвојено баца сјенку на све остало.

» Који су циљеви манифестије Дани Српске у Србији?

Пројекат под називом Дани Српске у Србији покренут је 2013. године са идејом да се Србији и њеним грађанима, на увијек нов и јединствен начин, представи Република Српска и њени потенцијали. У жељи да промовишимо Републику Српску и све што она јесте, ми том вишедневном манифестијом, која кроз различите програмске активности, подстиче размјену културних остварења и културне баштине, представљамо природне љепоте, туристичка мјеста и рute, угоститељство, кулинарство и вино, презентујемо инвестиционе могућности, и као најбитније, учвршујемо везу између српског народа са обе стране Дрине. Пројекат реализацијујемо у сарадњи са уметницима, научницима и привредницима који су родом или почијеком из Републике Српске а живе и раде у Србији, као и у сарадњи са уметницима, научницима и привредницима Србије.

Свакоме је своја мука највећа

» У Херцеговини се често може чути да власти у Бањалуци имају мање хински однос према најјужнијем дијелу Српске. Каква је сарадња Представништва Републике Српске са Херцеговином?

- То што се често може чути у Херцеговини често се чује у сваком дијелу Републике Српске и исто тако ујерљиво, и са истим разлозима и са истим закључцима за сваки тај дио наше Српске. Колико су сви они у праву? Исто колико и ти гласови у Херцеговини. Сваки човјек бринући и радећи за себе, за свога породицу, за своју ширу фамилију, за своје мјесто, за свој регион... нема ни временца, а најчешће ни неке посебне воље да види и сагледа проблеме и муке других људи, других мјesta и региона. То је у доброј мјери и разумљиво на том нивоу, а на нивоу власти Републике не би било ни добро, ни разумљиво. Знам, да власт Републике Српске води рачуна о равноправном односу према сваком дијелу Републике Српске. Кад буде боље цијелој Српској, биће боље и Херцеговини, и Крајини, Посавини, Подрињу...

Сви Срби у БиХ су учествовали у стварању РС, у складу са својим могућностима и приликама које је имао и има - па тако и сви имају исто право пред Републиком Српском

ДАНИ СРБИЈЕ У СРПСКОЈ

Цицовић је испричао да је на прошлогодишњим Данима Српске у Србији предсједник Србије Томислав Николић поменуо могућност да се у РС организују Дани Србије у Српској.

- Вјерујем да би то било добро, а и потребно, јер колико год ми мислили да се познајемо и волимо, није лоше и да се повремено, ето бар једном годишње, подсјетимо шта и како радимо и да и у томе будемо заједно.

Кључка да је пресељење представништва из Федерације у Републику Српску само једна од могућности, а неупоредиво боља је – и за привреднике из Србије и за нас у Српској – да ти привредници отворе у Српској погоне за производњу својих производа и тако створе боље услове и исто тржиште. У вези с тим су већ у припреми одређена законска рјешења и вјерујем да ће то дати добре резултате.

» Недавно је у Београду промовисан филм *Дјеца*, филмска прича о судбинама породица и родитеља који су у рату 1992-1995. изгубили троје дјце. Да ли се као народ давољно бавимо културом сјећања?

Мислим да се недовољно бавимо културом сјећања, али не вјерујем да је и у другим народима ситуација много боља. Неког понесу обавезе да ствара и зарадује како би они који су преживјели рат могли да живе у миру, неко је из неког другог разлога окренут од сјећања... Народ није само прост збир појединача, народ је и општина, регион, држава и ја вјерујем да наша држава, наша Република Српска, чини колико може и да обиљежи мјеста, и од обиљежи датуме сјећања. Да ли би могло више? Увијек и у свему може више, али је питање колико је у којем тренутку могуће.

» Прошле године први пут од постојања РС у Београду организован је састанак завичајних удружења са премијерком Жељком Цвијановић. На том састанку смо чули бројне консруктивне приједлоге.

Не знам да ли је то било баш први пут или је прије тог било сличних сусрета у Београду, али и ја мислим да је тај сусрет са предсједнициом Владом РС био по свему успјешан. Оно што је Жељка Цвијановић говорила члановима удружења било је и информативно, и подстицајно, а на оно што су чланови удружења пitali добили су искрен, и државнички одговоран одговор.

» Имате ли евидентију колико постоји активних завичајних клубова у Србији и каква је њихова улога?

Колико завичајних друштава и клубова има у Србији зависи прије свега од ангажованости завичајаца и њихове воље и жеље да заједно чувају и његују народне обичаје свога краја, пјесме, музiku, игре, језик и да тако сачувају завичај у сваком члану и његовој породици. Сарадња Предсједништва са већином тих клубова, удружења, друштава увијек је добра што се показало кроз све пројекте које смо имали у овој или и у свим претходним годинама.

У служби повезивања нас са ове са нама са оне стране Дрине

МЛАЂЕН ЦИЦОВИЋ

ДИРЕКТОР ПРЕДСТАВНИШТВА РС У БЕОГРАДУ

» У којој мјери се Представништву обрађују обични грађани и који су најчешћи проблеми?

Појам обичног грађанина је широк. У ту категорију спадају и привредници који траже пута и начина да свој посао имају и у Републици Српској; ту су и умјетници који би хтјели своја дјела да прикажу публици у Српској; ту су, на пример, и грађани Србије који су поријеклом из БиХ и имају неких проблема око имовине... Има свега, али треба знати да је с једне стране наш посао везан за институције Србије и Српске, а с друге стране је и наша отворена жеља да свима помогнемо колико и како можемо те тако и чинимо.

» Да ли као Представништво Републике Српске правите и најмању разлику између Срба који су оvdje дошли из РС и оних који су из Федерације?

Сви су Срби учествовали у стварању Републике Српске,

Ако дође до референдума, Представништво ће грађанима Републике Српске који живе у Србији а имају право гласа имају право гласа омогућити да у складу са законом своје грађанско право остваре

и у њеној одбрани, и у њеној изградњи – наравно, свако у складу са својим могућностима и приликама које је имао и има – па тако и сви имају исто право пред Републиком Српском, па дакле и пред њеним Представништвом у Србији.

Сарадња са удружењима Срба из БиХ у Србији је добар примјер за то. Нема разлике у томе је ли неко удружење из Петровца, који је у Федерацији, или је из Требиња које је у РС.

С тим у вези желим да кажем да Представништво исто тако лијепо прима и припаднике других народа; сарадњем са свима који долазе с добрым намјерама.

» Како сарадњите са амбасадом Босне и Херцеговине у Београду?

Сарадња са амбасадом БиХ у Србији је увијек коректна, што је и разумљиво ако се зна да нам се послови не преклапају, да не сметамо једни другима.

» Да ли сматрате да се Србија у давољној мјери бави проблемима Српске и уопште Срба у региону?

Наша сарадња са институцијама државе Србије је добра, па и одлична, али то не значи да смо и у једном једном тренутку помислили да можемо од Србије тражити и добити више него што она реално може да нам помогне у било којој области која је за нас важна. Србија и сама има проблема, али је увијек спремна да помогне како и колико у том тренутку може. Вјерујем да је тако и на релацији Србија и Србија у Црној Гори и у Хрватској, уважавајући притом обавезу поштовања суверенитета сваке државе и народа у њој.

» Мјесецима уназад све чешћа тема је референдум о Суду и Тужилаштву у БиХ. Да ли Представништво има неки план уколико дође до расписивања референдума?

Република Српска неће одустати од референдума из неког туђег разлога, неке пријетње или забране. Референдума о Суду и Тужилаштву у БиХ неће бити ако се велики проблеми с тим институцијама ријеше на други начин, а тај други начин је: демократским путем и са уважавањем права свих народа и свих грађана и у складу са Уставом БиХ. Не ријеше ли се тако, референдум је начин да покажемо, прво, да смо спремни да се на прави, демократски начин боримо за своја права, а друго, да том борбом створимо услове за миран и добар живот у Српској и сужivotу са

Ако дође до референдума, Представништво ће грађанима Републике Српске који живе у Србији а имају право гласа омогућити да у складу са законом своје грађанско право остваре.

» Пуно је критика изречено на рачун привредника из Србије који своја представништва у БиХ отварају ван Републике Српске. Да ли је Представништво покушало да направи одређене кораке и усмири бизнисмене из Србије у Српску или да, ако већ иду у Федерацију, буду у оним срединама у којима је српски народ у већем броју?

Тачно је тако како сте рекли, али истовремено имамо и разумијевања за жељу привредника из Србије да своју робу продају на територији цијеле БиХ, па смо у том смислу организовали сусрете представника министарстава и привредних комора Србије и Српске и дошли смо до за-

Сарадња са институцијама државе Србије је одлична, али то не значи да смо икада помислили да можемо од Србије тражити и добити више него што она реално може да нам помогне

Седам догађаја који су обиљежили РС у Србији

Пројекат Подриње

Представништво Републике Српске представило је пројекат који је окупило 31 општину из Србије и Републике Српске, три регионалне привредне коморе из Србије (Ваљево, Срем и Ужице) и двије подручне привредне коморе из Републике Српске (Бијељина и Источна Сарајево). Пројекат Подриње је ове године добио подршку обје владе, Србије и Српске; формирани су тимови, управљачки и извршни; у току је реализација.

Научни скупови

Одржана су два научна скупа. Први је одржан поводом двадесете годишњице Дејтонског споразума. На њему је показано и доказано да је Дејтонски споразум, поред тога што је донио мир, дефинисао и друштвено уређење Босне и Херцеговине као сложене државе, са два ентитета, а то је, у суштини, међународно признанје Републике Српске. Други научни скуп био је посвећен Суду и Тужилаштву БиХ. На овом научном нивоу правно је објашњен ужасан несклад, па и сукоб праксе Суда и Тужилаштва БиХ са Дејтонским споразумом и са Уставом Босне и Херцеговине као дијелом тог међународног споразума.

Дани Српске у Србији

Трећи важан посао Представништва РС били су Дани Српске у Србији, манифестација у којој је кроз седам програма прилагођених публици представљена политика, привреда, просвета, култура, наука, уметност и спорт Републике Српске. Ове године манифестација је одржана по трећи пут, па би се могло рећи да постаје традиционална. Приказано је 26 програма у шест мјеста у Србији.

Пиши као што говориш: ћирилицом

Под sloganом *Пиши као што говориш: ћирилицом* Представништво РС представило је књижевност и науку, ликовну и музичку умјетност Републике Српске. У шест дана, од 26. до 31. октобра, промовисана је издавачка дјелатност Академије наука и умјетности Републике Српске и издавачка дјелатност универзитета и библиотека. Промовисане су 44 књиге на Штанду Републике Српске и 28 у сали *Васко Попа*. У сали Иво Андрић, у сарадњи са Матицом српском, одржана је трибина *Српски језик и српска језичка политика*. Уз то, сад већ традиционална сајамска манифестација *Сабор српских пјесника из Србије*, Српске, Црне Горе и Ресења ове године је добила и првог страног учесника: уз 42 српска пјесника говорио је и Адријан Алун Ђеорђе, пјесник из Румуније. На свечаном отварању наступа Републике Српске на Сајму, уз пригодан умјетнички програм, говорио је Дане Малешевић, министар просвјете и културе.

Правопис и Нормативна граматика

Кад је ријеч о Сајму књига, прилика је да се истакне да је Представништво РС иницијирало и помогло издавање јјекавских издања *Правописа српскога језика* (2014) и *Нормативне граматике српског језика* (2015) у Матици српској. Објављивање те двије књиге заиста представља издавачки подухват за све који говоре јјекавски. За наредну годину у сарадњи са Матицом српском планирано је да се објави још један вриједан издавачки подухват – *Рјечник српског језика за јјекавски говор*.

Успјешан наступ на Сајму туризма

Незаобилазно је представљање туризма Републике Српске на 37. Међународном сајму туризма у Београду. По општој оцјени, ово је био најуспјешнији наступ Републике Српске на овој привредној смотри. Истовремено је под куполама Београдског сајмишта одржан и 6. Међународни сајам вина *Beowine*, на којем су винари и виноградари Републике Српске имали врло запажене презентације, а захваљујући квалитету ових вина добили су и лијепе награде.

Дан Српске и годишњица усвајања првог Устава РС

Представништво РС је организовало свечани пријем у Скупштини Града Београда поводом Дана Српске, 9. јануара, и годишњице усвајања првог Устава Републике Српске, 28. фебруара. Посебну тежину ови догађаји имају сада – послије бахате одлуке Уставног суда у Сарајеву. По ријечима Млађена Цицовића, донијета је одлука да сваке године 28. фебруара посебним пријемом буде обиљежен *Дан Републике Српске* и годишњица усвајања првог Устава Републике Српске.

Одржана манифестација „Дани Српске у Србији”

Манифестацију *Дани Српске у Србији* одржана је по трећи пут у организацији Представништва Републике Српске у Србији отворио је у Српском народном позоришту у Новом Саду предсједник РС Милорад Додик. Свечаности у СНП-у присуствовали су, између осталих, Његовиа Светост патријарх српски Иринеј, епископ бачки Иринеј Буловић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин, градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, народни посланик Миодраг Линта и многобројни грађани.

Бањалучка филхармонија је у дворани СНП-а својим концертом свечано отворила манифестацију *Дани Српске у Србији* а завршна удружења су у холу СНП-а организовали културни програм.

Манифестација након пет дана богатог програма у шест градова Србије окончана је у Београдском драмском позоришту извођењем представе бањалучког Народног позоришта РС *Мређење шарана* у режији Егона Савина.

Затварајући ову манифестацију потпредсједница Владе Републике Српске Сребренка Голић поручила је да је да границе Србије и РС постоје само на папиру. Овом приликом најавила је и нове боље инфраструктурне везе.

Учвршћивању односа Србије и РС доприноси и изградња моста Љубовија–Братунац, као и заједнички пројекти са министарством грађевинарства Србије закључила је Голић. Затварању су присуствовали савјетник предсједника Србије, генерал у пензији, генерал у пензији и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у регио-

Кошаркашки терен ђацима основне школе „22. октобар“ у Буковцу

Предсједник Републике Српске (РС) Милорад Додик и градоначелник Новог Сада Милош Вучевић су у 19. октобру 2015. године, на почетку манифестације *Дани Српске у Србији*, у основној школи „22. октобар“ у Буковцу симболично предали на употребу новоопремљени кошаркашки терен.

Наведени терен је опремљен средствима Представништва РС у Србији у сарадњи са Градом Новим Садом. На свечаности су присуствовали ученици и наставници школе, многобројни мјештани мјесне заједнице Буковца који углавном потичу са простора РС, народни посланици, представници градске власти и крајишних удружења и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у регио-

ну Миодраг Линта. У свечаном програму примопредаје новоопремљеног игралишта ђацима и наставницима школе у Буковцу учествовали су и музичар Нела Кајаљић и глумац Слободан Ђустић.

Предсједник РС је указао на велики значај јачања и развијања веза између Србије и РС истичући да је веома важно користити сваку прилику, а једна од њих је и вишедневна манифестација *Дани Српске у Србији*, да се искажу љубав, пријатељство и национална димензија јединства српског народа. Одавде, из Новог Сада, крећемо у пет градова Србије да промовишемо вриједности Републике Српске, представници градске власти, и крајишних удружења и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у регио-

ну Вучевић је истакао да Нови Сад гледа и помаже Републику Српску, јер нам је она битна, као што је и Република Српска свјесна значаја државе Србије али и града Новог Сада.

Изразивши задовољство тиме што је заједнички уређен и опремљен дио букачке школе, Вучевић је истакао да овогодишњи *Дани Српске у Србији* крећу из Новог Сада, односно из Буковца чији становници имају завичај у РС.

Снажне и квалитетне везе Новог Сада и РС засноване су на родбинским, пријатељским и кумовским односима, навео је градоначелник, захваливши предсједнику Додику што је дошао да увеличи отварање *Дана РС у Србији*.

Студенти из РС посетили Скупштину Србије

Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта пријео је 30. октобра 2015. године у Народној скупштини Републике Србије стотињак студената из Републике Српске. Пријему је присуствовала и помоћник министра за омладину у Министарству породице, омладине и спорта Републике Српске Бранка Малешевић.

Представништво Републике Српске у Београду је подржало организацију ове

посјете која је трајала од 30. октобра до 01. новембра 2015. године. Програмом је обухватио пријем у Скупштини Србије, посјету 60. Међународном београдском сајму књига, обилазак Музеја стarih аутомобила и Музеја ваздухопловства. Такође, у сарадњи са Туристичком организацијом Београда организована је шетња кроз Београд како би се млади из Републике Српске упознали са знаменитостима града.

Линта је истакао да је ве-

ома важно да млади из Републике Српске посећују Србију што чешће и у што већем броју, јер је то један од начина да се шири културно и духовно јединство српског народа: „Само међусобним познавањем ствара се позитивна клима међу нама, а људи који се упознају стварају и заједничке вриједности. Вjerujem da ће младим људима ова посјета остати у веома пријатном сјећању и да ће долазити и наредних година било појединачно, било у групама

и увијек ће бити добродошли у Скупштини Србије.“, рекао је Линта. Он је нагласио да је веома важно да млади људи из Републике Српске знају да имају велику одговорност да чувају темељне вриједности српског народа, а то је српски језик и писмо, осуђен је на нестања. „Вјерујем да су ови млади људи свјесни своје одговорности и да ће они то бреме преузети и носити га у народном периоду“, истакао је Линта.

УВОД

Савез Срба из региона је политичка организација која се залаже да Срби у региону западног Балкана постану државно и национално питање у Србији.

Сматрамо да Србија треба да пуном пажњом да покуша да рјешава њихове проблеме и посвети се унапређењу права Срба из региона која су угрожена.

Најтежа ситуација је у Хрватској и Федерацији БиХ где су Срби деведесетих година доживјели етничко чишћење и велика страдања.

Такође, положај Срба је тежак и у Црној Гори, Албанији, Словенији и Македонији.

Срби у Републици Српској се сучавају са покушајем наметања босанског језика и сталним отимањем државних надлежности супротно Дејтонском споразуму. Желимо да институције наше државе буду чврст ослонац Срба у региону и да буду мјесто којој у свако доба могу да се обрате и очекују помоћ и подршку за рјешавање својих бројних проблема.

Савез Срба из региона залаже се да се грађанима који су родом или поријеклом из република бивше Југославије и свим другим оштећеним грађанима Србије активно помогне у повратку одузетих имовинских, стечених и бројних других права, исплати ноћвана накнада за уништену или отету имовину, успоставе исти стандарди у суђењима за ратне злочине и коначно ријеши питање несталих лица.

Сматрамо да Србија треба да се са пуном пажњом посвети овом проблему тако што ће формирати тимове правника и адвоката који треба да пружају бесплатну правну помоћ заинтересованим грађанима и да припреме извјештаје о конкретним примјерима кршења људских права грађана Србије у Хрватској, Федерацији БиХ и другим државама региона. Наведене извјештаје треба превести на стране језике и са њиховим садржајем упознати међународне организације, европске и свјетске медије и интелектуалце и најшири мјесецнародну јавност.

Савез Срба из региона залаже се да надлежне државе институције активним дјеловањем помогну прогнаним Србима, који су још увијек подстанари или живе у лошим условима, да што прије ријеше своје стамбено питање у процесу интеграције.

Неприхватљиво је да прогнана лица, као највеће жртве ратова на простору бивше Југославије, више од 20 година живе као подстанари издавајући значајна средства од svojih teško zarađenih plata za krije. Zbog toga je veoma важно da se donatorska sredstva Evropske unije i drugih država i organizacija upotrebe na tansparantan начин za rješavanje stambenih potreba прогнanih Srbija i drugih oshtećenih građana.

Савез Срба из региона жели да допринесе изgradnji националno утемељenju, ekonomski prosperitetni, boje i pravednosti Srbije. Okrenuti smo budućnosti i очuvanje tradičionalnih načionalnih, duhovnih i kulturnih vrijeđnosti. Zbog toga želimo da u svojim redovima okupimo sposobne, ugledne i poštene ljudi, kao i veliki broj mlađih i energetičnih članova koji su spremni da svojim angažovanjem doprinесу ostanjanju proklamovanih ciljeva naše organizacije. Оснивањем Савеза Срба из региона грађани Србије који су родом и поријеклом из бивших југословенских република и сви други заинтересовани грађани добили су нову енергију и snagu koja ће, упркос свим изazovima i objektivnim teškoćama, uporno i došljedno raditi na ostanjanju svog programa.

1. НАЦИОНАЛНО ЈЕДИНСТВО

Српски народ живи кроз историју у више различитих држава. Наведена чињеница дијелом је угрозила наш идентитет и национално јединство.

Међутим, да бисмо очували и оснажили јединство српског народа неопходно је да се приступи изradi јединственог српског националног програма који би дефинисао основне правце развоја нашег народа.

У изради тог програма морају се ангажовати истакнути српски научници, уметници, правници, економисти, Српска православна црква, Српска академија наука и умјетности, и политичке странке.

Израда српског националног програма претпоставља успостављање сагласности око суштинских државних и националних интереса. Једно од питања од држavnog и наци-

налног значаја треба да буде активна подршка Србије опстанку и заштити српског народа који живи у региону западног Балкана и у дијаспори.

Србија треба да успостави што јаче политичке, културне и привредне везе са српским народом изван Србије. Недостатак националног програма јесте један од узрока кризе идентитета и нестајања српског народа, његовог заостајања и сиромаштва.

2. ПАТРИОТИЗАМ

Патриотизам као љубав према Србији и Републици Српској јесте легитимно право српског народа и у сагласности је са општим савременим вриједностима и начелима међународног права.

Патриотизам је и љубав према српском народу који живи изван граница Србије и Републике Српске и коме треба конкретним мјерама и активностима помоћи да опстане и сачува свој национални, вјерски и културни идентитет.

Србија је као држава обавезна да се нормалним дипломатским путевима и средствима стара о заштити њихових националних, политичких и људских права. Васпитање младих у духу љубави према Србији и Републици Српској и српском народу који живи изван граница двије српске државе представља основу националне политике Савеза Срба из региона.

Српски патриотизам укључује поштовање права националних мањина у Србији и народа који живе у региону западног Балкана и шире. Такође, истинског националног патриотизма нема без стварне бриге за све one који су на било који начин страдали бранећи српски народ.

3. ОЧУВАЊЕ ТРАДИЦИЈЕ И НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА

У основи дјеловања нашег народа мора бити политика националног идентитета заснована на важећим документима међународне заједнице. То претпоставља обнову и јачање националних културних институција, национално васпитање као дио образовног процеса у предшколским установама, основној и средњој школи, истинито приказивање збивања из прошlosti и садашњости, афирмирање припадника нашег народа који су чинили дјела од непролазне вриједности, његовање сјећања на српске жртве и примјену уставног начела о ћирилици као националном писму.

Такође, неопходно је да Србија конкретним мјерама и активностима помогне да српски народ који живи у региону западног Балкана и у дијаспори сачува свој национални и културни идентитет. Један од начина јесте да се на јавном сервису Радио-телевизији Србије бар једном недјељно приказује емисија о Србима у региону.

Потребно је заштитити српске културно-историјске споменике, српска војничка гробља и гробове српских жртава из свих ратова који се налазе изван граница Републике Србије и Републике Српске.

Сматрамо да градови и општине у Србији треба да сачувају од заборава знамените Србе који су родом или поријеклом из региона на начин да се улице и тргове назову њиховим именима. Поред тога сматрамо да улице и тргове у Србији треба назвати по именима српских мјеста и стратишта са простора бивше Југославије и других држава региона.

Залажемо се:

- за ексхумацију из велебитских јама и других мјеста и достојанству сахрану српских жртава из времена злочиначке Независне државе Хрватске.

- за обиљежавање мјеста страдања Срба из времена злочиначке Независне државе Хрватске и у оружаним сукобима током деведесетих година на простору бивше Југославије.

- да се у Београду изгради монументални споменик Србима који су страдали у оружаним сукобима на простору бивше Југославије од 1990. године на даље.

Српски народ у својој богатој историји има пуно блиставих примјера чојства и јунаштва, културних достигнућа који нашу традицију чине богатом и развијеном. Не вријећајући никога и не потчијећући ниједан народ афирмишемо и чувати наше националне традиције и обичаје засноване на темељима српског схватања правде, морала и слободе. Савез Срба из региона се залаже за осни-

вање Крајишког културног центра са циљем очувања и афирмације крајишке културе, традиције и обичаја.

4. ПОДРШКА СРПСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ

Српска православна црква је најстарија институција српског народа која је кроз историју чувала и сачувала његов идентитет и опстанак. Устројство Српске православне цркве обезбеђује духовно јединство српског народа на свим просторима где он живи.

Српска православна црква има велику улогу у духовној и моралној обнови српског народа што је у складу са њеном хришћанској мисијом. Посебна подршка Српској православној цркви потребна је у епархијама изван граница наше државе како би се сачувао национални идентитет српског народа у региону западног Балкана и у цијелој дијаспори.

Неопходна је помоћ нашој Српској православној цркви, посебно на подручју данашње Хрватске и Босне и Херцеговине (Федерација БиХ) у изградњи и обнови објеката који су срушени или оштећени за вријeme злочиначке Независне државе Хрватске и у оружаним сукобима деведесетих година.

5. ЗАШТИТА ДЕЈТОНСКОГ СПОРАЗУМА И ПОДРШКА РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Очување и напредак Републике Српске је стратешки национални интерес Србије и српског народа. Залажемо се да досљедну пријему Дејтонског споразума и Споразума о специјалним паралелним везама Републике Србије и Републике Српске који омогућавају развијање сарадње у областима привреде и коришћења привредних ресурса, науке и технологије, образовања, културе и спорта, здравства и социјалне политике, туризма и заштите окoline, информисања и др. Један од стратешких циљева државне политике треба да буде развијање свестране економске, културне, научне, просвјетне, спортске и сваке друге сарадње између Републике Србије и Републике Српске.

Република Српска је настала на идеји државнотворности, која је заснована на конститутивности српског народа у БиХ и бившој Југославији. Од тренутка настанка Републике Српске 9. јануара 1992. године њени органи и институције уживали су пун унутрашњи и међународни субјективитет. Данас Република Српска у демократски изграђеним институцијама остварује сопствену законодавну, судску и извршну власт.

6. ПОДРШКА ПРОТЈЕРАНИМ СРБИМА И СВИМ ДРУГИМ ОШТЕЋЕНИМ ГРАЂАНИМА СРБИЈЕ ДА ОСТВАРЕ СВОЈА ИМОВИНСКА, СТЕЧЕНА И ДРУГА ПРАВА У ХРВАТСКОЈ, ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ И СЛОВЕНИЈИ

Тражимо од Хрватске повратак заузете покретне и непокретне имовине; обнову, ратом и терористичким акцијама, уништење имовине у прећашње стање; правичну надокнаду за уништену, оштећену и несталу покретну и непокретну имовину; повратак одузетог станарског права или правичну новчану надокнаду, без икаквог условљавања и ограничења; исте услове откупу за лица која су добила стан кроз тзв. Програм стамбеног збрињавања; повратак одузетог пољопривредног и шумског земљишта; ревизiju проданих кућа преко хрватске Агенције за промет некретница путем двоструких или лажних уговора; исплату доспјелих а неисплаћених пензија; признање комплетног радног стажа до 1991. и конвалидацију радног стажа са признатим доприносима за период 1991–1995.; исплату девизне и динарске штедње; новчану надокнаду за неучествовање у процесу приватизације.

Тражимо од Босне и Херцеговине повратак заузете покретне и непокретне имовине; обнову, ратом и терористичким акцијама, уништење имовине у прећашње стање; правичну надокнаду за уништену, оштећену и несталу покретну и непокретну имовину; повратак одузетог пољопривредног и шумског земљишта;

Тражимо од Словеније да врати станове прогнаним лицима над којима је постојало станарско право (дио лица је учествовао 5–10 % са својим средствима у изградњи по менутих станови) и исплати девизну штедњу.

Тражимо да државе наследнице бивше Југославије реализују Анекс Г Бечког споразума о сукцесији под називом Приватна својина и стечена права који је потврђен у

парламентима држава наследнице бивше Југославије. У наведеном анексу се јасно каже да ће свим грађанима и правним лицима бити заштићена и враћена права која су имала на дан 31. 12. 1990. године а сви уговори скlopљени за вријеме рата, под притисцима и пријетњама, биће проглашени ништавним. По међународном праву и по уставима држава наследнице бивше Југославије међународни споразуми имају јачу правну снагу од домаћих закона.

Савез Срба из региона се залаже за сазијавање посебне сједнице Народне скупштине Републике Србије о избеглим и прогнаним лицима. Прослије завршено расправе усвојила ће Резолуција о поштовању људских права избеглих и прогнаних лица и других оштећених грађана у Хрватској БиХ и Словенији.

7. ПОДРШКА ПРОТЈЕРАНИМ СРБИМА КОЈИ СУ БЕСКУЋНИЦИ ИЛИ ЖИВЕ У ЛОШИМ УСЛОВИМА ДА РИЈЕШЕ СТАМБЕНО ПИТАЊЕ КАО ГЛАВНИ ПРЕДУСЛОВ ИНТЕГРАЦИЈЕ У СРБИЈИ

Захтјевамо да надлежни државни органи, прије свега Комесаријат за избеглице и миграције, одлучно и ефикасно крену у процес рјешавања стамбеног питања прогнаних Срба који су бескућници или живе у својим објектима који се налазе у веома лошем стању.

ПРОГРАМ САВЕЗА СРБА ИЗ РЕГИОНА

шког подручја, спровођење Уставног закона о правима националних мањина и процесуирање свих злочинаца без обзира на националну припадност. Хрватска не поштује законске одредбе о равноправној употреби српског језика и ћирилице у општинама и градовима где је учешће Срба преко 1/3 укупног становништва.

Такође, Хрватска не поштује законске одредбе о прорационалном запошљавању Срба у градовима и општинама где је учешће Срба преко 15 посто у становништву и у жупанијама где је учешће Срба преко 5 посто у становништву.

Што се тиче економских односа добро је познато да хрватски привредници имају слободан прдор на српско тржиште и да то максимално користе. На другој страни ситуација са пласирањем српских производа у Хрватску више је него поражавајућа.

Због тога је потребно обезбедити проходност за српски капитал у Хрватској како би се смањила велика несразмјера која постоји у инвестиционим улагањима и омогућило запошљавање тамошњих Срба чиме би се створио предуслов за њихов опстанак.

Та проходност може се остварити једино на државном нивоу уз активан однос и инсистирање на политици реципроцитета са највишег државног и политичког нивоа Србије према Хрватској.

10. ПОДРШКА СРБИМА У ОСТАЛИМ ДРЖАВАМА РЕГИОНА (СЛОВЕНИЈА, ЦРНА ГОРА, МАКЕДОНИЈА И АЛБАНИЈА)

Срби у Црној Гори – Српски језик, српска историја, српска књижевност и ћирилично писмо готово су проглашени из наставе у основним и средњим школама, а свега седам посто Срба је запослено у јавној управи, иако Срби чине 30 посто становништва.

У Црној Гори се води политика дискриминације према Србима и покушаји асимилације на највишем нивоу. Залажемо се за пуну заштиту српског језика и ћириличног писма као и одбрану свих политичких права Срба у Црној Гори. Залагаћемо се и за заштиту права имовине српских грађана који у Црној Гори посједују некретнине било да је ријеч о кућама, становима и викендцијама или земљиштима наслијеђене од дједовине. Борићемо се и за заштиту имовине Српске православне цркве која је већ годинама на удару тзв. ЦПЦ.

Срби у Словенији – Не постоји настава српског језика у словеначким школама јер словеначке власти одбијају да Србима признају статус националне мањине иако чине највећу националну заједницу послије већинског народа.

С друге стране, Словенци у Републици Србији су признати као национална мањина. Такође, Словенија није извршила одлуку Европског суда за људска права из 2011. године да надокнади штету „избрисаним грађанима“.

Залажемо се да се српској заједници призна статус националне мањине, да се врате одузети становници прогнаним Србима и да се новчано обештете „избрисаним грађаним“.

Срби у Македонији – Постоји дискриминација у образовању, науци, култури, информисању и положају наше цркве. Образовање српске дјеце је отежано јер мали број њих стичу знање на матерњем језику. Књиге се штампају искључиво на македонском и албанском језику. Потребно је да се изврши већи утицај у борби за остварење права Срба, као и заштити људских права и имовине Српске православне цркве.

Срби у Албанији – Према попису 2011. године Срба у Албанији има тек 155, али се процењује да их има више око 30 000, највише у Скадру и Фиери. Током XX. вијека преко 100 000 Срба је нестало из матичних књига тако што су покрштавани и називани другим именима.

Потребно је веће учешће у пружању помоћи српској заједници у Албанији, посебно у области образовања и стицања српског држављанства. Залажемо се да се Србима призна статус националне мањине и да им се омогући да врате српска имена и презимена.

11. СТВАРАЊЕ УСЛОВА ЗА АКТИВНО УЧЕШЋЕ СРПСКЕ ДИЈАСПОРЕ У ПОЛИТИЧКОМ И ПРИВРЕДНОМ ЖИВОТУ МАТИЦЕ

Сматрамо да држава мора да води рачуна о дијаспори која живи у Европи, Америци, Аустралији и на другим континентима. Због

тога је потребно да се утврди њихов број, место где живе и послови којима се баве. Такође, потребно је да се нашим људима који живе у иностранству омогући да утичу на догађаје у матици и да се искористи њихово знање и искуство у циљу економског и друштвног напретка Србије.

Због тога треба створити услове за стално јачање веза између дијаспоре и матице јер је једини начин да припадници српске дијаспоре буду нераздвојни дио Србије.

Такође, потребно је да држава активно помогне очување српског културног, вјерског и националног идентитета кроз учење, чување и његовање српског језика и ћириличног писма.

12. КОСОВО И МЕТОХИЈА КАО САСТАВНИ И НЕОТУЂИВИ ДИО СРБИЈЕ

Савез Срба из региона не признаје једнострано проглашену независност Косова и противправну сепсију јужне српске покрајине. Тим поступком је на најгрубљи начин прекршена Повеља Јединијених нација, Резолуција 1244 и Завршни хелсиншки акт.

Србија никада не сме добровољно да се одрекне дијела своје територије који је место постanka њеног државног и националног идентитета и духовности. Косовски заједијет је саставни дио идентитета српског народа дајући му снаге и истрајности да превазиђе најтеже тренутке у својој историји.

Ослобођење српског народа од вјековног ропства и стварање модерне српске државе је утемељено на косовском завјету. За Савез Срба из региона Косово и Метохија јесте и биће увијек саставни и неотуђиви дио Србије.

У овом тренутку Србија не врши ефективну власт над Косовом и Метохијом због неповољних међународних околности, али дубоко вјерујемо да ће у будућности доћи до позитивних промјена у међународној заједници.

13. ВЛАДАВИНА ПРАВА

У сталној борби за слободу наш народ је отворено и искрено усвојио идеје о правној држави и владавини права. Због тога морамо градити правну државу и спријечити сваки покушај понашања којим се крше људска и грађанска права. Владавина права мора да обезбеди једнакост грађана пред законом и санкције за све обике злоупотребе моћи.

Залажемо се за свеобухватну примјену антикорупцијских закона на све субјекте корупције, почевши од највиших органа власти до најнижих, парламентарни надзор над њиховим спровођењем, континуирано вредновање постигнутих резултата и стално унапређивање метода борбе против корупције и криминала, сарадњу цивилног друштва, медија и грађана.

Борићемо се за сузбијање свих облика дискриминације која представља неједнако поступање у односу на лица међу којима постоје расне, националне, вјерске, полне, имовинске или било које друге разлике.

Често постоји фактичка друштвена дискриминација која се врши не само у оној области која није правно регулисана него и у оној која је противна правним прописима. Сматрамо да сваки човјек треба да ужива права и слободе без дискриминације по било ком основу чиме би била обезбеђена потпуна равноправност свих грађана.

14. ДЕМОГРАФСКА ОБНОВА СРБИЈЕ

Демографска обнова Србије представља један од најпречих циљева и кључни предуслов националне и државне стратегије. Раству становништва треба да допринесе политика равномјерног регионалног развоја Републике Србије а посебно убрзани развој заосталих и демографски опуштјелих подручја.

Савез Срба из региона залаже се за подстицајне економске, пореске и социјалне мјере са посебним третманом породица са троје и више дјеце. Родитељу који жели да се искључivo посвети породици треба обезбедити пореске олакшице на породична примања, тако да и од рада у породици има зараду.

Ово је веома важно са становишта одгајања дјеце али и са психолошког становишта како се родитељ који не ради на тржишту него је посвећен породичним обавезама не би осјећао обезвријећен у друштву.

Савез Срба из региона сматра да породица као основна ћелија друштва треба да има најважнију улогу у животу сваког појединца или српског друштва у цјелини. Сматра-

мо да у условима демографске угрожености, породица формирана на хришћанским начелима и моралу може да одигра важну улогу у борби против бијеле куге и обнови српског народа.

15. ЕКОНОМСКИ РАЗВИЈЕНА И СОЦИЈАЛНО ПРАВЕДНА РЕПУБЛИКА СРБИЈА

У Савезу Срба из региона сматрамо да без економских слобода и материјалне сигурности не може бити елементарних људских права. Реална економска политика треба да буде усмјерена на развој приватног предузетништва и јавно-приватног партнерства.

Темељ укупног привредног развоја треба да буду енергетика, прерадничка индустрија, пољопривреда и сектор услуга. Плодно земљиште представља озбиљно природно богатство које се већински налази у својини државе или њених грађана што омогућава велику развојну шансу. Развој свих дијелова Републике Србије морају бити основа економске и инвестиције политике.

Економска политика мора бити прилагођена принципима друштвене солидарности и социјалне правде. Циљ је да се свим грађанима омогући достојан живот, запослење, социјална и здравствена заштита.

Социјална компонента Савеза Срба из региона произлази из солидарности проистекле из хришћанске традиције и из идеја и осјећаја доброте и бриге за ближњега. Треба да покажемо спремност и одговорност да помогнемо људима у невољи.

16. ВОЈНА НЕУТРАЛНОСТ

Савез Срба из региона залаже се за политику војне неутралности јер представља реалност на овом простору.

Војна неутралност смањује могућност ратних сукоба и спречава да Срби ратују и гину на страним ратиштима широм свијета за туђе војне и геостратешке интересе.

Истовремено, изражавамо спремност за цивилно учешће у мировним мисијама Уједињених нација и међународну сарадњу на пољу изградње мира у свијету.

Савез Срба из региона је против тога да Република Србија постане дио НАТО-а. Сматрамо да је важно борити се за међународно признање неутралности по узору на Аустрију и Швајцарску.

Међутим, Савез Срба из региона као истинска демократска и народна организација пристаје на могућност референдума на којем би грађани Републике Србије дали свој став о овако важном питању. Овај референдум би био обавезујући за све институције Републике Србије.

17. И ЕВРОПСКА УНИЈА И РУСИЈА

Савез Срба из региона сматра да повратак одузетих имовинских, стечених и других права противтерористичких Срба, као и побољшање положаја Срба у Хрватској, Федерацији БиХ, Словенији, Црног Гори, Македонији и Албанији није могуће без добрих односа са Европском унијом.

Србија ће, као чланица Европске уније, имати веће могућности, да се бори за поштовање људских права Срба у региону.

Србија ван ЕУ има мање шанси да заштита своје државне и националне интересе, међу којима је и заштита права Срба у региону.

Савез Срба из региона сматра контрапротивним и вјештачким покушај да се Србија стави пред избор или Русија или Европска унија, јер је национални интерес Србије развој добрих односа и са истоком и са западом без наметања услова и стварања сукоба.

Србија треба да води политику најбољих односа са Русијом и одлучно се супростави сваком захтјеву појединих центара моћи у Европској унији и шире да уведе санкције Русији.

Важно је нагласити да Русија, има тијесну и разгранату сарадњу са ЕУ што потврђује редовне сједнице посебног органа тј. сталног Савјета за сарадњу Србије и ЕУ, на министарском нивоу два пута годишње. Русија је једина земља која има такав формат да сваких шест мјесеци одржава састанак са ЕУ.

18. ОСУДА СВИХ ЗЛОЧИНА И РАСПВЕЋАВАЊЕ СУДБИНЕ НЕСТАЛИХ ЛИЦА

Ниједан злочин никада не застаријева нити смије бити заборављен.

Некажњени злочини подстичу на нове зличине, па је обавеза сваког одговорног лица да се бори да спријечи злочин а уколико се злочин догodi – да прогони злочинце. Веома је важно да при осуди злочина не правимо разлике по мјесту злочина и припадности жртве или злочинца.

Сваки злочин мора бити утврђен и инвидуализован. Неприхватљиво је заговарање колективне одговорности. Осуђујемо заборављање злочина и залажемо се да се одаје почаст жртвама свих облика терора вршеног над нашим народом.

Тражимо да правосуђе у Хрватској и Босни и Херцеговини (Федерација БиХ) процесира све ратне злочине, укључу

ПЕТРОВЧАНИ ПРОСЛАВИЛИ СВЕТОГ ЛУКУ

31.10.2015. Завичајно удружење Петровчана у Новом Саду прославило је славу Светог Луку у простору "Мастер центра" на Новосадском сајму. Шести сабор окупило је око 600 Петровчана и њихових пријатеља.

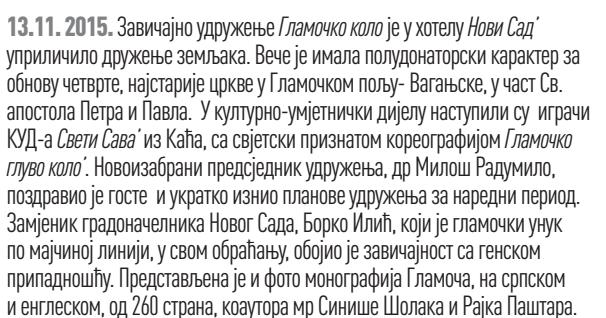
- Морамо вјеровати да ће побједити. Нити може вјера без тежње нити тежња без вјере. То су темељи сваког удружења уз оплемењивање духа млађих генерација- поручио је предсједник удружења Мирко Мајсторовић. Пригодним програмом обиљежена је и 100-годишњица од рођења писца Бранка Ђопића.

ВЕЧЕ ДОЊОВАКУФЉАНА У НОВОМ САДУ

7.11.2015. У ресторану Аласка Барка у Новом Саду одржано је пето традиционално вече Срба Доњовакуфљана. Организатор друштва било је Удружење Срба Доњовакуфљана које је основано 2011. године с циљем његовања културе, традиције и обичаја родног краја. Присутнима су се обратили предсједник Удружења Душко Ђутило, члан Градског вијећа Новог Сада Владимир Стојковић, свештеник Славко и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта. Он је у свом обраћању присутнима истакао да је Хрватска војска са јединицама Армије БХ и ХВО 1995. године прогтерала српско становништво из 13 западнокрајишких општина међу којима и из општине Доњи Вакуф (назив Србобран до 1995. године). Садашње процењене броја становника показују да у Доњем Вакуфу живи 14 000 (или 99%) Бошњака и свега 80-так (или 0,5%) Срба.

ВЕЧЕ ГОСПИЋАНА У БЕОГРАДУ

7.11.2015. У ресторану Сава Центра у Новом Београду одржано је Вече Госпићана, које је по други пут у Београду организовало Удружење Госпићана Никола Тесла из Београда. У програмском – формалном делу вечери, који је водила Биљана Ђорђић, након што је све присутне поздравио предсједник овог Удружења, Милан - Миша Судар, могле су се чути речи књижевника и песме из Лике. У хуманитарној акцији током вечери прикупљено је 42.200,00 дин за операцију Михајла Тонковића, родом из Коренице, а хитно му је потребна трансплатација оба бубрега.

ОСМО ГЛАМОЧКО ВЕЧЕ У НОВОМ САДУ

13.11.2015. Завичајно удружење Гламочко коло је у хотелу Нови Сад уприличило друштво земљака. Вече је имала полуодржати карактер за обнову четврте, најстарије цркве у Гламочком подножју- Вагањске, у част Св. апостола Петра и Павла. У културно-умјетнички дијелу наступили су играчи КУД-а "Свети Сава" из Каћа, са сјеверским пријатељима из Културног центра Гламочко глобо кало". Новоизabrани предсједник удружења, др Милош Радумило, поздравио је гости и укратко изнапојио планове удружења за наредни период. Замјеник градоначелника Новог Сада, Борко Илић, који је гламочки унук по мајчином линији, у свом обраћању, објио је завичајност са генском припадношћу. Представљена је и фотографија Гламоча, на српском и енглеском, од 260 страна, коју је ауторија мр Синише Шолака и Рајка Паштара.

РАНКА СРДИЋ МИЛИЋ

ВЕЧЕ МЕДЉАНАЦА У НОВОМ САДУ

14.11.2015. У ресторану Милказа у Новом Саду одржано је традиционално вече Медљанаца тј. Срба који су родом и поријеклом из села Медна, општина Mrkojić Grad. Организатор друштва било је Удружење Димитор које је основано 2003. године с циљем његовања културе, традиције и обичаја родног краја. Присутнима су се обратили предсједник Удружења Медљанаца Димитор Славко Пекез, секретар Удружења Неђо Пекез, свештеник Предраг Азап и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта. Медна је насељено место у општини Mrkojić Grad које припада Ентитету Република Српска. Према попису становништва из 1991. у насељу је живјело 791 становника, од чега 786 српске националности, а сада живи свега око 150 лица старије животне доби.

ХЕРЦЕГОВАЧКА АКАДЕМИЈА - ДОНАТОРСКИ СКУП ПОСВЕЋЕН ОБНОВИ ХРАМА ВАСКРЕСЕЊА**Приложено 7.000€ за обнову мученичких Пребиловаца**

У Коларчевој задужбини у Београду одржана је Херцеговачка академија-донаторски скуп посвећен обнови Храма Христовог Васресења у Пребиловцима на којем је само од продатих карата (776 карата) прикупљено 602 800 динара (око 5 000 евра). Од добровољних прилога прикупљено је још 2 180 евра, што је највећи износ отако је покренута акција Поганимо Пребиловце.

Неколико дана пред, сасвим сигурно, историјски 8. јун 2015. г. није било могуће купити карту. Поред Херцеговца, који живе и раде у Београду, за ову прилику у српску престоницу дошли су земљаци из разних крајева свијета. Присуствујући свечаном скupу посебну радост приредила су Пребиловчани који су дошли заједно са пребиловачким парохом, оцем Марком Гојачићем.

Да је Херцеговачка академија, коју су организовала херцеговачка удружења у Србији и Савез тулара Србије, на иницијативу потpredsjednika ко-

ординационог одбора Светозара Црногорца, догађај од посебног националног значаја потврдило је присуство великог броја личности из политичког и друштвеног живота.

Својим присуством Академију су увеличали: предсједник РС Милорад Додик; легендарни српски спортисти Владимира Ђорђић и Дејан Бодирога; глумац и редитељ Драган Јелогрић; народни посланик у Скупштини Србије Миодраг Линта и народни посланици из РС: Лука Петровић, Ненад Стевандић и Дарко Бањац, академик Часлав Оцић, Предраг Ристић, аутор пројекта по коме је прављен Храм Васресења у Пребиловцима, Млађан Цицовић, директор Представништва РС у Београду.

На почетку програма скup је благословио владика Григорије. Поздрављајући присутног предсједника РС Милорада Додика, владика је напоменуо да је Влада РС највећи ктирор Храма Христовог Васресења у Пребиловцима.

Умијете душу праштањем, тијело миром и кајањем, срце пустите да гори као кандило; радишћу прекријте лице

Владика је у малој посланици упутио јасну поруку свим православним вјерницима:

„Позивамо вас да на празник освећења и прослављења ових светих страдалника дођете као на празник Васресења. Обузите се свечано; пре-ваћемо побједи, неће то бити опијело. Дођите ма гђе да сте и ма колико далеко били, чекаће вас они, мученици пребиловачки. А са њима чекаће вас и сам Христос. Зато умијете душу праштањем, тијело миром и кајањем, срце пустите

да гори као кандило; радишћу прекријте лице. Дођите у Пребиловце јер боље је бити потомак убијеног него убице. То што смо чекали, збило се: побједа правде и живота, јер срамота је бити не убијени, већ убица. Стога нам је боље, браћо, да се огријемо на отињашту славе и страдања неголи да цијели свијет задобијемо, души своју науђивши. Молим вас књенонпреклону обузите се у радост и у бијело. Имајте добру вољу и хтјење, дођите у Пребиловце да славимо живот и Васресење!"

Потом се присутнима обратио предсједник РС Милорад Додик:

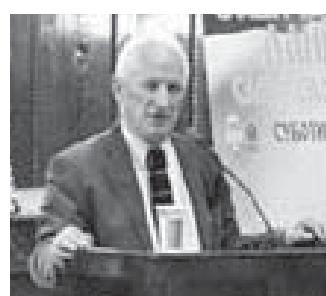
„Подигли смо овај Храм да више никад не буде рушен. Веома сам поносан што ћемо можћи заједно да се нађемо код Храма 8. августа и да пошаљемо снажну поруку да смо ту, да чак и ако нас убијају два пута да нас не могу убити."

Предсједник Додик је истакао да су институције Српске од почетка подржали иницијативу за обнову храма, као и огромну енергију коју су у томе показали Српска православна црква и владика Григорије.

„Морамо чувати успомену на наше жртве, борити се за наш језик и писмо увијек бити спремни, да будемо оно што јесмо. Ми смо Срби, где год били.“, закључио је предсједник РС.

Потpredsjednik Српске академије наука и умјетности Љубомир Максимовић рекао је да је страдање Срба у БиХ 1941–1945. године било велика трагедија српског народа:

„Част ми је да будем на месту на којем се клањам жртвама. Остаје трајна обавеза да сачувамо успомену на њихова страдања.“, поручио је Максимовић.

ЗАВИЧАЈНИ ДАНИ У СУБОТИЦИ**Бећковић: Потомак сам избјегличке породице**

Вишедневна манифестација Завичајни дани у Суботици понудила је заинтересованим грађанима више од тридесет сати разноврсних фолклорних и забавних програма. Савез српских удружења је још једнога округа на челу са Сашом Граворцем, који је организатори били веома задовољни посјетом и дешавањима одржаним у склопу ове манифестације. Ипак, највеће интересовање изазвао је Матија Бећковић. Свечана сала Велике вијећнице у Суботици била је тијесна за све оне који су дошли да слушају дјела барда писане ријечи, сакупљена у антиологију Тако је још једнога Матија, а нису изостављене познате поеме Вера Павловића и Ђерђемо се још.

„Драго ми је да је још увијек код Срба сачувана традиција, да слушају своје пјеснике и то када је вријеме поезије и пјесника прошло. Они долазе мислећи да се ту ради о њиховој судбини, иако неће о томе ништа чути сем свог материјег језика и његовог сазвучја и сатреptata.“

Након дугог низа година, група Лејенде поново је свирала за Суботичане на отвореном простору, а њихов звук привукао је више хиљада грађана.

15. ЗАВИЧАЈНИ ЗБОР УДРУЖЕЊА „МАЊАЧА“**Косидба у Буковцу**

На падинама Фрушке горе, у организацији Завичајног удружења Мањача из Буковца, ове године, 20. јуна, одржан је 15. по реду, Завичајни збор, са свим елементима традиције Срба западног етничког простора. Да је намјера испунила очекивања свједочи присуство преко 6 000 посјетилаца, љубитеља народног духа и предаčког завјештања.

Први се скупу, обратио Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада поручивши домаћинима да поносно демонстрирају своју културу и традицију и да су доказаном марљивошћу и квалитетом добродошли на просторе Новог Сада и околине.

На крају је предсједнику ЗУ Мањача, Радомиру Лукачу, видљично расположен због пуног ефекта замисли, преостало да се само захвали свима присутним и најави још топлију добродошлицу наредне године.

Ређали су се КУД-ови Пештар 1. Кађорђевић-Мркоњић Град, Свети Сава-Каћ, „Сана“ – Стара Пазова, Под-

јем – Житиште и домаћи „Милица Стојадиновић Српкиња“ – Буковца. Пјесници – књижевници Милош Иветић, Раде Кнежевић и Ранка Срђан Милић. Народни гулспари, отац и син, Љубомир и Ђорђе Павловић из Куле (родом са Купреса) и дојајен гулспарства, Невесињац, Војин Радојићић.

Од 17 часова одвијало се такмичење у косидби. Права атракција за присутне. На 16 поља од по 150 квадрата мјеста су заузели, уз бивше освајаче Рајца, Словеније, Прве косе Грмече, Балкане, и остали, тренутно најистакнутији мајстори косе.

Побједио је, ко би други, него Милорад Сладојевић Ђели, који својим умјешћем и даром од Бога, преко двије деценије проноси славу Mrkoњић Града и гласа о добрим косцима и ковачима. Други је био, за нијансу иза, Мирко Кејман из Босанског Петроваца. Момак чија ера ће још дуго трајати по приказаном на терену, задњих година. А трећи, по бодовању жирија, је Вук Вучинић из Чачка.

РАНКА СРДИЋ МИЛИЋ

ОДРЖАН ТРАДИЦИОНАЛНИ ШЕСТИ КРАЈИШКИ ОТКОС У ЗЕМУНСКОМ НАСЕЉУ БУСИЈЕ

Да се српска голгота више никоме никада не понови

У највећем избјегличком земунском насељу Бусије, на Свјетски дан избјеглица, одржана је манифестација Шести крајишки откос, чији је циљ очување крајишке традиције и културе.

У спортско-културној манифестацији, коју је организовала Коалиција удружења избјеглица на челу са Миодрагом Линтом, учествовали су министри за рад и одбрану Александар Вулин и Братислав Гашчић који су послије обраћања окупљеним грађанима и самим учествовали у кошењу.

Миодраг Линта рекао је да је манифестација симбол Срба западно од Дрине и Дунава, наводећи да су пртјеријани Срби дали значајан допринос развоју српског друштва у многим областима.

Наводећи да у Србији по-ла милиона избјеглих, Линта је рекао да је више од 300 000 њих пртјерано из Хрватске, више од 200 000 из БиХ, као и 200 000 интерно расељених са Ким. Укупно је из Хрватске пртјерано 500 000 Срба, такође са простора Федерације БиХ је пртјерано близу полу милиона Срба.

Миодраг Линта је дао и јасну поруку комшијама.

500

хиљада Срба пртјерано је из Хрватске, такође 500 000 пртјераних Срба из Федерације БиХ, и 200 000 пртјераних интерно расељених лица са Ким

- Док год се не реше проблеми избјеглица, тешко да можемо говорити о "добросусједским" односима и помирењу. Наш захтјев је само да се поштују основна људска права.

Изасланик предсједника

владе Александра Вучића, министар одбране Гашић, преноје окупљенима поздраве премијера и пожелио им да више никада српски народ не прође кроз голготу, кроз коју је прошао.

Он је пожелио да се врате на њихове ливаде, али и да буду сложни и да се окупе око владе Србије и помогну Вучићу у изградњи уређене, срећне и модерне Србије у ЕУ.

Изасланик предсједника Србије Недељко Тенјовић рекао је да нема важнијег затрата да очувања наше историје, традиције и обичаја.

"Хвала што сте чувари наше прошлости и што чувате од заборава наше српске биће", поручио је Теновић.

Миленко Ристић, изасланик предсједавајућег Пред-

седништва БиХ Младена Иванића, рекао је да је данашња манифестација значајна за његовање и очување традиције и обичаја и поручио да се крајишки Срби никада неће одрећи основних људских права, обичаја и традиције.

Наводећи да су крајишки Срби у Србију пренијели племен традиције, Ристић је рекао да манифестацијом у том избјегличком насељу потврђују да неће заборавити ко су и одакле су и да ће његовати традицију.

Замјеник предсједника општине Земун Дамир Ковачевић рекао је да је Земун примио највећи број избјеглица из Српске Крајине када су неујди пртјерили људе наводећи да је и сам један од њих.

Комесар за избјеглице и миграције Владимир Цуцић рекао је да не воли овај дан, Свјетски дан избјеглица, јер га подсећа на колоне и све што смо прошли, али да манифестација охрабрује да гледамо срећну будућност.

Прије отварања манифестације, служен је помен пострадалим Србима у Цркви Светог Ђорђа и Методија, положен вјенац на споменик страдалим Србима и одата пошта минутом ћутања.

У МАНАСТИРУ КРУШЕДОЛ ОДРЖАН ЈЕ ДЕВЕТИ КРАЈИШКИ ЦРКВЕНО-НАРОДНИ СВЕРСПСКИ САБОР "КРУШЕДОЛСКА ЗВОНА"

Додик: Увреда је кад кажу да смо босански Срби!

Поред више од хиљаду покупљених Срба, претежно избјеглица из Хрватске и БиХ, присуствовало је 30. маја Сабору "Крушедолска звона", а међу њима је био и предсједник Републике Српске Милорад Додик.

Његов говор дочекан је овацијама, а Додик је посебно истакао да оваква окупљања представљају поруку да је српски народ спреман да одбрани своје основне вриједности.

- Основна борба српског народа данас је борба за национални идентитет. Нас вријеђа када кажу у БиХ да смо ми босански Срби. То је увреда, јер нисмо ми никакви босански Срби! Ми смо дио једног величког и часног српског народа. Коначно би то морали прихватити у БиХ, али и у иностранству и схватити да нисмо никакви Босанци већ Срби и да је наша држава Република Српска - истакао је Додик.

Додик је посебно нагласио

Ми смо дио једног величког и часног српског народа. Ми смо Срби, а наша држава је Република Српска

да је само јака Србија гарант српске стабилности, ма где Срби живјели, а захвалио је и држави Србији што је увијек била спремна да страдалнике Србе са различитих простора прими и да им уточиште.

- Хрватска треба да престане са слављењем злочиначке акције "Олуја" када су хрватске снаге истјерили 280.000 својих држављана и зbrisali преко пет вијекова српске историје.

је у Далмацији, Лици, Славонији, Банији и Кордуни - рекла је Санда Рашковић - Ивић, предсједница ДСС-а.

У културно-умјетничком дјелу манифестације, од друштава са простора где живе Срби на територије бивше СФРЈ, посебно је поздрављено Српско културно-умјетничко друштво из Куманова.

Свесрпски сабор су организовали Асоцијација избегличких и других удружења Срба из Хрватске, Завичајни клуб "Славонија" и Епархија сремска, уз благослов владике сремског Василија, а подржало га је Представништво Републике Српске у Србији. Ове године је посебно обиљежено 20 година од прогона Срба из Хрватске и седам деценија побједе над фашизмом.

Српском сабору је присуствовао и народни посланик Миодраг Линта, потпредсједник Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта.

ДРУЖЕЊЕ БАНИЈАЦА У БЕОГРАДУ

14.11.2015. - У организацији "Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Банија" Београд, у суботу 14. новембра организовано је дружење Банијаца, популарно Банијско вече. Госте су забављали "Момо и Додир", женска и мушка пјевачка група "Удружења Банијаца" али и сами гости који су пјевали старе банијске пјесме и ојкаче. Плесало се, играло коло, дрмеш, пјевало се и веселило до касно у ноћ. Предсједник УО "Удружења Банијаца", Мирослав Ковјанић, захвалио се својим драгим Банијцима, гостима и пријатељима Баније, на овако дивној вечери.

"То не само да је било вече игре, пјесме, весеља, већ и вече нашег јединства, жеље да се што прије окупимо у још већем броју и самим тим показујемо нашу снагу, нашу младост, да и наша дјеца никад не забораве своје коријене, ћедовину тј. нашу драгу Банију. Још једном велико ХВАЛА!" - истакао је Ковјанић. Међу гостима је, између осталих, био присутан и народни посланик Миодраг Линта

ВЕЧЕ КРАЈИШНИКА У ПАНЧЕВУ

28.11.2015. У Дому војске у Панчеву одржано је традиционално 25. Крајишко прело на коме су се окупили Крајишици, њихови пријатељи Херцеговци и други грађани. Организатор дружења било је Удружење Срба из Републике Српске и Републике Српске Крајине, које је основано 1991. године у Панчеву, на челу с предсједником Мирославом Медићем. Присутнима су се обратио замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта. Он је истакао да наши људи треба да помажу свој крај и да одлазе у њега, као и да обичаје и традицију преносе на своју дјецу и унуке.

ПРАВОСЛАВНИ ИЗВОРИ У ЖИТИШТУ

5.12.2015. У организацији Завичајног удружења за његовање културе и традиције крајишких Срба "Ладгреч" у Великој сали зграде општине Житиште одржана је, по девети пут, традиционална етнолошко-забавна манифестација "Православни извори". Циљ манифестације јесте да се допринесе очувању старих обичаја, ношњи и говори. Присутним учесницима и гледаоцима обратили су се помоћница предсједника општине Житиште Јелена Травар Мильевић и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта.

ВЕЧЕ ТРЕБИЊАЦА У БЕОГРАДУ

5.12.2015. Требињци су се у хотелу "Орашац" у Београду окупили по други пут у овоме вијеку. Овога пута дружење Требињаца и Херцеговца протекло је у пјесмама посвећеним Косову и Русији. За то је у највећој мјери заслужна правица Народног позоришта у Београду Ивана Жигон. Поред гостију из Херцеговине, на скуп "Дучићевог удружења", пристигли су Херцеговци из Клека, Зрењанина, Панчева, Гајдобра, а посебну радост својим доласком приредили су представници Удружења Херцеговца из Ђаке, који су овом приликом најавили још већу сарадњу иближавање са завичајним клубовима Херцеговца у Србији.

ВЕЧЕ БАНИЈАЦА У НОВОМ САДУ

6.12.2015. Подружница Завичајног удружења Банијаца, потомака и пријатеља Баније на челу са Станком Љубичићем и Миланом Половином организовала је традиционално 7. Банијско вече у ресторану Рибарац у Новом Саду. Било је присуто око 400 Банијаца и њихових пријатеља, међу којима и предсједник Коалиције удружења избјеглица Миле Шапић, који су испретали наступ фолклорног ансамбла "Вила" и пјесника Стеве Кукавице. Присутнима су се обратили Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, један од организатора манифестације, Милан Половина и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта.

ВЕЧЕ СЛАВОНАЦА И КРАЈИШНИКА

У склопу завичајних вечери 7. новембра одржано је Крајишко вече у Новима Бановцима (Стара Пазова), у Футогу (Нови Сад) 5. децембра одржано Треће Славонско вече. У организацији Удружења Петар Кочић 11. децембра 2015. године у Апатину је одржано 15. Крајишко прело.

ЗАВИЧАЈНИ ДАН У ЛЕДИНЦИМА ПО ТРЕЋИ ПУТ

6. 6. 2015. Традиционална манифестација *Завичајни дан* по трећи пут одржана је на стадиону Фудбалског клуба *Виноградар* у Лединцима, месец надомак Новог Сада, а према ријечима организатора, она представља сабор Срба и српске традиције. Манифестацију је отворио дојајен српског глумишта – Момир Брадић, који је рекао да је *Завичајни дан* изузетно значајан јер се на њему може видјети сва разноликост и богатство српске културе. Такмичења су одржана у различитим дисциплинама снаге и вјештине, као што су скок у даљ из мјesta, скок у вис из мјesta, превлачење штапа, бацање камена с рамена, обарање руке и потезање конопа, а отворена су такмичења у косидби, у којој је оцијењивана брзина којом је покошена задата парцела, као и квалитет косидбе.

ШЕСТА ЛИЧКА ОЛИМПИЈАДА У АПАТИНУ

27. 6. 2015. Ове године на теренима бање Јунаковић код Апатина одржана је шеста *Личка олимпијада*. Учествовале су 22 екипе из Србије, Републике Српске и Хрватске. Манифестација је почела свечаним дефилеом екипа, а званично је отворио др Живорад Смиљанић, предсједник Општине Апатин. Прва дисциплина била је трка у врећама за дјецу. Након тога усlijedilo је централни дио програма, у коме се пред великом бројем љубитеља спорта и поштоваоца традиције одвијало такмичење у девет традиционалних личких дисциплина: вучење куке, скок у даљ из мјesta, скок у вис из мјesta, претезање штапа, ходање по брвну, обарање руке, пењање на стожнику, бацање камена с рамена и повлачење конопца. Присутним посјетиоцима и такмичарима обратио се, у име Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштине Србије, Миодраг Линта.

ШЕСТА ЂЕДОВА КОСИДБА У ВРГИНМОСТУ

18. 7. 2015. Шеста *Ђедова косидба* одржана је у мјесту Вргинмост, на Кордуну. Организатор манифестације био је Поддборар Српског културног друштва *Просвјета* Вргинмост, на челу са Синишом Дамјановићем и Сенком Цревар. Више од 500 Вргинмощана и њихових пријатеља могло је да ужива у разноврсном програму: такмичењу у косидби и наступу десетак културно-умјетничких друштава и пјевачких група, међу којима је био КУД *Ћирило и Методиј* из Бусија (Општина Земун). Циљ манифестације јесте његовање обичаја и традиције Кордуну и начина живота Срба на овом подручју. На шестој *Ђедовој косидби* присутним учесницима и посјетиоцима обратили су се начелник Општине Вргинмост Бранко Јовичић, замјеник жупана Сисачко-мославачке жупаније Богдан Ркман, предсједник СКД *Просвјета* Чедомир Вишњић и народни посланик у Скупштини Србије Миодраг Линта.

ВИШЕБОЈУ БАНАТСКОМ ВЕЛИКОМ СЕЛУ

25. 7. 2015. *Крајишки вишебој* је по шести пут организован у Банатском Великом Селу (Општина Кикинда). За разлику од претходних година, нису се такмичиле екипе, већ је сваки такмичар наступао појединачно. За титулу најбољег такмичили су се учесници из Банатског Великог Села, Шапца, Земуна, Шајкаша, Ужица и Кикинде, и то у шест дисциплина: бацање камена са рамена, надвлачење штапа, обарање руке, ношење чакова од 40 килограма, борба на брвну, док се као најтежа дисциплина показао крајишки полигон. Гости ове манифестације били су народни посланик Миодраг Линта и потпредсједник Коалиције Миле Шапић.

КРАЈИШКИ ТУРНИР У БОЋАЊУ

28. 8. 2015. Организациони одбор и селектори репрезентација Бенковца, Дрниш, Книн и Обровца, у саставу Милан Јаноковић, Момчило Попић, Живко Трукић, Желько Цупаћ, Срђо Раич, Сањин Чоко и Радивој Стопа, организовали су на Велику Госпојину такмичење „крајишких општина”, из којих потиче највећи број боћара а сада чланова клубова из Србије. Такмичење је организовано на терену боћарских клубова *Нови Београд* и *Козара*. Прво мјесто је освојила екипа Книн, која је у финалу савладала екипу Обровца.

ОТВАРАЊЕ СТАЗЕ ЗА БОЋАЊЕ У ЖЕЛЕЗНИКУ

18. 10. 2015. Предсједник Општине Чукарица Срђан Коларић и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштини Србије Миодраг Линта присуствовали су свечаном отварању стазе за боћање код старог биоскопа у Железнику. Градњу стазе за боћање иницирало је Удружење грађана *Егзодус* дведесетих, које је чланица Коалиције удружења избеглица, на челу са Вукашином Тишом.

У МАНАСТИРУ КРКА ОБИЉЕЖЕН ЈУБИЛЕЈ БОГОСЛОВСКЕ ШКОЛЕ СВЕТА ТРИ ЈЕРАРХА**Прослављена четири вијека најстарије српске богословије**

У манастиру Крка на празник Преображење окупило се више хиљада Срба из Далматије и других крајева да би прославило велики јубилеј – 400 година постојања најстарије српске богословске школе *Света тријерарха*.

Након бесједе патријарха Иринеја усlijedilo је богат програм Свечане академије, пројекта филмским инсертима о историји хришћанства у Далматији.

Наступили су: Хор школе црквеног појања *Свети Јован Дамаскин* из Новог Сада, етно-група *Бело планино*, драмски умјетници Милена Јакшић, Сергеј Трифуновић и Милош Станковић, као и сопран Јелена Радовановић. Свечана академија завршена је словом преосвећеног епископа далматинског г. Фотија уз присуство бројних гостију из јавног и културног живота.

Наредног дана, на празник Преображење, Свету архијерејску литургију служио је патријарх Иринеј уз саслуживање епископа далматинског Фотија, митрополита загребачко-љубљанској Порфирија и епископа сремског Василија, бачког Иринеја, шумадијског Јова-

на, врањског Пахомија, бихаћко-петровачког Атанасија, франкфуртског Сергија, брегалничког Марка, јегар-

ског Јеронима и умировљеног епископа захумско-херцеговачког Атанасија, уз свештенство из других епархија.

У МОРПОЛАЧИ КРСТ ОД 6,5 МЕТАРА

Замјеник предсједника и члан Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије, Миодраг Линта и члан Одбора Небојша Берић, 20. августа 2015. године посетили су село Морполача у Задарској жупанији. Са Морполачанима највише су разговарали о духовној и економској обнови њиховог села. Посебан разлог посјете јесте чињеница да су се почетком августа у Морполачи окупили, у великом броју, прогнани Срби из тог села и заједно са српским повратницима и пријатељима подигли крст висок 6,5 метара. Наредни корак је да се, уз помоћ Епархије далматинске и владике Фотија, обезбеди земљиште за изградњу православног храма. Ово је један од начина да се пошаље јасна порука надлежним институцијама у Хрватској да прогнани Срби никад неће заборавити свој завичај и да ће настојати да покрену конкретне акције за добрбит свог села.

300 ГОДИНА ХРАМА ПРЕПОДОБНЕ МАТИ ПАРАСКЕВЕ**У Сјеничаку Срби по трећи пут обнављају цркву**

Велики број Сјеничараца, Вњихових пријатеља и гостију присуствовао је 27. октобра 2015. године Светој архијерејској литургији и освештењу звона поводом прославе тријека Храма Преподобне мати Параксеве (Свете Петке) у селу Сјеничак, на Кордуну (1715–2015). Присутнима су се пригодним ријечима обратили владика Герасим, Миодраг Пуповац, Миодраг Линта и Анђелко Рудан. Водитељи програма били су Синиша и Саша Рудан.

У Сјеничаку је 1715. године саграђена српска православна црква од дрвета. Она је срушена 1934. године и саграђена је зидана црквa. Установа је 1941. године храм опљачкале, запалиле парохијски дом и свештенике протјерале, а 1942. ова црква је срушена. На иницијативу исељених Сјеничараца тек 1989. године почела је обnova храма, која је прекинута 1995. године након протјеривања крајишких Срба у зло-чиначкој акцији *Олуја*.

Благословом владике Герасима 2010. године формиран је Црквено-грађевински одбор за обнову храма у чији састав су ушли угледни мјештани из Сјеничака и расијања – Канада, Аустрије, Швајцарске, Србије, Аустралије, Црне Горе, Њемачке и Сједињених Америчких Држава.

ОСВЕШТЕЊЕ ЦРКВЕ ХРИСТОВОГ ВАЗНЕСЕЊА**Повратак живота у селу Лушци Паланка**

Цркву Христовог вазнесења у селу Лушци Паланка освештао је владика бихаћко-петровачки Атанасије, који је потом служио прву литургију. Свечаности освећења цркве присуствовало је око 300 Срба из овог села и околине. Село Лушци Паланка је једно од највећих села у Општини Сански Мост, која се већим дијелом налази у Федерацији БиХ и одакле су Срби протјерани 1995. године.

Након литургије Миодраг Линта, замјеник предсједника Одбора за Србе у региону обећао је да ће иницирати сазивање посебне сједнице овог одбора у Скупштини Србије, избеглица.

У СРЕМСКОЈ РАЧИ ОДАТА ПОЧАСТ И СЛУЖЕН ПАРАСТОС ЖРТВАМА ОЛУЈЕ, ПРЕМИЈЕР ПОРУЧИО

Памтимо библијски погром, преточићемо сузе у побједу

У Сремској Рачи, мјесту где су прије тачно двије десеције прве изbjеглице прешле у Србију, одата је почаст и служен парастос жртвама. Тужних дана пријетио се државни врх Србије и Републике Српске, представници СПЦ и више хиљада окупљених грађана.

Ка средини моста, кроз шпалир младих обучених у народне ношње, сваки са своје стране, кренули су предсједник Владе Србије Александар Вучић и први човјек Републике Српске Милорад Додик. На дијелу моста близјем Србији срели су се, кратко загрлили и спуштањем вијенаца у Саву уз звуке *Посмртног марша* одали почаст страдалима.

У свом говору Александар Вучић је истакао да је у новијој српској историји тешко наћи тужнији дан.

„Ви, драги Крајишници, не сакривајте своју тугу, свој чемер, гњев, лјутњу, не само

према онима од којих сте склањали своје породице већ и према свима нама који нисмо имали храбrosti да се погледамо у лице и запитамо да ли смо вам помогли онолико колико смо као Срби и Србија могли и морали.“

У наставку говора премијер Србије је рекао да се злочин мора оправдати, али никако не смије заборавити.

„Са Хрватском имамо мир, чуваћемо га и жељети најбоље односе у будућности.

Бићемо, надам се, убрзо и добри пријатељи у заједничкој кући – ЕУ. Али данас одавде шаљемо свијету јасну поруку: да се злочин мора оправдати, али не може и не смије заборавити, и то баш на овом мјесту, где су Република Српска и Република Србија – уједињене у болу и тузи, на мјесту које је прогазило 250 000 прогнаних Срба у страху да их не прогази Хрватска, како неки кажу, „ослободилачка чизма“.

Јесте ли ikada чули за агресора на сопствено огњиште и на сопственом огњишту, агресора коме у руци остане само кеса тужних успомена, или како лажни побједници кажу – „прљаве гађе“, и руке пуне крви и суза. И није неки агресор. А кад неког побиједите, тад други мора да је поражен. Тачно је.

Поражени смо пре 20 година јер нисмо вјеровали да је било ко способан да такво етничко чишћење спроведе у дјело; поражени смо јер ни-

На крају говора Вучић је поручио Крајишницима:

„Нико не може да вам врати мртве. Нико не може да промијени прошлост и да уреди да се деведесете и ваш ујас нису никада догодили. Не може да вам смањи бол, нити патњу коју сте доживјели. Али, зато, ова држава може, и хоће, да вама, и свим другим прогнаницима свих тих гадних ратова, обећа да се нико више према вама неће понашати као према туђима. И да ће Србија бити ваше уточиште. И ваша кућа. Добро дошли, Срби! Добро дошли, Крајишници! Нека је вјечна слава свим невиним жртвама. Живјели Крајишници, живјела Србија!“

ДОДИК: СРБИЈА ЈЕ УТОЧИШТЕ ЗА СВЕ СРБЕ

Предсједник РС Милорад Додик је поручио да не треба обесмишљавати и негирати Републику Српску, јер у РС нико не обесмишљава и не негира Босну и Херцеговину.

„Говорили су да је БиХ Југославија у малом, а сад постављам питање: како живи мала, а није могла велика? Ово је симбол нашег заједништва и вапај за мир“, рекао је Додик. Он је истакао да је Србија увијек била уточиште за све Србе „који су плаћали високу цијenu заблуде“ звану Југославија, од Словеније преко Хрватске, Бихаћа, Косова, Македоније, па до Црне Горе. „РС је уз помоћ Србије пролазила кроз тешке тренутке када је морала да даје одговоре, тако је било и са Дејтонским споразумом, којим се дошло до мира“, казао је Додик.

ОДРЖАНА МЕМОРИЈАЛНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ ОБИЉЕЖАВАЊА ДАНА СЈЕЋАЊА НА СТРАДАЛЕ И ПРОГНАНЕ СРБЕ

Николић: Хрватска мора поштовати српске жртве

У Београду је поводом обиљежавања Дана сјећања на страдале и прогнане Србе одржана Меморијална академија. На овој академији предсједник Србије Томислав Николић истакао је да је Хрватска војном парадом у Загребу поручила протераним Србима да се не враћају и да их све чека поново. Хрватска је војном парадом, како је рекао, прославила дан када је некајњено побила и прогтерала свој народ.

„Парадом кажу живим и протjeranim Сrbima: *Не враћајте се, све вас чека љоново*“, поручио је Николић, наглашавајући да је прије 20 година пртјеривањем и убијањем Срба из Хрватске довршен историјски задатак Павелићеве Независне Државе Хрватске. Србија се, према његовим ријечима, моли да се такво зло никада и нико не понови.

„Чинимо то, мада изгledа да не може само једна страна, срpska, да константно пружа руку помирења и сарадње, а да друга страна на сва звона слави туђу несретну и бол“, рекао је Николић. „Србија то чини иако велика већина пртјeranih Сrbima није ријешила кључне проблеме који се односе на имовинска питања, одузeta стањарска права, мада није ријешено питање неisplaćenih пензија, одузетог пољopri-

вrednog zemljišta, dugovana po osnovu dinarske i devizne štednje“, навео је даље Николић.

„Србија је са своје стране показала искрену посвећеност миру и стабилности у региону и превазилажењу свих отворених питања. Протност је болна и оптерећујућа, али будућност мора да се гради у сарадњи и превазилажењу разлика“, истакао је предсједник Србије. Да би живот будућih генерација

био могућ, казао је, потребан је компромис и стварање осјећања заједništva, а не mržnje i potićeđeđivanja.

„Потребна је слога. Разумijevanje. Da bi mađinske

zaјednice prihvatale državu

као svoju, trebalo bi da imaju

живот достојan чovjeka, ma-

kar право na svoj jezik, pi-

smo, veru, historiju, kulturu“, навео је предсједник.

Предсједник Коалиције удржијања изbjегlica, која је организовала Меморијалну

ПАТРИЈАРХ: БОЖЈО ПРАВДИ НИКО НЕЋЕ ИЗМАТИ

Патријарх је рекао да је Србија после 20 година први пут прилици да покаже бол и ране, наводећи да су Срби, иако мали народ, по броју жртава велики као и Јевреји и Јеремени.

„Ово је први пут да можемо јавно да кажемо оно што се десило, јер смо годинама прикривали истину у име лажног братства и јединства, штитећи one које је требало да изведемо пред суд.

Многи су изbjегli суд овоземаљске правде, али по вјерovaњu, поред људske, постоji правda božja koju niko ne može izbjegti“, поручио је патријарх.

Академија, која је почела интонирањем химне *Božje pravde*, присуствовали су и министри Александар Вулин и Никола Селаковић, градски менаџер Горан Весић, и други. На Академији је приказан филм о страдању Срба и изведен умјетнички програм.

ВЕЧЕ ПРОГНАНИХ ПИСАЦА У КЦ БЕОГРАД

1. 8. 2015. Коалиција удржијања изbjегlica је поводом обиљежавања 20-годишњице страдања Срба организовала књижевно вече прогнаних писаца у Културном центру Београда.

На књижевној вечери је учествовало 17 писаца: Милан Пајећ, Никола Корица, Мићо Јелић Гновић, Слободан Перић, Вељко Стамболија, Стево Куквица, Стојан Продановић, Босильја Перић-Батак, Маријана Борковић, Стево Мрдаљ, Марко Ковачевић, Добривоје Павлица, Далибор Дрекић, Милан Р. Косановић, Нада Павићевић, Милан Малабаша и Стево Метић, као и Душко Тимарац, представник срpske dijasporе у Аустралији. Било је присутно око 100 посетилаца. Водитељ књижевне вечери била је Санја Лакић, студент треће године Правног факултета у Београду. Присутним су се на почетку књижевне вечери обратили Андреа Радуловић, замјеница предсједника Скупштине Града Београда, и, у име организатора, Миодраг Линта. Међу гостима била је и Нела Миловић, директорка Завода за заштиту споменика Града Београда.

ИЗЛОЖБА ДОКУМЕНТА О СТРАДАЊУ СРБА

2. 8. 2015. Коалиција удржијања изbjегlica је поводом Дан сјећања на страдање и прогнане Србе у холу Сава центра организовала изložbu dokumenta i fotografija o stradaњu Srba u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u građanskom ratu devetdesetih godina. Prisutnim su se na izložbi обратили, у име организаторa, предsjednik Miodrag Linta, gradski meneџer Goran Vesic i ministar za rad, zapošljavanje, boracka i socijalna pitanja Aleksandar Vučin, koji je otvorio izložbu. Autori izložbe su direktor Muzeja žrtava genocida Vojko Božić, Mišina i njegov saradnik Nenad Antonijević. Voditelj programa bila je Sanja Lakić, student treće godine Prawnog fakulteta u Beogradu.

ТРИБИНА О СТРАДАЊУ СРБА

2. 8. 2015. Након отварања изložbe dokumenta i fotografija o stradaњu Srba, održana је tribina pod nazivom *Stradaњe Srba u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini 1990–1995. godine*. Na tribini su говорили prof. dr. Momčilo Pavlović, direktor Instituta za savremenu historiju, dr. Čedomir Antić, predsjednik Naprednog kluba i historičar i dr. Miljan Gulić, naučni saradnik Instituta za savremenu historiju. Трибину је водио Миодраг Линта, предсједник Коалиције удржијања изbjегlica.

ИЗЛОЖБА ПРОГНАНИХ СЛИКАРА И ВАЈАРА

3. 8. 2015. Коалиција удржијања изbjегlica је поводом Дан сјећања на страдање и прогнане Србе у холу Народне банке Србије свечano otvorila Izložbu prognanih slikara i vađara. Na izložbi je svoje radove predstavilo 32 slikara i vađara. U ime organizatora говорили су Miodrag Linta, Andreja Mladenović, zamjenik gradonačelnika Grada Beograda, i Vladimir Vučić, komesar za izbjeglice i migracije, koji je i otvorio izložbu. Program je vodila Sanja Lakić, student treće godine Prawnog fakulteta u Beogradu.

БАНСТОЛ - ПАРАСТОС ЖРТВАМА ОЛУЈЕ

4. 8. 2015. Предсједник Србије Томислав Николић је на Банстолу, на Фрушкој гори, присуствовао парастосу жртвама акције *Oluja* и освештењу krsta buduće crkve. Tom prilikom poručio je da su Srbija i Srbija spremni na oprost i pomireњe, ali, kako je rekao, ne зависи sve samo od nas.

„Naši obrazbi su čisti, a naš hleb je spreman da ode tamо odakle je dozalazio kamene koje su potezali na nas“, rekao је predsjednik Nikolić, obrađujući se građanima prognanim iz Hrvatske pre 20 godina u akciji *Oluja*, koji su svoje utocište našli u ovom vikend naselju na Fruškoj gorи.

АНТОЛОГИЈА ИЗБЈЕГЛИЧКЕ ПОЕЗИЈЕ

14. 10. 2015. У уdržanju književnika Srbije u Beogradu predstavljenja је antologija srpske izbjegličke poezije *Prognaani Ophēi* autora Nenada Gruičića, u izdanju Branislava Kola. Ova knjiga srpskih pjesnika-izbjeglica, koji su na svojoj koži osjetili progon krajem dvadesetog vijeka u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i sa Kosova i Metohije, obuhvata 116 pjesnika sa ukupno 243 pjesme. Dramska umjetnica Vesna Čipčić nadaknuo je govorila pjesme preminulih pjesnika-izbjeglica: *Tempo secundo* Duška Trifunovića, rodom iz Sijekovice kod (Bosanskog) Broda, *Od tebe do menе* Darijne Jevrić, rodom iz Glodišta kod Pećin, i *Plosije jutarnjih viesti* Tatjane Lukić, rodom iz Osijeka. Potom su nastupili prisutni pjesnici čitajući svoje pjesme: *Jesen na Baniji* Miloša Kordića, rodom iz Komogovine na Baniji; *Ridaniča za Krajinom* Anđelka Anušića, rođen u Gradini na Cuvu među kod Veličke Kladuše; *Domovina u koferu* Milena Ševarovića, rođena u Koprišnici; *Gorska pjesma* Boško Lomovića, protjeran iz Brčkog; *Već 25 godina ne lišim poeziju* Ranča Čolakovića, rođen u Medojevićima kod Sokoca; *Lec bivšeg života* Milica Jeftimićevića Lilića, rođena u Lovcu kod Bačke na KIM; *Komska nesascina* Radomira Stojanovića, progna iz Prištine, i *Doruck u Prištini* Radomira Dимићa, progna iz Prištine. Promociji je prisustvowaо, između ostalih, Miodrag Linta, zamjenik predsjednika Odbrana za dijasporu i Srbie u regionu u Skupštini Srbije. U lipjeju atmosferi program su vodili Miđurko Vukadinović i Dubravka Milenković.

ПОМЕН СТРАДАЛИМА НА РАВНИМ КОТАРИМА

22. 1. 2015. Парастос Србима из Равних Котара у Далмацији, који су 1993. године страдали у акцији хрватске војске Масленица, служен је у Цркви Светог Марка у Београду. Операција хрватске војске Масленица 93 изведена је 22. јануара 1993. године на подручју Равних Котара и Велебита, које је било у саставу тадашње Републике Српске Крајине и под заштитом снага Уједињених нација. Предсједница Удружења породица несталих и погинулих лица Сузана Драгана Ђукић изјавила је да је том акцијом хрватске војске подручје Равних Котара етнички очишћено од Срба.

.Данас на том подручју нема Срба. Потомци настрадалих данас живе у трећим земљама, без наде да би могли да се врате на своја огњишта”, рекла је Ђукићева.

СЈЕЋАЊЕ НА СТРАДАЛЕ У БЉЕСКУ

1. 5. 2015. У Цркви Светог Марка у Београду служен је парастос за Србе страдале у операцији хрватске војске Бљесак у Западној Славонији 1995. године, у којој је убијено више од 280 Срба, а програно око 20 000 људи. Служењу парастоса присуствовали су и чланови Коалиције удружења избеглица, који истичу да операција Бљесак није била легитимна јер њен циљ „није било само успостављање суверенитета Хрватске на том подручју, већ присилно претеривање српског становништва“.

Штабац је рекао новинарима да је прошле године МУП Републике Српске поднис пријаву Тужилаштву БиХ за ратне злочине против, како је рекао, „целог војног, политичког и полицијског врха Хрватске из тог периода“. Према подацима Хрватског хелсиншког одбора, 1. и 2. маја 1995. године у акцији Бљесак убијено је између 83 и 100 српских цивила.

ГРАДИШКА: ПАРАСТОС ЗА ЖРТВЕ БЉЕСКА

1. 5. 2015. Предсједник Републике Српске Милорад Додик положио је данас вијенац на спомен-плочу Србима из Западне Славоније који су погинули у акцији хрватске војске и полиције Бљесак 1995. године.

На спомен-обиљежју вијенце су положили и Младен Иванић, српски члан Предсједништва БиХ; Миодраг Линта, замјеник предсједника Одбора Скупштине Србије за дијаспору и Србе у региону; Крста Јарковић, предсједник Удружења Срба протегарних из Западне Славоније; Зоран Латиновић, начелник Општине Градишка; представници Српског народног вијенаца из Загреба; представници бројних организација и удружења породица погинулих и несталих Срба из Српске и Хрватске. Након тога су Додик, Иванић, Линта, Латиновић и Јарковић са моста у ријеку Саву спустили вијенце и цвијеће.

Приje полагања вијенаца у цркви Покрова Пресвете Богородице у Градишици служен је парастос, којем је присуствовао епископ славонски Јован.

СЈЕЋАЊЕ НА МИЉЕВАЧКИ ПЛАТО

21. 6. 2015. Удружење породица несталих и погинулих лица Сузана, са сједиштем у Београду, организовало је парастос за пострадале Србе на Миљевачком платоу 1992. године у Цркви Светог Марка у Београду. Након парастоса у Ташмајданском парку положено је цвијеће на спомен-плочу страдалим Србима. На подручју Миљевачког платоа, код Дрине, 21. јуна 1992. догодио се монструозан злочин над српским припадницима Територијалне одbrane. У мучком нападу, пред очима УНПРОФОР-а, убијено је 40 српских територијалаца, а неколицина је рањена и заробљена. Српско село Нос Калик срушено је до темеља и спаљено, један дио становништва побијен, а други интерниран на оточић у Шибенском архипелагу. По завршетку злочинчаке акције хрватски војници започели су крвави пир. Уместо да тијела погинулих врате породицама, натјерили су српске заробљенике да под пријетњом смрти тијела бацају у Крашку јamu.

ПАРАСТОС ЛИВАЊСКИМ СРБИМА

25. 7. 2015. Парастосом у Цркви Светог Марка у Београду данас је почело обиљежавање 74 године од усташког злочина над 1600 Срба у Ливну током Другог светског рата. Парастос, коме је присуствовало 70 људи, служио је отац Мирко Јамеција, пријератни ливањски парох, рекао је Милош Дамјановић из Удружења Огњена Марија Ливањска. Отац Јамеција је позвао окупљене да одрже сјећање на пострадале и да не прекидају везе са крајем из којег потичу.

Парастосе организују Удружење Огњена Марија Ливањска и Парохија ливањска, а потомци и поштоваоци српских жртава позвани су да присуствују поменима, саопштено је из тог удружења.

У данима око Огњене Марије, 30. јула, у ливањском крају усташе су 1941. године убile око 1600 Срба. Нека ливањска села остала су празна, а неки родови угаши.

ПОМЕН УБИЈЕНИМ НА ПЕТРОВАЧКОЈ ЦЕСТИ

7. 8. 2015. У оквиру обиљежавања 20-годишњице егзодуса Срба из Републике Српске Крајине у августу 1995. делегација ДИЦ Веритас положила је вијенце и цвијеће и прислужила свијеће на спомен-обиљежју Србима страдалим у избегличкој колони на Петровачкој цести, између мјеста Јањиле и Бравско. Парастос је служио владика Атанасије (Ракита) уз саслужење свештенства надлежне парохије. Одата је почаст и погинулим припадницима Војске Републике Српске са подручја петровачке општине полагањем вијенаца на споменик испред Спомен-собе у Дриници.

У ЦРКВИ СВЕТОГ МАРКА ОДРЖАН ПАРАСТОС СТРАДАЛИМ СРБИМА У ХРВАТСКОЈ И БИХ

Амфилохије: „Олуја“ – наставак злочина из 1941.

На платоу испред Цркве Светог Марка у Београду на Дан сјећања на страдале и прогнане Србе одржан је парастос Србима страдалим у Хрватској и Босни и Херцеговини, а митрополит црногорско-приморски Амфилохије Радовић поручио је да је оно што се назива Олујом и Бљеском био блијесак мржње.

Послије парастоса митрополит Амфилохије Радовић рекао је да оно што се назива Олујом и Бљеском био „блјесак мржње, опаке и братоубилачке“, наводећи да је Олуја испуњена братоубилаштвом и богоубилаштвом.

Амфилохије је казао да не постоји вијек који је био више злочиначки и више братоубилачки од 20. вије-

ка, у коме су страдали сви европски народи, а нарочито јеврејски и српски, који је, како је навео, такође принет на жртвени тог новог европског поретка, почевши од Првог светског рата па све до данас.

ПРОТЕСТНА ШЕТЊА БЕОГРАДСКИМ УЛИЦАМА

Поводом Дана сјећања на страдале и прогнане Србе Коалиција Удружења избеглица на челу с Миодрагом Линтом организовала је 5. август – шетњу прогнаних Срба и њихових пријатеља са трактором на чели. Колона је кренула у 12 часова, послије завршетка паразоса и полагања вијенаца, од Цркве Светог Марка, прошла поред Скупштине Србије и хотела Москва, низ Призренску улицу, преко Бранковог моста до Сава центра, где је одржана Меморијална академија. Шетња је прошла мирно и достојанствено.

Прогнани Срби су на овај начин послали поруку да траже само своја отета људска права, поштовање српских жртава и кажњавање свих злочинаца који су убијали цивиле и заробљенике.

Метохија отети насиљем ЕУ, НАТО-а и САД-а.

Парастос је служио патријарх Српске православне цркве господин Иринеј, а присуствовали су му министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин, предсједник Коалиције удружења избеглица Миодраг Линта, предсједник Владине Комисије за несталу лица Вељко Одаловић, комесар за избеглице Владимира Џуцић, замјеник предсједника Српског народног вијећа Саша Милошевић, као и велики број грађана.

На парастосу су прочијана имена убијених и несталих током и после акције Олуја.

ДВАДЕСЕТОГОДИШЊИЦА СТРАДАЊА СРБА У КРАЈИНИ

За злочине у Мркоњић Граду нико не одговара

Двадесетогодишњица страдања Срба у Западној Крајини обиљежена је 10. октобра 2015. године у Мркоњић Граду. Обиљежавање је организовао Одбор за његовање традиције ослободилачких ратова РС, коме су између осталих присуствовали изасланик Владе Србије, министар Александар Вулин и народни посланик Миодраг Линта. Ова страдања јесу стравични злочини против цивилног становништва и ратних заробљеника које су учиниле јединице Хрватске војске, Хрватског вијећа одбране и Армије БиХ, потпомогнуте снагама НАТО-а. На подручју 13 западнокрајишких општина (Дрвар, Гламоч, Грахово, Босански Петровац, Босанска Крупа, Сански Мост, Доњи Вакуф, Јајце, Кључ, Мркоњић Град, Шипово, Купрес и Рипач

ПАРАСТОС У ВАРИВОДАМА И ГОШИЋУ

Породице убијених још чекају правду

Парастос и полагање вијенаца и цвијећа поводом Dana сјећања у Вариводама и Гошићу одржани су 28. септембра 2015. године у организацији Српског народног вијећа и Општине Кистање. Окупљенима у селу Вариводе обратили су се предсједник СНВ-а Милорад Пуповач и предсједник Координације српских удружења несталих лица и погинулих лица са простора бивше Југославије Драган Јевач.

У селу Гошићу убијено је осам, а у селу Вариводе девет српских цивила старости између 55 и 84 године. Почињиоци ових злочина још нијесу откривени и кажњени. Че-

тврдиоци од шесторице оптужених у истрази су признали ова убиства, али и поред тога сви су на крају ослобођени зато што је суд прихватио њихову тврдњу да су ова признања дали наводно под притиском полиције и истражног судије.

Делегација Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије (Миодраг Линта, Милан Ђурић и Небојша Берић) положили су вјенац и цвијеће страдалим Србима у Вариводама и Гошићу. Након завршетка комеморативних скупова у Вариводама и Гошићу, Линта, Берић и Ђурић су посетили Цркву Светог Илије у Ђеврскама.

ИЗЛОЖБА СЛИКА СЛОБОДАНА АМАНОВИЋА

24. 7. 2015. Предсједник Коалиције удружења избеглица и народни посланик Миодраг Линта отворио је 24. 7. 2015. у свечаном холу зграде Народне банке Србије на Славији (Немањина 17) изложбу слика познатог краишког сликара Слободана Амановића. Историју о народу који је живио на простору сјеверне Далмације аутор је представио са 25 уља на платну и промоцијом аутобиографског романа Последњи смоквин лист, што је истовремено и назив његове изложбе. О изложби и роману веома надахнуто је говорио књижевник Миле Медић, а водитељ је био новинар Данко Перић.

ДЈЕЦА ИЗ ЗАГРЕБА У ПОСЈЕТИ БЕОГРАДУ

25. 8. 2015. - У Београду је боравила група од педесет шесторо српске дјеце из Хрватске у организацији Митрополије загребачко-љубљанске и Града Београда. Првог дана су посјетили Авапски торањ где им је домаћин био министар за рад, запошавање, борачка и социјална питања Александар Вулин, затим трофејну салу у старој згради Генералштаба у улици Кнеза Милоша где им је домаћин био министар одбране Братислав Гашић и коначно Зоолошки врт и Дјечији културни центар. Другог дана су министар унутрашњих послова Небојша Стефановић и градски менаџер Гoran Весић повели групу српске дјеце из Хрватске на панорамско крстарење Дунавом и Савом бродом Златно срце. Догађају су присуствовали замјеница Скупштине Београда Андреа радуловић, чланица Градског вijeća Тања Поповић, вршилац дужности директора Туристичке организације Београда Миодраг Поповић, секретар Скупштине Београда Соња Подунавац и народни посланик Миодраг Линта.

Градски менеџер Гoran Весић најавио да се сlijedeће године очекује посјета најмања 1000 српске дјеце из бивших југословенских република. У договору са предсједником Коалиције удружења избеглица Миодрагом Линтом делегација Града Београда на челу са Гораном Весићем посјетиће у наредном периоду Митрополију загребачко-љубљанску и српске институције у Хрватској на државном и локалном нивоу.

44. БРАНКОВО КОЛО

4. 9. 2015. У најстаријој српској гимназији, Карловачкој у Сремским Карловцима, где се од 1835. до 1841. године школовао чувени српски пjesnik Branko Radičević, бесједом пjesnika Bođa Sladoja 4. 9. 2015. свечано је у отвореној 44. пjesничка манифестација Бранково коло. По традицији, прије отварања, у Цркви Светог Николаја у Карловцима одржан је парастос Бранку Radičevićу који је слујио владика сремски Василије заједно са свештеништвом и хором Јака карловачке Богословије. Парастосу и свечаном отварању 44. Бранковог кола присуствовали су народни посланик Миодраг Линта и потпредсједник Коалиције удружења избеглица Миле Шапић. Престижна међународна награда Бранко Radičević свечано је уручена пjesнику Енесу Кишевићу из Загреба од стране драмске уметница Весне Чипчић.

СУСРЕТ ЛИНТЕ И ВЛАДИКЕ ПОРФИРИЈА

11. 9. 2015. Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта састао се са Митрополитом загребачко-љубљанским Порфиријем у згради Православног богословског факултета у Београду. Саговорници су се сложили да је потребно да Србија и Хрватска воде сталан и суштински дијалог на рјешавању свих отворених питања. Поналажењем правичног и трајног рјешења имовинских и бројних других проблема оштећених грађана и правних субјеката стварају се предуслови да се успоставе односи пуног поштовања и искреног повјерења између државе и два народа.

ЈУБИЛЕЈ 60. БЕОГРАДСКИ САЈАМ КЊИГЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ ДЈЕЛА „СЛОБОДНА СРПСКА“**Пиши као што говориш: Ћирилицом**

Mинистар просвјете и културе Републике Српске Дане Малешевић отворио је 26. октобра 2015. године, на 60. Међународном београдском сајму књига, репрезентативни наступ Републике Српске који је организован под називом Пиши као што говориш: Ћирилицом.

Малешевић је подсјетио да су језик и писмо наша највећа културна творевина, те да слоган штанда Републике Српске сам за себе све говори и истакао да је Београдски сајам књига један од најзначајнијих културних догађаја у овом дијелу света.

Он је подсјетио да Република Српска на овом сајму у континуитету представља своје писце и издаваче. Директор Представништва Републике Српске Млађен Ци-

цовић је навео да се на штанду Републике Српске у Хали два Београдског сајма поново организовано представља репрезентативно издаваштво Српске са жељом да се сајамској публици – грађанима Србије и гостима из свијета представе књиге и писци из Републике Српске.

Свечаном отварању репрезентативног наступа Републике Српске на 60. Бео-

градском међународном сајму књига присуствовали су, између осталих, амбасадор БиХ у Србији Лазар Миркић и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта.

На 60. Међународном сајму књига у Београду 26. октобра 2015. године је представљена књига Слободна Српска која, према ријечима ре-

Крајишки културно-историјски центар

Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Скупштини Србије Миодраг Линта посјетио је штанд Крајишко културно историјског центра.

Штанд је посјетио велики број Крајишника и њихових пријатеља са циљем да се упозна књижевним, научним и публицистичким радовима наших аутора. Међу посјетиоцима штанда били су, између осталих, пjesnici Ranka Srdić, главни и одговорни уредник часописа Српски крајеви Славиша Рујевић и радио водитељ Дејана Ђокић. Гости су на штанду дочекали организатори Мирко Радаковић, председник Крајишког привредника и Миле Шапић, председник Удружења избеглих и прогнаних лица.

ВРИЈЕДНИ ДРВАРЧАНИ ИЗ НОВОГ САДА

Иако су недавно напунили тек годину дана од оснивања, Удружење Дрварчана из Новог Сада наставља да даје пример својим акцијама из културе, спорта и уметности. Овог пута су заједно са удружењем ментално недовољно развијених особа (МНРО) из Новог Сада и новосадским сликарима које је окупило Станко Родић организовали ликовну колонију под називом Сликом до осмеха. Ова колонија је финализована изложбом у просторијама Удружења Свети Сава, а њен хуманитарни карактер свакако избија у први план јер су слике урамљене и поклоњене управо Удружењу МНРО и Основној школи Славко Родић из Дрвара.

Други овогодишњу ликовну колонију организовали су у родном крају у срцу планине Клековаче, шумске љепотице, чији предели надахнују уметнике, буде и распласавају машту или и скривају тајну 13 несталих и убијених српских војника. Управо по њима нови назив Планинарско друштво 13 рунолиста који су сликарима били више него добри домаћини у свом планинарском дому на Клековачи, а да је то тако потврђује надметање у хвалоспјевима на њихов рачун између сликара и чланова удружења.

Дио утисака са Клековаче, Дрвара, Шатора, Мартин Броде и манастира Рманј сликари су осликали на платнима, а онaj већи дио се неизбрисиво уцрта у њихова срца и оплеменио њихову уметничку душу. Све ово резултирало је уз помоћ Општине Дрвар и отварањем Градске галерије 1. 8. 2015. у Дому културе (Радничком дому – како Дрварчани воле да кажу), а прве слике у галерији, настале на овој ликовној колонији, су управо поклон Удружења Дрварчана из Новог Сада свом вољеном Дрвару.

СЈЕДНИЦА УДРУЖЕЊА 6. ЛИЧКЕ ПРОЛЕТЕРСКЕ ДИВИЗИЈЕ И 23. ЛИЧКЕ УДАРНЕ ДИВИЗИЈЕ**70 година побједе над фашизмом**

Удружење бораца, потомака и поштовалаца НОР-а 6. Личке пролетерске дивизије Никола Тесла и 35. Личке ударне дивизије организовало је 20. новембра 2015. године свечану сједницу у Дому ратних, војних и мирнодопских инвалида у Београду. Повод одржавања наведене сједнице било је свечано обиљежавање 22. 11. 1942. године, дана формирања 6. Личке дивизије, као и свечано обиљежавање

седамдесетогодишњице побједе над фашизмом и завршетка Другог светског рата и 71. годишњице (20. октобра 1944.) ослобођења града Београда. Познато је да је 6. Личка дивизија водила одлучујуће борбе за ослобођење Београда у којима је погинуло 243, а рањено око 760 бораца. Дио програмских активности се реализује на територији Хрватске (Јадовно – Госпић и Срб), Федерације БиХ (Дрвар, Фоча и Вишеград – Тјентиште) и Р. Црне Горе (Плужине и Жабљак), односно реализацијом посјета мјестима на простору бивше СФРЈ и обиљежавању значајних датума и догађаја, а све у вези са „ратним путем 6. Личке дивизије и значајем исте у ослобођењу земље од фашизма.

Свечаној сједници је било присутно преко 130 чланова Удружења и њихових гостију из републичког и градског одбора СУБНОР-а Београд и поједињих општинских одбора СУБНОР-а града Београда, Ваљева и Апатина, представници Града Београда и представници поједињих београдских општина и организација цивилног друштва. Посебно истичемо присуство 30 бораца 6. Личке дивизије којима су додељене медаље. Предсједник Удружења, генерал у пензији, Андрија Рашета је дао уводну ријеч о оснивању, ратном путу, учешћу и значају 6. Личке дивизије у Другом светском рату.

Присутнима се, у својству госта, обратио замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта, који је рекао да Удружење треба да настави да његује сјећање на значајне догађаје из Другог светског рата, на погинуле партизанске борце и страдали српски народ у усташком геноциду, као и на страдале Србе у грађанском рату 1991–1995. године.

Свечана сједница Удружења Кордунаша и Банијаца

Поводом 73-годишњице формирања ратних јединица - 7. Банијске ударне дивизије и 8. Кордунашке ударне дивизије одржана је 22. новембра 2015. године свечана сједница чланова Удружења бораца Кордунаша, 8. Кордунашке ударне дивизије, секције бораца 7. Банијске ударне дивизије, Удружења Банијаца и Завичајног клуба Кордунаша. Свечана сједница одржана је у просторијама Градске општине Нови Београд где су евоциране успомене на историјске дане славних ратних јединица и изведен пригодан културно-умјетнички програм (КУД Банија и КУД Петрова гора - Кордун) као и промоција књига писца у дијаспори Милке Кајганић.

У НОВОМ САДУ ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА РАДОВА СРПСКИХ УМЈЕТНИКА ПОРИЈЕКЛОМ ИЗ РЕГИОНА

Српска Атина оправдала име

Члан Градског вијећа за културу Вања Вученовић отворио је 11. децембра изложбу радова српских сликара и вајара, родом и поријеклом из Крајине, Републике Српске и Федерације БиХ, коју организује Савез Срба из региона. Циљ изложбе је да се подсјетимо на страдање српског народа током деведесетих година прошлог вијека, што је приказано кроз дводневне теме изложбе – Завичај и Страдање.

„Ова изложба нам, између остalog, показује све богатство српске културе, без обзира на то где је настала. Град Нови Сад је опредијељен да његује и афирмише традицију и културно стваралаштво различитих националних заједница које живе у њему, а посебан сензибилитет показује према разноврсној култури и умјетности већинског српског народа, чиме се актуелизује и оправдава постојање његовог другог имена – Српска Атина, које увијек и у свакој прилици са поносом истичемо”, изјавио је Вања Вученовић.

У име организатора окуп-

љенима се обратио Мидраг Линта, предсједник Савеза Срба из региона. Линта се захвалио излагачима и Граду Новом Саду што има разумијевања за културу Краишника, Херцеговаца и осталих грађана са подручја бивше Југославије.

„Очување културе и обичаја грађана који су родом и поријеклом из региона у интересу је Србије. Једно то ће бити један од приоритетних задатака ССР”, истакао је Линта.

Врло надахнуто о изложби говорио је аутор поставке, проф. др Здравко Малбаша:

„Ова изложба свједочи да

васкрсавамо, да поново стварамо. Бременита су наша сјећања. Сјећања, сјећања и завијек сјећања. Кад би ова вјечност још оволико трајала,стало би још мало времена за сјећања. То је воказија са животом коју не дамо. Кад бисмо изгубили та сјећања, отишло би све у тишину, у нирвану, у одсутност свега постојећег.”

Малбаша је рекао да сјећања чувају радост, а „радовати се значи ићи трагом гospодњим“.

„Радујмо се, живимо и радимо у нашој Србији, у новим просторима у које смо уније- сије, ако има оних који ту визију нису досегли, имајују прилику да пред сликама, које живот значе, застану и обогаћени даље својим путем наставе.”

На изложби учествују 23 сликара и вајара који су изложили 43 слике и скulpture са мотивима завичаја и страдања Срба током деведесетих година прошлог вијека.

Изложба траје до 18. децембра, а сви заинтересовани могу је погледати од 12 до 18 часова у галерији Подрум (Аполо центар).

БИЉАНА РИСТИЋ: БИЈЕГ У ДЕТИЊСТВО

Своје виђење ове изложбе описала је и сликарка Биљана Ристић, која је прокоментарисала неке од постављених експоната.

„Учешће на овој изложби одвело ме је у свијет свог детињства, свога завичаја, своје сузе са камена, својих снова, надања, радовања. Чавићева слика Прогнаница ме опомиње да смо сви на свој начин прогнани или и да смо живи и још јачи; Вукомановићева слика Бујица да смо натерани да течемо или и да се зауставимо где желимо; Бојанићев Катун да не смијемо заборавити небо изнад родне земље; Родићева Вавилонска кула да смо живи и вјечни јер имамо коријење стијена, коријење вулкана, необориво, наше, српско, јединствено, трајно.“

У име организатора окуп-

Херцеговци затражили економску сарадњу

Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта је, одржао је у Скупштини Србије састанак са представницима удружења Херцеговаца која дјелују на подручју Републике Србије. Састанку су присуствовали и представници више министарстава (Министарство привреде, грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Министарство културе и информисања; Министарство омладине и спорта) и Привредне коморе Србије и Београда.

Састанак је одржан на иницијативу поменутих удружења како би се у заједничком разговору размијенила мишљења и изнijели приједлози, који ће допринијети унапређењу привредне, културне, спортске и сваке друге сарадње Источне Херцеговне, као дијела Републике Српске и БиХ, са Републиком Србијом.

Србија гради спортске терене у Пребиловцима

Државни секретар Министарства омладине и спорта Србије Предраг Петруничић и генерални секретар Спортског савеза Србије Владимира Батез посетили су Пребиловце код Чапљине, где су српском дјеци из овог и околних мјеста донирали спортску опрему, те обећали изградњу спортског терена у Пребиловцима.

Петруничић је навео да је ријеч о малом гесту пажњејер су око четрдесеторо дјеце обрадовали дресовима Србије, додавши да су и жељeli видjeti како могу помоћи овом крају. Он је нагласио да се разматра на који начин омогућити да у Пребиловцима буде изграђено мултифункционално спортско игралиште.

„Ми на сваком дијелу земаљске кугле морамо да водимо рачuna о нашим људима. Што се тиче Пребиловца, ово је једна тужна прича коју не смијемо да заборавимо. Овдје је у Другом свјет-

ском рату од 1000 становника убијено више од 800 њих, што је трагедија за цијели народ”, рекао је Петруничић.

Батез је навео да су Пребиловци једно од најстрадалијих српских мјеста које је пострадало и у Другом свјетском рату, али и у последњем рату, те је стога важно дати подршку да поново заживи живот у овом мјесту.

„Ми смо данас подијелили спортску опрему дјеци као мали знак пажње. Жељeli бисмо да се овде створе услови да се млади врате и да се баве спортом”, рекао је Батез.

Он је додао да Спортски савез Србије настоји подржати људе не само у Србији већ и у Републици Српској и дијаспори. Ову посјету су иницирали херцеговачка удружења у Србији, која су посредством народног посланика Миодрага Линте претходно одржала два састанка са Предрагом Петруничићем.

ИЗЛОЖБА ПРЕБИЛОВЦИУ БЕОГРАДУ

22.5. 2015 У Галерији Народне банке Србије Београђанима је представљена изложба Пребиловци, која свједочи о усташком злочину 1941. године, када је убијено 850 Срба од укупно 1000 становника тог српског села у Херцеговини. Ово село према истраживању јапанског листа Асахи шимбун представља најстрадалије село у Другом свјетском рату у Европи. Изложба, чији су аутори студенти Бањалучког универзитета, Предраг Лозо и Драгослав Илић, садржи фотографије, животне приче, текстове и документа о злочину и о Пребиловчанима. Изложба је заједнички је пројекат Културног центра Новог Сада и Удружења Јадовно 1941. из Бањалуке. На изложби присуствовали, између осталих, и владици ЗХИП Григорије, умироВљени владика Атанасије, директор Представништва РС Млађен Цицовић, народни посланик Републике Српске Лука Петровић и народни посланик Миодраг Линта.

ИЗАБРАНА ДЈЕЛА РАЈКА ПЕТРОВА НОГА

23. 10. 2015. У Свечаној сали Скупштине Града Београда одржан је скуп у славу 70. рођендана Рајка Петрова Нога и објављивања његових Изабраних дела у седам томова. У овaj прави издавачки подвиг удржили су се издавачи из Србије, Црне Горе и Републике Српске (Штампар Макарије из Београда, Ободско слово из Подгорице и Херцеговина издаваштво из Требиња), да би штампали најбоља дела великог српског пјесника родом из Херцеговине.

На скупу наслоњеном према Ноговој пјесми Твоје је да корачаш, коју је он прочитao уврдног говора, о његовом књижевном стваралаштву бесједили су академик Матија Бећковић, проф. др Јован Делић, др Драган Хамовић, уредник издања и пјесник Желидраг Никчевић, који је и власник Штампара Макарија, и пјесник Радомир Уларевић. Међу званицима био је присутан замјеник предсједника Скупштине Града Београда Андреја Младеновић и народни посланик Миодраг Линта.

ПОКЛОНИ ЗА КУД ЂИРИЛО И МЕТОДИЈЕ

30. 11. 2015. Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта, предсједник Завичајног клуба Кордунаша Петар Шаула и предсједник Коалиције удружења избрглица Миле Шапић обезбиједили су донацију у виду 40 опанака за чланове Културно-умјетничког друштва Ђирило и Методије из избргличког насеља Бусије (Општина Земун). Линта, Шапић и Шаула су се обратили члановима КУД-а Ђирило и Методије током тренинга и захвалили им се јер на најбољи начин чувају крајишку културу, традицију и обичаје. КУД Ђирило и Методије има 112 чланова узраста од 3 до 33 године и састоји се од три секције. Предсједница је веома агилна Снежана Вељо, која се труди да обезбиједи члановима КУД-а народне ношње и другу неопходну опрему за наступе. Чланови овог друштва имају тренинге два пута недељно, а помажу им умјетнички руководиоци Снежана Тишима, Невена Гриб и Михајло Кадрић, као и кореографи Емил Бота. КУД Ђирило и Методије има слједеће кореографије: Буковица, Кордун, Гламочко коло, Српска Славонија, Линђо и Косово.

ТРЕЋЕ ОКУПЉАЊЕ БИЛЕЋАНА У БЕОГРАДУ

12. 12. 2015. Завичајни клуб Билећана трећи пут је организовао традиционално Билећко сијело које је одржано у Дому Војске у Београду. Уз благослов свештеника Радета Зеленовића, завичајну пјесму КУД "Влатко Вуковић" из Билеће и пригодан програм у коме су између осталих учествовали глумац Милорад Капор, пјесник Божидар Глоговац, весеље је потрајало до јутарњих сати. Присутне су поздравили начелник општине Билећа Миљан Алексић и народни посланик Миодраг Линта.

ВЛАДИКА ГЕРАСИМ О ОПСТАНКУ СРБА

14. 9. 2015. - Замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта састао се са Владиком горњокарловачким Герасимом у Владичанском двору у Карловцу. Саговорници су се сагласили да је потребно предузети низ конкретних мјера и активности с циљем опстанка Срба на подручју Баније, Корудуна и Лике. Неке од мјера и активности су: стипендирање српске средњошколске омладине и студената, обнова сеоских друштвених дома, обнова порушених православних цркава, ангажовање адвоката који би бесплатно пружали правну и сваку другу помоћи српским повратницима и прогнаним Србима.

ЗМИЈАЊЦИ ИЗГРАДИЛИ ЕТНО КУЋУ У КАЂУ

20. 9. 2015. - У Кађу код Новог Сада отворена је етно кућа која треба да постане место где ће се окупљати књижевници, сликари и други уметници и где ће се одржавати изложбе, промоције књига и чувати предмети из Змијања. Змијањцима и њиховим гостима обратили су се предсједник Удружења грађана „Змијање“ Томислав Николић и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону у Скупштини Србије Миодраг Линта. У културно-умјетничком дјелу програма наступили су глаумац Томо Курузовић, КУД „Младен Стојановић“ из Бачког Јарка, пјевачка група „Синови Јања“ из Будисаве, пјевачка група Завијајног друштва „Змијање“ из Бања Луке и други.

13. ФЕСТИВАЛ „КРАЈИШКИ БИСЕРИ“

4. 10. 2015. - У Планџишту је одржан 13. Фестивал „Крајишк бисери“, једна од манифестација која чува и његује нематеријално културно наслеђе Срба Крајишника. Организатор манифестације је Завичајно удружење Крајишника „Никола Тесла“ из Планџишта на челу са Николом Везмаром. Централни дио манифестације - фестивалско вече, почело је свечаним дефилеом пјевачких група, од ОШ „Доситеј Обрадовић“, преко централног трга у Планџишту, до Дома клупре. У такмичарском дјелу програма преко 20 пјевачких група такмичило су се у извornom krajiškom pjevanju. U okviru festivalskog dana, prije samog festivala, održan je treći po redu seminar „Nematerijalno kulturno nasleđe Srbija Krajišnika“. Osnovni ciljevi seminara su istraživanje, sistematizovanje i dokumentovanje nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbija Krajišnika, kao i podizanje svijesti o izvornom narodnom stvaralaštvo i значајu очuvanja nematerijalnog kulturnog nasleđa sa naglaskom na izvornom krajiškom pjevanju kao specifičnost Srbija Krajišnika.

ДЈЕЦА ИЗ ВУКОВАРА У СКУПШТИНИ

21. 10. 2015. Потпредсједник Народне скупштине Владимир Маринковић и замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта примили су у Скупштини Србије дјецу предшколског узраста из вртића „Вуковар 2“ у којем се настава одвија на српском језику и Ћириличном писму. Маринковић и Линта су разговарали са дјецом и њиховим васпитачима, показали им здање Народне скупштине и позвали их да дођу поново у посјету које ће трајати барем седам дана. Дјеца из вртића „Вуковар 2“ претходно је примио патријарх Иринеј и предсједник Србије Томислав Николић. Захваљујући донацији Позоришта „Бошко Буха“ дјеца су гледала представу „Мала сирена“, а у Дечјем културном центру посебно за њих је организована Креативна радионица ликовне и примењене уметности.

ПРОМОЦИЈЕ НА САЈМУ КЊИГА

26. 10. 2015. - На 60. Међународном београдском сајму књига одржана је 26. октобра 2015. године, између осталих, промоција књиге историчара Војина Калинића „Српске установе у Сјеверној Далмацији 1848.- 1914. године“. Књига је извод из докторске дисертације Војина Калинића коју је он одбранио крајем 2014. године на Факултету политичких наступа. Аутор у књизи анализира рад око четрдесетак различитих националних удружења која су дуже или краће дјеловала на подручју Северне Далмације. Истог дана одржана је промоција књиге привредника Николе Копца „Хисторија осушене збиље“ која говори о понављању пакленог прогона и погрома у осмишљеном програму смрти намијењеног Србима из Хрватске.

ДОКУМЕНТАРНИ ФИЛМ "ДЈЕЦА" ПРЕМИЈЕРНО ПРИКАЗАН У БЕОГРАДУ

» Након пројекције филма у пуној сали Кинотеке завладао је мук

» Аутор филма Денис Бојић: Бол од кога не смијемо бежати

Други су причали о нама, нећemo више да ћутимо

Послије бањалучке премијере, документарни филм Дениса Бојића "Дјеца", у производњи Радио-телевизије Републике Српске премијерно је приказан у Београду, у свечаној сали Југословенске кинотеке. Бојићев филм на потресан и потпуно аутентичан начин документује једну од највећих, али и најмање познатих трагедија српског народа у последњој деценији 20. вијека.

Фilm "Дјеца" представља једини и посљедњи свједочења четири родитеља, од укупно 36 мајки и очева који су у протеклом рату изгубили по троје дјеце. Рад на оваквом филму захтијева и више од обичног сценарија и режије, иза Дениса су бројне непроспаване ноћи. Ни професионалци ове кадрове не могу да гледају чисто технички, емоције увијек превладају.

- Ја само још једну ствар могу да кажем послије гледања премијере филма у Бањалуци, да ми се то први пут десило. Овај филм је изузетно важан и ја сам сигуран да је РТРС на правом путу - рекао је режисер Дарко Бајић.

Радио-телевизија Републике Српске свим својим ресурсима стала је иза

своје родитеље, своју браћу и сестре, своју дјецу. Живот пруживјелих родитеља и није живот, зато као људска бића имамо обавезу да њихов бол упознамо и појдијелимо.

- Тек што смо заборавили крике и јајке Стојанке мајке Кнежопољке са Козаре, зачули смо нове крике и нове јајке...али то је бол од кога не смијемо бежати, бол који показује шта је живот и шта живот није - рекао је Бојић.

Рад на оваквом филму захтијева и више од обичног сценарија и режије, иза Дениса су бројне непроспаване ноћи. Ни професионалци ове кадрове не могу да гледају чисто технички, емоције увијек превладају.

- Ја само још једну ствар могу да кажем послије гледања премијере филма у Бањалуци, да ми се то први пут десило. Овај филм је изузетно важан и ја сам сигуран да је РТРС на правом путу - рекао је режисер Дарко Бајић.

Радио-телевизија Републике Српске свим својим ресурсима стала је иза

јићевог филма, али то није први, а неће бити ни посљедњи овакав филм у продукцији наше куће.

- Не смијемо и немамо право да заборавимо оне који су страдали, посебно ми у Београду и Бањалуци, јер су све ове године углавном други причали о нама. Просто немамо право да ћутимо. Због тога смо снимили и филм "Дах живота" - рекао је генерални директор РТРС-а Драшко Милиновић.

Београдској премијери филма "Дјеца" присуствовао је велики број личности из културног и јавног живота Србије и Српске. Документарни филмови из производње Радио-телевизије Републике Српске већ година учествују на домаћим и међународним фестивалима и освајају значајне награде.

"Крајишки ликовни салон" у Београду

У Београду је отворена традиционална манифестација "Крајишки ликовни салон", која се већ 15. пут организује у изbjeglištvu.

Изложба је отворена у Галерији Музеја жељезница Србије, а ове године је посвећена обиљежавању 100 година од Сарајевског атентата и почетка Великог рата.

Своје идеје и ставове исказала су 84 излагача радовима у најразноврснијим материјалима и техникама, од оних класичних попут мермера, мозаика или уља, графике, све до дигиталне фотографије.

Никола Церовић из Српског културног друштва "Зора" Книн-Београд отворио је изложбу и поручио да она представља традицију која има обавезу да сачува коријене уметничког стваралаштва људи из Крајине, али и да им пружи прилику за дружење како би се покушали интегрисати у ново окружење, у братском Београду.

Добитник "Сребрног прстена", плакете Умјетничког братства манастира Крка, који се додјељује заслужним за

Посјета и поклони СКД Просвјета у Војнићу

Након завршене прославе треће вијека цркве Свете Петке у Сјеничаку Миодраг Линта заједно са сарадницима Милом Шапићем и Петром Шаулом разговарају са руководством Ногометног клуба Петрова Гора из Војнића који су чинили Никола Еремић, Јовица Кондић, Милорад Кнежевић и Миле Кнежевић.

Договорено је да се организује посјета НК Пејтрова Гора Новом Саду где ће се одиграти једна пријатељска утакмица и виде могућности помоћи НК Пејтрова Гора у спортској опреми. Такође, разговарају да се слиједеће године организује у Новом Саду Зелена ноћ поводом 70 година од оснивања НК Пејтрова Гора и оснује клуб навијача у Србији.

Након завршеног састанка са руководством НК Пејтрова Гора Линта, Шапић и

КОРИЈЕНИ НАСЕЉАВАЊЕ ВОЈНИЋКО-СЛУЊСКЕ ОБЛАСТИ

Подаци преузети из књиге „Карловачки генералат“ Војина С. Дабића. Више података може се наћи у самој књизи (110 - 118 страна)

Војнићко-слуњска област била је до почетка Великог бечког рата (1683-1699) скоро потпуно пуста, јер су преко ње, као ничије земље, уз аустро – турску границу, стално четовали турски крајишници. Једино је на лијевој страни ријеке Коране, између рушевних утврђења у Велемерићу и Белају, постојало од половине 17. вијека једно мање српско насеље. У њему је било, како је војни инжењер М. Штиер (M Stier) забиљежио у својим путним биљешкама и на скицима сачињеним приликом обиласка Карловачког генералата, најмање 50 нових влашких кућа. Неку сигурност на овом несигурном крајишту пружала су им два војводства жумберачких ускока, која су држала сталну стражу у Велемерићу. Није познато одакле су и када дошли поменути досељеници, јер о њима нема података у другим изворима.

Почетком Бечког рата (1683-1699), који је изазвао велика помјерања становништва и крупне демографске промјене на Балканском полуострву и у Панонској низији, један од већих миграционих таласа запљуснуо је и Карловачки генералат, а посебно војничко-слуњску област. Тада је неколико хиљада Срба, дотадашњих турских поданика, напустило своја станишта у Босанској крајини и населило се у пустим крајевима у међуречјима Коране и Мрежнице и Коране и Глине. Неке од њих принудиле су на сеобу несрећене прилике у Босни и Херцеговини, као и намјера турских власти да спрско становништво, у које нису имале повјерења, преселе из пограничних крајева дубље у унутрашњост земље. Друге су на промјену станишта подстакли аустријски крајишчи заповједници, нешто наговором, а нешто и силом.

Насељавање српског становништва у војничко-слуњској области започело је 1686. године, када је неколико стотина породица дошло са турске територије и населило се у Тргићу, Буџачком, Скраду, Перјасици, Погоју и Војнићу. Њихово насељавање спроведено је у одсуству карловачког генерала Ј. Ј. Херберштајна, који је, после пустошења Лике и Крбаве 1685. године, отишао на Малту да би се укључио у борбе малтешких витезова са Турцима. По повратку са Малте, схвативши да су нови досељеници „неприлично настањени“ морао је, како је написао у свом акту од 20. априла 1689. године „in persona u krajinu izaiti i za sada, dokle se krajina z voliom božiom na dalie odmakne, stalne meje navlastito med Horvackimi i Vlaškimi sinovi, koi su se u Budačkom i kod Skrada nastanili, stalne i mirne učiniti“. Ништа боље није било ни у погледу међа других насеља, али су ратни догађаји, посебно нови војни поход предузет у лето 1689. године, ради освајања Лике и Крбаве, осутили његову намјеру да уре-

» Згариште СПЦ Свете Петке на Коларibu, где је хрватска војска 26. априла 1942. усмртила и спалила 106 српских цивила

Презимена првих Срба на Кордуну

» Насељавање српског становништва започело је 1686. године, када је неколико стотина породица дошло са турске територије и населило се у Тржићу, Будачком, Скраду, Перјасици, Погоју и Вожнићу.

ди границе атара свих насеља у војнићко – слуњској области. То питање њихових међа касније је било узрок многих жалби и мучних спорова међу појединим досељеничким групама. Управо, њихове жалбе, као и судски списи о овим споровима, сада су најважнији извор за проучавање тока насељавања војнићко – слуњске области.

Према подацима у непotpunim, сумарnim пописima krajisnika, sachiienim krajeom 17. vijeka, imala je srpska krajiska zaednica u vojničkoj sluškoj oblasti 3670 stanovnika: 1500 u Budachkom i njegovoj okolini, 600 u Skradu, 900 u Perjasicima, 330 u Poloju i 340 u Bojniču. Ovaj broj doseljenika bio je za tadašnje prilike prijedno velik. Poređenja radi, u Ogulinjskoj kapetaniji, najvećoj i najbolje naseljenoj kapetaniji Karlovackog generalata, bilo je tada 5786 stanovnika – 3162 Srbinu i 2624 Hrvatu.

... Na pocetku austro-turskog rata 1716-1718. godine prebjeglo je u Karlovacki generalat više stotina Srba iz Bosanske krajine. Posle obimne prepiske sa Ratnim savjetom u Graču, u kojoj je detaljno razmotreno pitanje naseljavanja ove doseljenicke grupe, karlovacki general je rješio da se naselite u Tushiloviću 33 srpske porodice, koje su u metežu prebjegle iz bosanskog sela Turija na celu sa knezom Radomiljem.

Србина и 2624 Хрвата.

Насељавање српског становништва у војнићко – слуњској области створило је услове за проширење поједињих капетанија Карловачког генералата. Бариловићкој капетанији, коју је раније чинило само утврђење у Бариловићу, приклучена су на прелазу из 17. у 18. век српска насеља у Доњем и Горњем Будачком, Перјасици, Скраду и Клокочу. Предано се старајући о насељавању повјерених му крајева, бариловићки капетан Ј. Халерштајн насељио је у својој капетанији 1711. године још 158 српских породица прејеглих са турске територије. Тада су заснована села Корански Бријег, Мали и Велики Козинац и Косирско (Којсерско) Село, а њихови становници укључени су у већ постојеће краишке заједнице дојицом Мандићем ...

Српско становништво је од краја 17. до половине 18. века засновало у војнићко-слуњској области насеља: Броћанац, Будакија, Доња Мочила, Доњи Будачки, Доњи Војнић, Доњи Скрад, Горња Мочила, Горњи Будачки, Горњи Војнић, Горњи Скрад, Клокоч, Кључар, Корански Бријег, Косирско (Којсерско) Село, Крстињу, Мали Козинац, Перјасицу, Погој, Поповић Брдо, Примишље, Српски Благај, Тоболић, Тргићи Примишљански, Тушило-вић, Велики Козинац и Збјег. Она су, због неорганизованог насељавања, а дијелом и због конфигурације терена, имала већи број заселака, који су се, временом, развили у посебна села. По свом изгледу, судећи на основу бројних новремених карата, спадала су ова села у насеља тзв. старовлашког типа.

Следећи први писани подаци у Доњем и Горњем Будачком, Перјасици и Скраду. Неколико породица доселило је 1713. године и у Клокоч, али су оне, незадовољне до-

ИЗВОР: ПОРЕКЛО.РУ
ВОЈИНДАБИТ
КАРЛОВАЧКИ ГЕНЕРАЛА

Српске породице

ДОЊИ И ГОРЊИ	Радуловић [3]	Матеша [2]	Подкрајац
БУДАЧКИ:	Раичевић	[можда Маћеша	Подкрајац [2]
	Раић [3]	па касније	Поповић [2]
Алинчић	Ракетић	Маћешвић који	Пушкар [3]
Бабић	Родић	су бројни?	Раиновић [3]
Бајић/Бајић	Савић [2]	Мишљенчевић [3]	Смоловановић
Бакић	Сикирица [4]	Михаиловић [3]	Смоловановић
Банић	Слијепчевић	Милинковић [2]	Тарбуј
Беливук	Слијепчевић	Миљенковић [2]	Филиповић
Бјеливук	Сракић [2]	Мрђеновић [2]	Чопрић
〔2 породице〕	Срећеновић	Мудаић	Чотрић
Билић	Сужањ	Орешчанин [6]	Госић
Биркић [2]	Тесла	Павић [2]	
Благојевић [4]	Тодорић [4]	Петровић [3]	КЛОКОЧ:
Божић [5]	Тодоровић	Пиљуга	
Брдар [2]	Томашевић [2]	Половић [4]	Барак
Бркић	Томић [3]	Попречица [2]	Буњевац
Буква [2]	Тумбас	Пушкар [2]	Бусовић
Векић	Хајдиновић	Пуњар	Владић
Везмар	Хајдиновић [2]	Радиновић	Вуиновић [2]
Видић	Харамбашић	Рашић	Вуковић
Вила [2]	Христић	Раосавлић	Вулетић
Војновић	Црнокрак	Раусављевић	Вучковић [3]
Војновић [5]	Цветић	Седлар [6]	Грубић
Вуинчевић	Цвијетић [2]	Синаћ	Гун
Вука	Чачул	Зинаћ [4]	Гуњ
Вукобратовић [4]	Чика	Сјетић	Деановић
Вучетић	Чикеша	Судар [3]	Дејановић
Гојковић	Шаула [8]	Сударевић [2]	Дудковић
Сојковић [2]	Шепа [2]	Сучевић [3]	Јагодић
Грковић [2]	Шипић	Тепшић	Јеменић
Грубић		Томашевић	Јосић
Гушић	ПЕРЈАСИЦА:	Хелдуловић	Јасић
Делић		Хрелић	Карамарковић
Дијанковић	Бајић	Циган	
Бурић [5]	Бајић [2]	Цимеша [10]	Кланец
Докић [2]	Бакић [3]	Цветовац [2]	Косир
Дробњак	Балковић	Чачић	Косјер
Дуваница	Бег	Чевелић	Ковач
Жилић	Белић [3]	Чикандић	Личанин
Живковић	Белобрк	Чотрић [2]	Лончаревић
Зец	Бјелобрк	Шашић [3]	Маистровић
Јанић [2]	Богдановић [2]	Шиша [2]	Мајстровић
Јасић	Бранисавић [2]	Ширић	Матиевић
Јелић	Брешац	Шкргић	Матијевић [2]
Јовић [3]	Брешевић	Шолаја	Михаиловић
Карамарковић [2]	Брошанић		Милић
Кесер [3]	Будимић	СКРАД:	Мирић
Кнежевић [3]	Буњевачевић		Момчиловић
Комадина [4]	Видовић	Болић [3]	Новаковић
Копривица	Витасовић	Бунчић [3]	Огњеновић
Косарић	Вукашиновић [2]	Велемировић [6]	Паћић [2]
Косир	Вукмировић	Вишнић [2]	Пејурача [2]
Косјер [5]	Вукобратовић [3]	Владисављић	Петровић
Ковач [3]	Вучетић [3]	Владисављевић	Ракинић
Ковачевић [4]	Гаћеша [3]	Владић [2]	Самарџија
Крајачић	Грубишић	Војчиновић	Самарџија
Крајачић	Грубијешић [3]	Вујасковић	Шаула
Кресојевић [4]	Гвоздић	Вујасковић	
Кунић [3]	Дабић [2]	Вуичић [2]	Према попису
Лиса	Даић	Вукдраговић [6]	сачињеном
Лончар [3]	Диклић	Вуковић	приликом
Лукач	Дирсакић [4]	Вучковић [2]	насељавања
Магаревић	Дмиаковић ? [2]	Газибара [6]	Тушиловића,
Магарцић [3]	Дмитровић	Гламочило [2]	пребегле су
Мајстор	Добрчић	Гриаковић	из Турије
Малић	Дрњаковић	Гријаковић	српске
Мандић [3]	Дроњаковић	Дамиановић	породице:
Маноловић	Дробњаковић	Дамјановић	
Манојловић 2	Дубиздела	Добросавић	Блајковић
Маринковић [4]	Ђекић [3]	Добросављевић [3]	Боројевић
Мартиновић [8]	Живчић	Драгосавић	Вукић [3]
Марчетић	Ивчић	Дудуковић [6]	Вуковић
Матиешић	Јанић	Живковић	Грубешић
Маћешић [12]	Јелача	Зделар	Грубјешић
Матиевић	Канџић [2]	Здјелар [2]	Бипало
Матијевић [9]	Карамарковић	Јакововић	Жељковић
Михаиловић	Карановић [2]	Јовићић	Живковић
Михајловић [5]	Карасовић [3]	Каблар	Жутић
Миљеновић [6]	Косић	Карамарковић [2]	Зебић
Мириловић [2]	Косир	Ковач	Зимоша
Миркић [5]	Косјер [9]	Козлина [10]	Зимоња или
Мирковић [2]	Ковачевић	Кулунџија	Цимеша
Миројевић	Краинчевић	Кулунџија	Злојутровић
Митровић	Крањчевић	Кузмановић	Јелић
Момчиловић	Кудуз	Лежаја [2]	Декић
Мркаљ	Кукул	Лончар	Малешевић
Новаковић [3]	Кукуљ	Мали	Мандић [2]
Опарница [2]	Курија	Марић	Опалић
Оридић	Курија [3]	Марковић [3]	Петровић
Падежан	Куванић [3]	Марчинковић	Поповић [3]
Падежанин [5]	Лежан	Матиашевић	Ракинић
Парун [2]	Лончар	Матијашевић	Рекић
Павковић	Лужић	Михаиловић	Релић
Павловић	Лупардиновић [2]	Милиновић	Скорупан
Пејурача [2]	Лубардиновић [2]	Миљеновић [4]	Тадић
Перић [3]	Маџут [2]	Милошевић [4]	Трбуховић
Перковић	Манојловић	Миловановић [5]	Тројојевић
Петровић [3]	Манојловић	Мирнић [3]	Црнојевић
Поповић [3]	Маринковић [3]	Мркаљ	Шакинић
Продановић [3]	Мартиновић	Никшић	Ракинић
Радовић [2]	Марчетић	Новковић [4]	Шкрбинић

ЈЕДНИ СРПСКИ ФУДБАЛСКИ КЛУБ СА КОРДУНА БОРАВИО ЈЕ У ТРОДНЕВНОЈ ПОСЈЕТИ МАТИЦИ СРБИЈИ

НК „Петрова Гора“ опстати мора

» Опстанак и обнова НК „Петрова Гора“ из Војнића свједочи о жељи српског народа да опстане на свом вјековном подручју

Фудбалери и руководство Ногометног клуба Петрова Гора из Војнића посетили су у петак 27. новембра 2015. године Народну скупштину Републике Србије где им је домаћин био Миодраг Линта, замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону са сарадницима – предсједник Коалиције удружења избеглица Милом Шапићем и предсједником Завичајног клуба Кордунаша Петром Шаулом.

Линта је играче и руководство НК „Петрова Гора“ примио у сали IV Народне скупштине и том приликом је изразио своје задовољство њиховом појетом и пожелио сениорској и јуниорској екипи пуно успеха у пролећном дијелу такмичења у Другој жупанијској лиги Карловачке жупаније и пласман у виши ранг.

У разговор су се укључи-

ли руководиоци клуба (предсједник Милорад Кнежевић, секретар Никола Еремејић и чланови Предраг Кнежевић Буџо, Јовица Кондић и Миле Кнежевић), тренери сениорске и јуниорске екипе и појединачни играчи.

Фудбалери су прошетали здањем Скупштине Србије и, између осталог, посетили библиотеку, салон Кнеза Павла, велику и малу скупштинску салу.

Након тога посетили су српску Кућу фудбала у општини Стара Пазова гдје им је домаћин био предсједник општине Ђорђе Радиновић са сарадницима.

Фудбалери из Војнића обишли су и Фудбалски клуб Дунав у Новим Бановцима где су видјели стадион и разговарали са предсједником клуба и секретаром Мјесне заједнице Стари Бановци а затим су посетили велику цркву Светог Николе у Белегишту. Након завршеног разгледања предсједник општине Стара Пазова Ђорђе Радиновић је организовао за играче и руководство НК „Петрова Гора“ вечеру у Винарији у Сурдуку. На вечери је био присутан, између осталих, бивши играч, капитен и тренер

Фудбалског Клуба Црвена звезда Бошко Ђуровски.

Другог дана посјете Србији 28. новембра 2015. године Ногометни клуб Петрова Гора из Војнића одиграо је двије пријатељске утакмице са Фудбалским клубом Фрушка Гора из Сремској Каменици. Мада је резултат био у другом плану, остаће уписано да су јуниори ФК Фрушка Гора побиједили јуниоре НК „Петрова Гора“ са 3:1 а сениори ФК Фрушка Гора су побиједили сениоре НК „Петрова Гора“ са 3:2.

У свечаном дијелу присутним фудбалерима обје екипе и гледаоцима обратили су се замјеник предсједника Одбора за дијаспору и Србе у региону Миодраг Линта, Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић, предсједник Фудбалског

клуба Партизан Зоран Поповић, предсједник ФК Фрушка Гора Ђарко Лазаревић и предсједник НК „Петрова Гора“ Миодраг Кнежевић.

Линта се, у име организатора, захвалио донаторима који су у спортијкој опреми помогли НК „Петрова Гора“. Ради се о ФК Партизан који је донирао 22 паре нових копачки, ФК Фрушка Гора који је донирао 17 пари копачки; фудбалеру Милану Јовановићу који је донирао 10 фудбалских лопти и Душку Рађеновићу, родом из Срба, који је донирао 20 мајица и дресова и 40 штучини.

Након службеног дијела предсједник Мјесне заједнице Сремска Каменица Љубомир Ласица и руководство ФК Фрушка Гора из Сремске Каменице су за фудбалере НК „Петрова Гора“ и ФК Фрушка Гора и њихове пријатеље организовали ручак у етно кући Чаробњак. Послије ручка присутне је забављала крајишка група Црни бисери. Миодраг Линта, Миле Шапић и Петар Шаула испратили су у вечерњим часовима играче и руководство НК „Петрова Гора“ који су аутобусом кренули својим кућама на Кордун.

Лична карта НК „Петрова Гора“

Петрова Гора је фудбалски клуб из Војнића. Такмичи се у Другој жупанијској лиги Карловачке жупаније. Клуб је обновљен на шездесету годишњицу од оснивања, 2006. године. Обновили су га Срби повратници у Војнић, а окосницу клуба чине бивши пионири Петрове Горе, који су играли за клуб 1995. године. У клубу постоје три секције: сениори, јуниори и пионири.

НК Петрова Гора је основан 22. фебруара 1946. године. Прва боја клуба била је црвено-црна, што је карактеристична боја Кордuna: црвена, као проливена крв, а црна као туга и жал. Доласком Марка Новковића, средином 60-их година у Војнић, уз чије име су везни готово сви успјеси, клуб постаје зелен. Боју му одређује његово име, планина Петрова гора.

До 1991. године, Петрова Гора се такмичила у 4. лиги тадашње државе (побједник Загребачке лиге је играо бараж за попуну Хрватске лиге тј. 3. лиге).

Након распада СФРЈ, клуб се такмичио у првенству Републике Српске Крајине, а након Бљеска и Олује и протјеривањем Срба из Војнића 1995. године бива угашен, а уместо њега новопридошли Хрвати оснивају НК Војнић '95.

Поновним покретањем клуба кренуло се из најниже могуће лиге 2006. године, у 3. лиги Карловачке жупаније. Прву сезону клуб је завршио у средини табеле. Сезоне 2007/08. клуб осваја прво место и одлази у виши ранг – Другу ЖНЛ Карловачку, где се и данас такмичи. У сезони 2008/09. такмичење је завршио на четвртом мјесту, а сезону 2009/10. на другом.

Клуб се највећим дијелом финансира донацијама грађана и српске дијаспоре која је поријеклом из Војнића.

7
деценија постојања
навршиће се 22. фебруара
2016 од оснивања НК
„Петрова Гора“

